

సమావేశము - XIV

వాల్యూము - I

నెం. 3

వెల : రూ. 140-00

14 సెప్టెంబరు, 2019

శనివారం,

(శక సం. 1941,

భాద్రపదం - శు. 15)

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

వేజి. నెం.

I. ప్రశ్నోత్తరాలు	...	1
II. సభా కార్యక్రమము :	...	26
ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు		
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి		
ప్రకటన		
III. 2019-2020 సంవత్సరపు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై	...	26
సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు)		

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

చైర్మన్	:	శ్రీ గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డి
డెప్యూటీ చైర్మన్	:	శ్రీ నేతి విద్యాసాగర్
కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహా చార్యులు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. దుర్గాప్రసాద్ శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీమతి వి.ఎన్. ప్రసన్న కుమారి శ్రీ బి. కమలాకర్ శ్రీ ఇ. సంజీవ రావు శ్రీమతి బి. ప్రమీల శ్రీమతి ఎస్. నాగమణి శ్రీ డి. శ్రీనివాసులు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ పి. శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(పద్నాలుగవ సమావేశము - మూడవ రోజు)

శనివారము, సెప్టెంబర్ 14, 2019

(సభ ఉ.గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ప్రశ్నోత్తరాలు

మిస్టర్ చైర్మన్- ఇప్పుడు క్వశ్చన్ ఆవర్. క్వశ్చన్ నెం.3100.

రాష్ట్రంలో మల్బరీ సాగు

ప్రశ్న నెం.3100 (1)

శ్రీ మల్లేశం ఎగ్గె, ఎం.ఎల్.సి.: గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(ఎ) రాష్ట్రంలో మల్బరీ సాగును పెద్ద ఎత్తున ప్రోత్సహిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(బి) అయితే, దాని క్రింద అమలు చేస్తున్న పథకాల వివరాలు ఏమిటి;

(సి) ఇప్పటివరకు రాష్ట్రంలో మల్బరీ సాగుక్రిందకు తీసుకువచ్చిన భూమి విస్తీర్ణం ఎంత;

(డి) దాని ద్వారా ప్రయోజనం పొందిన రైతుల సంఖ్య ఎంత ?

వ్యవసాయ, సహకార, మార్కెటింగ్ శాఖ మంత్రిగారి సమాధానం (శ్రీ ఎస్.నిరంజన్ రెడ్డి):- (ఎ) అవునండీ.

(బి) 1. సాధారణ రాష్ట్ర ప్రణాళిక పథకం క్రింద, 2017-18 సంవత్సరంలో రూ.189.43 లక్షలను ఖర్చు చేయడమయింది. 2018-19 సంవత్సరంలో రూ.384.93 లక్షలను ఖర్చు చేయగా, 2019-20 సంవత్సరానికి రూ.49.63 లక్షలను కేటాయించడమయింది.

2. ఎస్.సి ఉప-ప్రణాళిక పథకం క్రింద కేంద్ర సిల్క్ బోర్డు నిధులను కేటాయించింది. 2017-18 సంవత్సరంలో రూ.211.09 లక్షలను ఖర్చు చేయడమయింది. 2018-19 సంవత్సరంలో రూ.307.57 లక్షలను ఖర్చు చేయడమయింది. 2019-20 సంవత్సరానికి రూ.285.35 లక్షలను కేటాయించడమయింది.

3. గిరిజన ఉప ప్రణాళిక క్రింద కేంద్ర సిల్క్ బోర్డు నిధులను కేటాయించింది. 2017-18 సంవత్సరంలో రూ.22.82 లక్షలను ఖర్చు చేయడమయింది. 2018-19 సంవత్సరంలో రూ.165.17 లక్షలను ఖర్చు చేయడమయింది. 2019-20 సంవత్సరానికి రూ.83.20 లక్షలను కేటాయించడమయింది.

సి) తెలంగాణ ఆవిర్భావానికి ముందు, మల్బరీ సాగు 3176 ఎకరాలలో జరుగగా, తెలంగాణ ఆవిర్భావం తరువాత మల్బరీ సాగు 11251 ఎకరాలకు పెరిగింది.

డి) 3849 రైతులు ఈ మల్బరీ సాగులో నిమగ్నమై ఉన్నారు.

శ్రీ మల్లేశం ఎగ్గె (శాసన సభ నియోజకవర్గం):- అధ్యక్షా, మొట్టమొదటిగా, మీరు మండలి చైర్మన్ గా ఎన్నికైన సందర్భంగా మీకు శుభాకాంక్షలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. మండలిలో నాకు మొట్టమొదటి ప్రశ్న ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. నాదొక విన్నపము. మన ప్రీయతమ ముఖ్యమంత్రి గారు అపర భగరథునిలా ఈ రాష్ట్రంలో ప్రాజెక్టులు కట్టి వ్యవసాయాన్ని

ముందంజలో ఉంచాలి, రైతు కోటీశ్వరునిగా ఉండాలి, రైతు ఎప్పుడూ బ్యాంకుల చుట్టూ తిరగకుండా ఉండాలంటే, వారికి రెండు, మూడు పంటలు పండించుకునే విధంగా నీళ్ళు ఇవ్వాలని చెప్పి, అటువంటి కార్యక్రమాలను మన ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్నారు. ఈ మల్బరీ సాగు కూడా వ్యవసాయానికి సంబంధించిన అంశమే. కాబట్టి, దీనికి కూడా బడ్జెట్లో అధికంగా కేటాయింపులు జరుపుతూ, మల్బరీని సాగు చేసే రైతులను ప్రోత్సహించే విధంగా ఉండాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుత బడ్జెట్లో ఈ తోటల సాగుకు చేసిన కేటాయింపులు ఏ మూలకూ కూడా సరిపోవు.

మనం చైనా వంటి ఇతర దేశాలనుండి పట్టును దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. నాకు తెలిసినంత వరకు మన దేశంలో కర్ణాటక రాష్ట్రంలో మాత్రమే పట్టు పరిశ్రమ నెం.1గా ఉన్నది. ఈ మల్బరీ తోటను పెంచేందుకు నీళ్ళు చాలా అవసరం. మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రాజెక్టుల ద్వారా పంటలకు పుష్కలంగా నీళ్ళు అందించడం జరుగుతున్నది. రైతులకు ఈ పట్టు పరిశ్రమ లాభసాటి పరిశ్రమ. మనకు కొత్త సాంకేతికత అందుబాటులోకి వచ్చింది. కాబట్టి, గతంలో పట్టును తీయడానికి ఉపయోగించే కష్టతరమైన పద్ధతి కాకుండా, అందుబాటులోకి వచ్చిన కొత్త సాంకేతికతను రైతులకు తెలియజేసి, సంబంధిత నిపుణులైన అధికారులతో పట్టు పరిశ్రమకు చెందిన రైతులకు శిక్షణ ఇచ్చినట్లయితే ఈ పట్టు పరిశ్రమ వరి, కూరగాయల పంటలకంటే కూడా ఎంతో అభివృద్ధి చెందుతుంది. రైతులకు కూడా మంచి ఆదాయం వస్తుంది. ప్రభుత్వానికి కూడా పరోక్షంగా ఆదాయం అందుతుంది.

మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పోచంపల్లి, గద్వాలలో నేసే చీరలు, చొక్కా గుడ్డలు వంటి పట్టు వస్త్రాలకు కూడా బయటి నుండి పట్టుని దిగుమతి చేసుకోవడం జరుగుతోంది. నీళ్ళు పుష్కలంగా ఇస్తున్నప్పుడు, పట్టు పరిశ్రమ లాభసాటిగా ఉన్నప్పుడు రైతులను ఎందుకు ప్రోత్సహించకూడదని గౌరవ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. మల్బరీ పంట వల్ల కూలీలకు బాగా పని దొరుకుతుంది. దానితో పాటు రైతులకు కూడా మేలు కలుగుతుంది కాబట్టి, ఈ మల్బరీ సాగును ఒక ప్రాజెక్టులా చేపట్టి, బడ్జెట్లో ఎక్కువగా కేటాయింపులు చేసి, మల్బరీ సాగును ప్రోత్సహించాలని గౌరవ మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. నిరంజన్ రెడ్డి (వ్యవసాయ శాఖ):— గౌరవ అధ్యక్షా, తెలంగాణ శాసనమండలి అధ్యక్షులుగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికై, బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్న సందర్భంగా తమరికి ముందుగా నా హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు.

గౌరవ సభ్యులు సూచించిన విధంగా రాష్ట్రంలో సాధారణ పంటలతో పాటు మల్బరీని కూడా సాగు చేయడం వల్ల రైతాంగానికి మేలు జరుగడంతోపాటు, క్రాప్ డైవర్సిఫికేషన్ కూడా జరుగుతుంది. అది నూటికి నూరుపాళ్ళు వాస్తవమే. ఈ విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇదివరకే చాలా సందర్భాల్లో చెప్పడం జరిగింది. దానికి అనుగుణంగానే రాష్ట్రంలో క్రాప్ కాలనీలు ఏర్పాటు చేసే ప్రక్రియ ప్రారంభమైంది. వ్యవసాయ శాఖ, వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయపు శాస్త్రవేత్తలతో అనుసంధానం చేసుకొని, క్షేత్రస్థాయి సమాచారాన్ని సేకరిస్తోంది. ఏయే ప్రాంతాలలో ఏయే పంటలకు ఏ నేలలు సాగుకు అనుకూలమో పరిశీలిస్తుంది. అక్కడ ఉండేటువంటి వాతావరణ పరిస్థితుల దృష్ట్యా అక్కడండేటువంటి భౌగోళిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా, ఏయే పంటలను ప్రోత్సహించాలనే విషయమై ఒక అంచనాకు రావడం జరుగుతుంది. ఆ రకంగా ప్రోత్సాహకాలను అందించడం మూలంగా భిన్నమైన పంటలను అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి అవకాశమేర్పడుతుంది. మన రైతాంగానికి బహుళ పంటలను సాగు చేసుకునే వెసులుబాటును కల్పించి, మల్టీ క్రాప్ సిస్టమ్ని మన రాష్ట్రంలో డెవలప్ చేయగలిగితే, అది అన్ని రకాలా మంచిదనే భావన ప్రభుత్వంలో ఉంది. తప్పకుండా రాబోయే రోజులలో దానిని చేస్తాం.

అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కొన్ని అంశాలను ఈ సభలో లేవనెత్తారు కాబట్టి, గౌరవ సభ్యుల సమాచారం నిమిత్తం మరికొన్ని వివరాలను తమరి అనుమతితో ఈ సభలో వివరించే ప్రయత్నం చేస్తాను. ఈ మల్బరీని సాగు చేసే రైతులను ఈ ఉపాధి హామీ పథకానికి అనుసంధానం చేసే వెసులుబాటు చట్టంలోనే ఉంది. అందుకని, ఈ ఉపాధి హామీ పనులను మల్బరీ సాగుకు విస్తారంగా అనుసంధానం చేసే విషయంలో గౌరవ పంచాయతీ రాజ్ శాఖామూఖ్యులు కూడా చొరవ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

10.10 | ఒక ఎకరా మల్బరీ సాగు ద్వారా సగటున 5 నుంచి 6 మందికి ఉపాధి లభిస్తుంది. పట్టు పురుగుల పెంపకం, పట్టు రీలింగ్, పట్టు నేత మొదలైన పనులలో వీరంతా నిమగ్నమవుతారు. ఉపాధి హామీ పథకానికి అనుసంధానం చేసే క్రమంలో మల్బరీ మొక్కలు పెట్టడం, గుంతలు తీయడం దగ్గర నుంచి మొదలు పెట్టి, ఈ పనులన్నింటిని అనుసంధానం చేస్తే రైతుకు కూడా ఇన్పుట్ కాస్ట్ తగ్గుతుంది. కాబట్టి తప్పకుండా అనుసంధానం చేస్తాం. గత సంవత్సరం నూటికి నూరు శాతం బైవోల్టైన్ పట్టు ఉత్పత్తిని సాధించినందుకు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి జాతీయ స్థాయిలో “Best Bivoltine Silk producing State” అవార్డు కూడా దక్కింది. సాధారణ పంటలలాగా కాకుండా ఈ పట్టును ఒక శాస్త్రీయ పద్ధతిలో అభివృద్ధి చేసి, విస్తీర్ణం పెంచుకుంటూపోతే, పట్టు ఆటో రీలింగ్ యంత్రాలను కూడా ఏర్పర్చుకునే అవకాశం ఉంటుంది. దీని వలన పండించిన పట్టు గూళ్ళకు స్థానికంగా తగు ధర లభిస్తుంది. రైతాంగం కూడా ఆ గూళ్ళను బెంగుకూరుకు, కర్ణాటకలోని ఇతర ప్రాంతాలకు తీసుకొని వెళ్లి వాటిని విక్రయించుకునే పరిస్థితి ఉంది. దానికి భిన్నంగా మన దగ్గరే అమ్ముకునే వసతిని మనం అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చు.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో సుప్రసిద్ధి గాంచిన పట్టు వస్త్రాలు నేసే ప్రాంతాలు పోచంపల్లి, గద్వాల, నారాయణపేట గానీ, జనగామ గానీ వీటన్నింటికీ అవసరమైన ముడిసరుకులను కర్నాటక రాష్ట్రం నుంచి అత్యధికంగా తేవడం జరుగుతోంది. అలా కాకుండా మనమే ఇక్కడ అభివృద్ధి చేసుకొని స్థానికంగా ముడి సరుకులు కార్మికులందరికీ లభ్యమయ్యేట్లు చేస్తే సరసమైన ధరకు ముడిసరుకు లభిస్తుంది. అందుకోసమే పట్టుగూళ్ళ ఉత్పత్తి మీద సగటున ఒక కిలోకి రూ.75/- ప్రొడక్షన్ ఇన్సెంటీవ్ ఇస్తున్నాము. ఇదొక ప్రోత్సాహకరమైన కార్యక్రమము. పట్టు దారము వచ్చిన తరువాత ఒక కిలోకి రూ. 80/- ఇన్సెంటీవ్ ఇస్తున్నాము. తెలంగాణ ప్రాంతం పట్టుకు బాగా కలిసి వచ్చే ప్రాంతం. అందుకు ఉదాహరణ ఏమిటంటే ఇటీవలే చైనా దేశం గద్వాలలో టన్సర్ సిల్క్కు సంబంధించి అతి భారీ యూనిట్ ను నెలకొల్పడం కోసం అన్ని అనుమతులు తీసుకున్నారు. వాటికి సంబంధించిన ఇన్వేట్ షన్ కార్యక్రమం జరుగుతోంది. రాబోయే కొద్ది రోజుల్లోనే ప్రొడక్షన్ యూనిట్ ప్రారంభమవుతోంది. గతంలో ఇక్కడ ఒకే ఒక్క ఆటోమేటిక్

పట్టు రీలింగ్ యూనిట్ ఉండేది. దానితోబాటు సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రాంతానికి సంబంధించిన రెండు యూనిట్లు మూసివేయబడ్డాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత, పాతవి పునఃరుద్ధరించుకొని ఈ ఆటోమేటిక్ యూనిట్లు కొత్తవి మనం ప్రారంభించుకున్నాము. పట్టు మండలికి నిధులు మంజూరు చేసే సంకేతాలు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వడం జరిగింది. త్వరలోనే ఆ నిధుల మంజూరు కోసం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పక్షాన ఢిల్లీలో ప్రయత్నం చేస్తాము. పట్టు గుడ్ల ఉత్పత్తికి సంబంధించి సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని చైనా వారి నుంచి షేర్ చేసుకునే కార్యక్రమాన్ని వేముల రూపొందిస్తున్నాము. పట్టు ప్రొడక్షన్ కు సంబంధించిన వంగడాలు జీ2, జీ4 అనేవి క్రొత్తగా మన రాష్ట్రంలో ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. పట్టు పెంపకానికి సంబంధించిన కార్యక్రమం అనేది ఆదివాసీలు ఉండే మంచుర్యాల, కొమరం భీం, భూపాలపల్లి, అనీఫాబాద్ వంటి జిల్లాలలో ప్రారంభించాము. ఇది దశల వారీగా ఇతర ప్రాంతాలకు విస్తరిస్తూవస్తోంది. అందువలన టన్సర్ సిల్క్ కు సంబంధించిన గుడ్లకు 50% రాయితీ అనగా ఆరు రూపాయలు ప్రోత్సాహకం అందిస్తున్నాము. 2018-19లో రూ.1,17,44,000/- ఈ టన్సర్ సిల్క్ కోసం అందించడం జరిగింది. రాబోయే రోజుల్లో క్రాప్ డైవర్సిఫికేషన్ స్కీమ్ కింద పట్టును వీలైనంత విస్తారం చేస్తాం.

వరి, మొక్కజొన్న, పత్తి వంటి ఇతర సాంప్రదాయ పంటలతోబాటు మల్బరీని కూడా విస్తారంగా పెంచుకోవడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. అదే విధంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం పట్టు రంగంలో ప్రపంచ స్థాయిలో ముందు ఉండడానికి పురోగమిస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

Q.No.3085 is postponed at the request of the Member.

ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో పూర్వ ప్రాథమిక తరగతులు

Q.No.3003(4)

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.:- గౌరవనీయులైన విద్యా శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ప్రీ ప్రైమరీ తరగతులను ప్రారంభించనందున రాష్ట్రంలోని తల్లిదండ్రులు మూడు

సంవత్సరాల వయస్సు గల తమ పిల్లలను ప్రయివేట్ పాఠశాలలకు బలవంతంగా పంపుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయితే, ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ప్రీ - ప్రాథమిక తరగతులను ప్రారంభించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;

(ఇ) అయితే, ఎప్పటిలోగా వాటిని ప్రారంభించడ మవుతుంది?

విద్యాశాఖ మంత్రిగారు శ్రీమతి పి. నబితా ఇంద్రారెడ్డి:-

(అ) లేదండీ.

(ఆ-ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీమతి పి. నబితా ఇందిరారెడ్డి (విద్యా శాఖ):- శాసన మండలి అధ్యక్షునిగా ఎన్నికైన తమకు శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి (ఉపాధ్యాయుల నియోజకవర్గం - వరంగల్, ఖమ్మం మరియు నల్లగొండ):- తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటి నుంచి రాష్ట్రం చాలా రంగాల్లో అభివృద్ధి సాధిస్తోంది. ప్రభుత్వ విద్యా రంగం మాత్రం రోజురోజుకీ కుచించుకుపోతోంది. 2014-15 సంవత్సరంలో 51 శాతం విద్యార్థులు ఒకటవ తరగతి నుంచి 10వ తరగతి వరకు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుకున్నారు. 2018-19వ సంవత్సరానికి అది 46.3 శాతానికి తగ్గిపోయింది. మూడేళ్లు పూర్తి కాగానే తల్లిదండ్రులు పిల్లలను బడికి పంపాలని భావిస్తున్నారు. అంగన్ వాడీ కేంద్రాలలో కేవలం మూడేండ్లలోపు పిల్లలు ఉంటున్నారు తప్ప 3 నుండి 5 సంవత్సరాల పిల్లలు ఉండడం లేదు. ప్రభుత్వ పాఠశాలలో కే.జి. తరగతులు ఉండకపోవడం వల్ల ప్రయివేటు పాఠశాలలకు పిల్లలు వెళ్లవలసి వస్తోంది. దీని వలన సామాన్య ప్రజలు ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. అందువల్ల ప్రాథమిక స్థాయిలో కే.జి.తరగతులు పెట్టవల్సిన అవసరమంది. ప్రాథమిక విద్యలో ప్రభుత్వ పిల్లల గణాంకాలు తగ్గిపోతున్నాయి. నకిరేకల్ మండలంలో 67 శాతం పిల్లలు అనగా 3,830 మంది పిల్లలు 1 నుంచి 5 వ తరగతి వరకు ప్రయివేటు పాఠశాలల్లో చదువుకుంటూ ఉంటే, 33 శాతం మంది పిల్లలు అనగా 1,404 మంది మాత్రమే ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుతున్నారు. ఇందులో కూడా 12 మంది

ఇంగ్లీష్ మీడియంలో చదువుతున్నారు. 204 మంది మాత్రమే తెలుగు మీడియంలో చదువుతున్నారు. అంటే 33 శాతం తగ్గిపోయింది. హైస్కూలులో 2808 మంది ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుతూ వుంటే, 2045 మంది మాత్రమే, అనగా 55 శాతం మంది ప్రభుత్వ హైస్కూలులో చదువుతున్నారు, 42 శాతం మంది మాత్రమే ప్రైవేటు స్కూలులో చదువుతున్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో గత 5 సంవత్సరాలుగా వచ్చిన పరిస్థితుల కారణంగా మన రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా దాదాపు 18,000 పై చిలుకు ప్రైవేట్ పాఠశాలలు, మండల పరిషత్తు, ప్రభుత్వ, గిరిజన సంక్షేమ, ఏయిడెడ్ వంటి అన్ని రంగాలలో కలుపుకొని ప్రైవేట్ స్కూల్స్ ఉన్నాయి. ఇన్ని పాఠశాలల్లో మొత్తం విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గుతూ పోతోంది. కాబట్టి తక్షణమే కే.జి.తరగతులు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఏర్పరచవలసిన అవసరమయింది. అందుకే ఈ ప్రశ్న ఉదయించిందని నేను భావిస్తున్నాను.

శ్రీ టి.జీవన్ రెడ్డి (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం - మెదక్, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్ మరియు కరీంనగర్):- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటుతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కే.జి. నుండి పి.జి. వరకు ఆంగ్ల మాధ్యమంలో ఉచిత నిర్బంధ విద్యాబోధన కార్యక్రమాన్ని అమలు చేసి, సమాజంలోని ఉన్నత వర్గాలు, నిరుపేద వర్గాలకు సమానమైన విద్యావకాశాలు వర్తింపజేయడం ప్రభుత్వ లక్ష్యమని పేర్కొంటున్నప్పటికీ, మిత్రులు నర్సిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ప్రాథమిక స్థాయిలో ఆంగ్ల మాధ్యమంలో విద్యాబోధన సాక్ష్యం ప్రభుత్వ పాఠశాలలో లేదు.

10.20 ఈ రోజు 5 సంవత్సరాలలోపు వయస్సు గల విద్యార్థులు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చేరే అవకాశం లేదు. ప్రభుత్వపరంగా వారు కేవలం అంగన్ వాడీ కేంద్రాల్లోనే చేరేందుకే అవకాశం ఉన్నది. తల్లిదండ్రులు తమకి ఉన్నటువంటి కొద్దిపాటి ఆర్థిక వనరులతో మెరుగైన విద్యా బోధన అందించాలనే ఉద్దేశంతో ఆంగ్ల మాధ్యమం వైపుకు మొగ్గు చూపుతున్నారు. కొత్తగా నెలకొల్పుతున్న బీసి, ఎస్ సి, ఎస్ టి, మైనారిటీ వెల్ఫేర్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లో కేవలం 5వ తరగతి నుంచి మాత్రమే అడ్మిషన్లు లభిస్తున్నాయి. కానీ, విద్యార్థులు 4వ తరగతి వరకు ప్రభుత్వ, ఇతరత్రా ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో చదువుకుంటున్నారు. కేవలం ప్రవేశం పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులైన వారికి మాత్రమే ప్రభుత్వ

రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో ప్రవేశం లభిస్తుంది. పైవేటు పాఠశాలల్లో 4వ తరగతి వరకూ ఆంగ్ల మాధ్యమంలో చదువుకున్న విద్యార్థులు మాత్రమే ఈ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో ప్రవేశం పొందగలిగే అవకాశం మెరుగ్గా కనబడుతోంది. 75 percent of children, those who are getting admissions into Residential Schools are from private schools only. మొదటి నుంచి ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఆంగ్ల మాధ్యమంలో విద్యా సదుపాయం లేకపోవడం వల్ల తెలుగు మీడియంలో చదువుకున్న విద్యార్థులు ప్రభుత్వ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో ప్రవేశం పొందలేకపోతున్నారు.

కేజీ టు పీజీ ఆంగ్ల మాధ్యమంలో బోధన సదుపాయం, ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యను అందించాలని ప్రభుత్వం భావిస్తున్న తరుణంలో ఈ అంగన్ వాడీలను పైమరీ స్కూళ్లకు అటాచ్ చేసి ఆంగ్ల మాధ్యమంలో బోధన సదుపాయం వారికి ఏవిధంగా అందించగలుగుతారు? ప్రభుత్వ ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో ఐదవ తరగతి వరకు ఆంగ్ల మాధ్యమంలో బోధన కల్పించినప్పుడు మాత్రమే భవిష్యత్తులో వారికి ప్రభుత్వ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో మెరుగైన ప్రవేశాలు లభిస్తాయని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో కూడా ఆంగ్ల మాధ్యమంలో బోధన సదుపాయం కల్పించడానికి తగు చర్యలు చేపడితే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

శ్రీమతి పట్నోళ్ల సబితా ఇంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్షా, సమాజంలో సాధారణంగా తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలకు ఆంగ్ల మాధ్యమంలో విద్య అందించాలని చూస్తున్నారనేది వాస్తవమే. ఒకటవ తరగతి నుంచి 6వ తరగతి వరకు, 6వ తరగతి నుంచి 10వ తరగతి వరకు ఉన్న విధానంలోని తేడాను గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. 6వ తరగతి నుంచి ఆంగ్ల మాధ్యమం ప్రవేశపెడుతున్న సందర్భంలో ఉపాధ్యాయులకు కూడా శిక్షణ ఇస్తున్నాము. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల విద్యార్థుల సంఖ్య కూడా పెరుగుతుందనేది వాస్తవమే. అంగన్ వాడీ దశ అయిపోయిన తరువాత, తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను తీసుకుని వెళ్లి పైవేటు పాఠశాలల్లో చేర్చిస్తున్నారనేది వాస్తవమే. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం ఈ మధ్యనే ఒక ప్రయత్నాన్ని కూడా మొదలు పెట్టింది. మూడు సంవత్సరాలు దాటిన తరువాత

అంగన్ వాడీకి వెళ్లే పిల్లలను అదే పైమరీ పాఠశాల ప్రెమిసెస్ లో కంటిన్యూ చేస్తే వాళ్లకి పాఠశాల వాతావరణం అలవాటు అవుతుందనే ఆలోచనతో శిశు సంక్షేమ శాఖ సహకారంతో కొన్ని కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది.

నేడు ఈ రాష్ట్రంలో 31వేల అంగన్ వాడీ పాఠశాలలు పనిచేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ ప్రాథమిక పాఠశాలల ఆవరణలోనే అంగన్ వాడీలను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా విద్యార్థులకు మంచి వాతావరణం అలవాటుతుందని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. శిశు సంక్షేమ శాఖ మరియు విద్యా శాఖ ఆధ్వర్యంలో ఈ కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నాము. ఇంతకు ముందు 7000 అంగన్ వాడీలు ప్రాథమిక పాఠశాలల ఆవరణల్లో ఉండగా, గత సంవత్సరం మరో 4వేల అంగన్ వాడీలను ప్రాథమిక పాఠశాలల ఆవరణలో ఏర్పాటు చేయడమైంది. ఈ విధంగా మొత్తం 11వేల అంగన్ వాడీ కేంద్రాలను ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కనీస సదుపాయాలు కలిగిన ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో అంగన్ వాడీలను ఏర్పాటు చేయాలని విద్యాశాఖాధికారులకు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. 14 సంవత్సరాల లోపు వయస్సు గల పిల్లలందరికీ నిర్బంధ ఉచిత ప్రాథమిక విద్య అందించడం జరుగుతోంది.

అంగన్ వాడీల తరువాత దశల వారీగా విద్యార్థులను ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చేర్చించాలనే ఉద్దేశంతో ప్రాథమిక పాఠశాలల ఆవరణలోనే అంగన్ వాడీల ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతోంది. నూతన విద్యా విధానం ప్రకారం మూడు నుండి ఆరవ తరగతి వరకు నిర్బంధ విద్య ఇవ్వాలనే విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచిస్తోంది. మరియు వాటికి సంబంధించిన చర్చలు కూడా జరుగుతున్నాయి. ఈ విషయమై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఒక ప్రపోజల్ పంపించింది. ఈ విషయమై త్వరలోనే ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సి రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు 7 వేల అంగన్ వాడీలను, గత సంవత్సరంలో మరో 4 వేల అంగన్ వాడీలను అనగా మొత్తం 11వేల అంగన్ వాడీ కేంద్రాలను ప్రాథమిక పాఠశాలలకు షిఫ్ట్ చేశారనే విషయం వాస్తవమే. మీరు ప్రాథమిక పాఠశాలలకు షిఫ్ట్ చేసిన అంగన్ వాడీలను కూడా నేను సందర్శించాను. ఈరోజు తెలంగాణలో అంగన్ వాడీ కేంద్రాలంటే ఆహారం, గుడ్లు అందించే కేంద్రాలుగా చూస్తున్నారే తప్ప, చదువు చెప్పే

కేంద్రాలుగా చూసే పరిస్థితి లేదు. ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో నడుస్తున్న అంగన్ వాడీలలో కూడా మూడు నుంచి ఐదు సంవత్సరాల లోపు పిల్లలు లేరని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అంగన్ వాడీ కేంద్రాల్లో ఒక ఆయ, అంగన్ వాడీ కార్యక్రమం లేదా టీచరు ఉంటారు. అంగన్ వాడీలకు పుట్టిన పిల్లల దగ్గరి నుంచి మూడు సంవత్సరాల వయస్సు గల పిల్లలు, వారి తల్లులు, గర్భిణి స్త్రీలు వస్తారు. వీరికి భోజన సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంటుంది. అదేవిధంగా వీరు గ్రామంలోని గర్భిణుల, బాలింతల వివరాలను సేకరించాల్సి ఉంటుంది. ఇలాంటి పనులన్ని చేస్తున్న సందర్భంలో అంగన్ వాడీ కార్యక్రమం ప్రీ ప్రైమరీ విద్యను అందించే స్థితిలో లేదు. ప్రీ ప్రైమరీ విద్యను తప్పకుండా మన ప్రైమరీ పాఠశాలల ద్వారానే అందించాలి. ప్రీ ప్రైమరీ విద్య అందించేందుకు పంపాలనే ఆలోచిస్తున్నారే కానీ, అంగన్ వాడీ కేంద్రాలకు పంపించాలని ప్రజలు భావించడం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎన్ యూపి మీద నిర్ణయం ఎప్పుడు తీసుకుంటుందనేది చెప్పలేము. నేను భారతదేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాల్లోని విద్యా విధానాన్ని గమనించాను. 3,5 సంవత్సరాలకే బడికి పంపించాలని మన రాష్ట్రంలో కోరుకుంటున్న విధంగా మిగతా రాష్ట్రాల్లో, అక్షరాస్యత మెరుగ్గా ఉన్న కేరళలో కూడా ఈ విధంగా అనుకోవడం లేదు.

మన తెలంగాణలో పిల్లలను త్వరగా బడికి పంపించాలనే కోరిక అధికంగా ఉన్నందున దానికి అనుగుణంగా ప్రభుత్వం త్వరగా నిర్ణయం తీసుకుని, కేజీ తరగతులను ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో ఏర్పాటు చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పట్నోళ్ల నబితా ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, టీచర్లని కూడా ట్రైనింగ్ చేసి గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విధంగా ఖచ్చితంగా ఆలోచిస్తాము. ఈ విషయమై జాతీయ స్థాయిలో కూడా చర్చ జరుగుతోంది.

శ్రీ కూర రఘుత్తమ్ రెడ్డి (ఉపాధ్యాయుల నియోజకవర్గం - మెదక్, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్ మరియు కరీంనగర్):- అధ్యక్షా, శాసన పరిషత్తు చైర్మన్ గారికి మరొక్కమారు హృదయపూర్వక ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. పూర్వ

ప్రాథమిక విద్యను ప్రాథమిక పాఠశాలలతో అనుసంధానం చేసినట్లైతే ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. మనం టీచర్, స్టూడెంట్ రేషియోలో 1 : 17 గా ఉన్నాయి. దీనివల్ల ఇప్పుడు ఆ సంఖ్య పెరగడానికి కూడా అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి, పూర్వ ప్రాథమిక విద్యను ప్రాథమిక పాఠశాలలతో అనుసంధానం చేసే విధంగా చేస్తే బాగుంటుందని మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈ మధ్య కాలంలో చాలా ప్రభుత్వ ప్రాథమిక, ప్రాథమికోన్నత, ఉన్నత పాఠశాలలు ఇంగ్లీషు మీడియాన్ని ప్రవేశ పెట్టేందుకుగాను, ప్రభుత్వ అనుమతి కోసమై కొన్ని నెలలపాటు వేచి ఉండే పరిస్థితి ఉన్నది. కావున, ఆ ప్రాసెస్ ని సరళీకృతం చేసే విధంగా, మెమో లేదా ఉత్తర్వులు ఇచ్చినట్లైతే, ఆయా పాఠశాలల స్థాయిని బట్టి, లోకల్ గా ఉండే ఎస్ ఎల్ సి చైర్మన్ తీర్మానం పరిగణలోకి తీసుకుని ఆయా పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రారంభించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అనుమతుల్లో జాప్యం వల్ల త్వరితగతిన ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రారంభం కాకపోవడం వల్ల ఆయా విద్యా సంవత్సరంలో విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గిపోతోంది. కావున దయచేసి త్వరలో ఆవిధంగా ఉత్తర్వులు ఇప్పించాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పట్నోళ్ల నబితా ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంగ్లీషు మీడియం విద్యను 8వేల పాఠశాలల్లో బోధించడం జరుగుతోంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఇంగ్లీషు మీడియంలో తరగతులు ప్రారంభించడానికి పాఠశాలలకు అనుమతి ఇచ్చే విషయంలో ఉన్న నిబంధనలను సరళీకృతం చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. కావున, తప్పకుండా ఆ దిశగా చర్చించి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. రెండు స్కూళ్లను మెర్జ్ చేసి నడిపించాలని చెబుతున్న అంశాన్ని మీ అందరితో మాట్లాడి ఎవరికీ ఇబ్బంది కలుగకుండా పరిష్కారం చేయడం జరుగుతుంది.

10.30 ఉ. మిస్టర్ చైర్మన్:- ప్రశ్న నెం. 3157

ప్రభుత్వ జూనియర్ మరియు డిగ్రీ కళాశాలల ఒప్పంద అధ్యాపకుల బదిలీలు

ప్రశ్న నెం. 3157(3)

డా. పల్లా రాజేశ్వర్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.:- గౌరవనీయులైన విద్యా శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

(ఎ) ప్రభుత్వ జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న కాంట్రాక్ట్ లెక్చరర్లను బదిలీ చేయడం లేదన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(బి) అయితే, దానికి గల కారణాలేమిటి;

(సి) బదిలీలను చేపట్టే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;

(డి) అయితే, ఎప్పట్లోగా చేయడమవుతుంది ?

గౌరవనీయులైన విద్యా శాఖ మంత్రి గారు (శీమతి పి. నబితా ఇంద్రారెడ్డి):- (ఎ) అవునండీ.

(బి) రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న కాంట్రాక్ట్ లెక్చరర్ల బదిలీకి ఎటువంటి నిబంధన లేదు.

(సి) పరస్పరంగా, భార్యభర్తలు, వైద్య కారణాలపై కాంట్రాక్ట్ సిబ్బందిని ఇతర ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలల్లో తిరిగి తీసుకోవడం కోసం ఒక సబబైన నిర్ణయాన్ని తీసుకోవలసిందిగా ఇంటర్మీడియట్ విద్యాశాఖ కమీషనరు ప్రభుత్వానికి ఒక ప్రతిపాదనను సమర్పించారు.

(డి) ఈ విషయం పరిశీలనలో ఉంది.

డా. పల్లా రాజేశ్వర్ రెడ్డి (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం - వరంగల్, ఖమ్మం మరియు నల్లగొండ):- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న ఒప్పంద ఉపాధ్యాయుల యొక్క బాధలు వర్ధనాతీతం. 10, 15 సంవత్సరాల క్రితం వరకు ఏ జిల్లాలో అయితే ఉద్యోగాలు ఖాళీగా ఉంటాయో అక్కడికే వెళ్లి తప్పనిసరిగా ఉద్యోగం చేయాలి. రానురాను వాటిలో అనేక మార్పులు వచ్చాయి. ఉద్యోగాలు వచ్చే నాటికి చాలా మంది మహిళా ఉపాధ్యాయులకు పెళ్లిళ్లు కాలేదు. వారు తరువాత పెళ్లిళ్లు చేసుకోవడం వలన భర్తలు ఒకచోట, కుటుంబం ఇంకొకచోట ఉండే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ సమస్యల పరిష్కారానికి వారిని శాశ్వత ఉద్యోగులుగా చేయడానికి, ట్రాన్స్ఫర్ చేయడానికి అమలులో ఉన్న నిబంధనలో తగిన మార్పులు చేయాలని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, మాజీ విద్యాశాఖ మంత్రిగారు వీటి మీద చాలా సార్లు చర్చలు జరిపి పాజిటివ్ స్టెప్స్ను తీసుకోవడం జరిగింది.

విద్యార్థుల విద్యా బోధనకు గురుకుల, జూనియర్, డిగ్రీ, పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలున్నాయి. వీటన్నింటికీ ఒకటే రూల్ ఉండాలనే ఉద్దేశంతో అనేకసార్లు రిప్రజెంటేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న కొంత మంది విద్యా

శాఖాధికారులు వారి పట్ల ఉన్న వ్యతిరేక భావంతో శాశ్వత ఉద్యోగులుగా చేసే క్రమంలో ముందుకు రాలేదని నాకనిపించింది. ప్రతిపక్ష పార్టీల వారు వీరికి వ్యతిరేకంగా కోర్టులో కేసులు వేసారు. అధికారులు వారిని ఇబ్బంది పెట్టే ప్రయత్నం చేశారు. కోర్టులో వేసిన కేసుల గురించి ప్రభుత్వం ఫైట్ చేస్తున్నది.

ఒప్పంద ఉద్యోగులకు కొంత ఊరట కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో రూ.18,000ల జీతం ఉన్నవారికి రూ. 37,000లు, డిగ్రీ కళాశాలల్లో రూ. 20,000లు జీతం ఉన్న వారికి రూ. 40,000లకు పెంచడం జరిగింది. గురుకుల, డిగ్రీ కళాశాలల్లో పని చేసే ఒప్పంద ఉపాధ్యాయులకు ట్రాన్స్ఫర్స్ అవుతున్నాయి. కానీ, జూనియర్ కళాశాలల్లో పని చేసే వారికి మాత్రం రూల్ పాజిషన్ లేదంటున్నారు. ట్రాన్స్ఫర్స్ విషయంలో సంబంధిత అధికారులను గత రెండు సంవత్సరాలుగా నేను అధికారులను అనేకసార్లు కలిసి వారికి రిప్రజెంటేషన్స్ ఇచ్చాను. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో ఉన్న ఉపాధ్యాయురాలు మహబూబాబాద్ లో పనిచేస్తూ, కోదాడలో ఉన్న ఉపాధ్యాయురాలు ఆదిలాబాదులో పనిచేస్తూ అనేక బాధలు పడుతున్నారు. ఈ బాధలు పడలేక దాదాపు 12 సంవత్సరాలు పని చేసిన తరువాత కూడా ఉద్యోగాలు వదిలేసిన వారున్నారు. పాలిటెక్నిక్, రెసిడెన్షియల్, డిగ్రీ కళాశాలలకు ఏ నిబంధనలు వర్తిస్తున్నాయో వాటినే జూనియర్ కళాశాలలకు కూడా వర్తింపజేయాలని, దీనిని మానవీయ కోణంలో చూడాలని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ (స్థానిక సంస్థలు - ఆదిలాబాద్):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రభుత్వ జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న ఒప్పంద ఉపాధ్యాయ ఉద్యోగులకు మ్యూచువల్ ట్రాన్స్ఫర్స్, ఆరోగ్యం మరియు కుటుంబ సమస్యలు మొదలగు వాటి గురించి ప్రస్తావిస్తూ, కొన్ని నిబంధనల ప్రకారం వారిని ట్రాన్స్ఫర్ చేసే వెసులుబాటు ఉందని చెప్పారు. అదే విధంగా పాఠశాలల్లో పనిచేసే సిఆర్టీలకు ఈ నిబంధన వర్తించదనీ, వారు ఎక్కడైతే పని చేస్తున్నారో అక్కడే ఉండాలని, వారికి ట్రాన్స్ఫర్లు ఉండవని అన్నారు. ఈ విషయమై నేను రెండు, మూడు పర్యాయాలు సంబంధిత సెక్రటరీ గారిని కలవడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న 2000 మంది సిఆర్టీలకు అగ్రిమెంటు ప్రకారం ఇస్తున్న 10 నెలల వేతనాన్ని

12 నెలలకు పెంచడం, వారు కోరుతున్నట్లుగా వారికి 10వ పీఆర్సీ వర్తింపు వంటి విషయాలపై వివరాలను తెలుపవలసిందిగా తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, కాంట్రాక్టు లెక్కరద్ద బదిలీ కొరకు నేను ప్రభుత్వానికి లేఖను సమర్పించాను. గతంలో విద్యాశాఖ మంత్రిగా ఉన్న జి.జగదీశ్ రెడ్డి గారితోపాటు విద్యాశాఖ కార్యదర్శిని కూడా రెండు, మూడు పర్యాయాలు కలవడం జరిగింది. వాస్తవానికి కాంట్రాక్ట్ అనేది రెండు, మూడు సంవత్సరాలు మాత్రమే అయితే వారికి బదిలీలు ఉండవలసిన అవసరం లేదు. కానీ, కాంట్రాక్ట్ విధానం 2001లో మొదలైంది. అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు ఒకే చోట వారిని పనిచేయించడం కూడా సరైన పద్ధతి కాదు. ఒక ఉపాధ్యాయుడికి, ఒక ఉద్యోగికి గానీ కనీసం 5 సంవత్సరాలకైనా వారు చేసే పనిలో మార్పు ఉంటేనే వారి పని విధానంలో మెరుగైన స్థితి కలుగుతుంది. ఇప్పటికీ, చాలా మంది భర్యాభర్తలు వేర్వేరు ప్రాంతాల్లో పని చేస్తున్నారు. కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులను శాశ్వత ఉద్యోగులుగా చేయాలనే ఆలోచనతో జీ.ఓ. ఇచ్చారు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వాన్ని నేను అభినందిస్తున్నాను. కానీ, ఆ అంశం మీద కోర్టులో కేసు నడుస్తోంది. కోర్టు కేసు త్వరగా పరిష్కారమైతేనే వారికి అన్ని నిబంధనలు వర్తించడం జరుగుతుంది. కానీ, కోర్టులో కేసు పరిష్కారమవడానికి ఇంకా సమయం పట్టవచ్చు. కస్తూరిబా గాంధీ బాలికల కళాశాలలు ఏర్పాటై దాదాపు 9 సంవత్సరాలైతేంది. అక్కడ అందరూ మహిళా ఉపాధ్యాయులే పనిచేస్తున్నారు. ఆ కళాశాలలో జాయిన్ అయ్యేనాటికి వారికి పెళ్లిళ్లు కూడా కాలేదు. ఇప్పుడు వారికి పెళ్లిళ్లు జరిగాయి కాబట్టి, వారికి ఇప్పుడు బదిలీల అవసరం ఏర్పడింది. కాబట్టి, డిగ్రీ, జూనియర్, పాలిటెక్నిక్, కస్తూరిబా గాంధీ బాలికల కళాశాలల్లో పనిచేసే ఒప్పంద ఉద్యోగులకు నిబంధనలు రూపొందించి బదిలీ చేపట్టవలసిన అవసరముందని తమరి ద్వారా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, వాస్తవంగా గత దశాబ్ద కాలం నుండి కాంట్రాక్ట్ లెక్కరద్దకి ఏవిధమైన బదిలీలు లేకపోవడంతో భార్య, భర్తలు వేరు వేరు ప్రాంతాలలో పనిచేస్తూ ఆరోగ్యపరంగా, కుటుంబపరంగా అనేక ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. The subject matter is with the

Government. ఎంతో కాలంగా ఎదురు చూస్తున్న సమస్యకు పరిష్కారం లభిస్తుందని భావిస్తున్నాను. గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా క్రమబద్ధీకరణకు సంబంధించిన వివాదం కోర్టులో ఉంది. ఈ వివాదాన్ని కోర్టుకు ఎవరు తీసుకెళ్లారనేది ఇక్కడ ప్రధానం కాదు. వాస్తవంగా వీరందరూ కూడా మెరిట్ ఆధారంగానే సెలక్ట్ అయినటువంటి కాంట్రాక్ట్ లెక్కరద్ద. నామినేషన్ పద్ధతిలోనో లేక ఇష్టానుసారంగానో వారి నియామకం జరగలేదు. ఇప్పుడు ఆ కేసు ఏ స్టేజీలో ఉన్నది. ఈ కేసులో ప్రభుత్వం కౌంటర్ గానీ, ఎడిషనల్ కౌంటర్ గానీ దాఖలు చేసిందా? ఒకవేళ కౌంటర్ ఫైల్ చేసినట్లైతే ఆ కేసు బెంచ్ మీదకి ఎందుకు రావడం లేదో తెలపాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరముంది. కాబట్టి, గౌరవ మంత్రిగారు చొరవ తీసుకొని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్తే, ఈ విషయాన్ని రెండు, మూడు రోజుల్లో పరిష్కరించుకోవచ్చని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

డా. పల్లారాజేశ్వర్ రెడ్డి:- కోర్టుకు వెళ్లింది మీరే కదా. మీరు కేసు విత్ డ్రా చేసుకుంటే సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- కేసు కోర్టులో ఉన్నది. మీరు దీనిని ఎందుకు రాజకీయం చేస్తున్నారు. Actually, who went to the Court? I am not going into those details. ఇప్పుడు నేను ఎంత ఫీయిర్గా మాట్లాడుతున్నాను. కోర్టు న్యాయసమ్మతంగా తీర్పునిస్తుంది. న్యాయ సమ్మతంగా తీర్పు వెలువరించడానికి కావలసిన చొరవ ప్రభుత్వం తీసుకుంటే సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. ఇప్పుడు ఎవరైతే కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిలో పనిచేస్తున్నారో వారికి రిలీఫ్ వస్తోంది. ఈ కేసు పరిష్కారం అయ్యేలోపు మినిమమ్ స్కేల్ను వారికి వర్తింపజేసే విషయం గురించి పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా గౌరవ సభ్యులు నర్సిరెడ్డిగారు పేర్కొన్నట్లు దశాబ్ద కాలం నుండి కేజీబీవీ, మోడల్ స్కూల్స్లో పనిచేస్తున్న ఒప్పంద ఉపాధ్యాయుల బదిలీలు జరగాలని కోరుకుంటున్నాను.

10.40 ఉ. గౌరవ సభ్యులు నర్సిరెడ్డిగారు పేర్కొన్నట్లు కె.జి.బి.వి మరియు మోడల్ పాఠశాలల్లో పనిచేస్తున్న కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులు దశాబ్ద కాలం నుండి బదిలీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. కాంట్రాక్టు పద్ధతిలో పనిచేస్తున్న వారికి ఒక ప్రొవిజన్ ఏర్పాటు చేసి ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ఏ విధంగా బదిలీ

కాబడుతున్నారో, ఆ విధంగా కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులను కూడా బదిలీ చేసే అవకాశాన్ని కల్పిస్తే బాగుంటుందని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి పట్నోళ్ల సబితా ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు ప్రభుత్వ డిగ్రీ మరియు ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలల్లోనే కాకుండా, మోడల్ మరియు కె.జి.బి.వి పాఠశాలల్లో ఉపాధ్యాయులు మరియు అధ్యాపకులు కాంట్రాక్టు పద్ధతిలో పనిచేస్తున్నారు. ఈ విధానాన్ని 2000వ సంవత్సరం నుండి కొనసాగించడం జరుగుతోంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు గతంలో వీరిని రెగ్యులరైజ్ చేయాలని చేసిన ప్రయత్నం అందరికీ తెలిసిందే. కాంట్రాక్టు ఉద్యోగుల గురించి నేడు సభలో మాట్లాడుతున్న సందర్భంలో గౌరవ సభ్యులందరూ, వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయాలనే కోరుకుంటున్నారు. వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి లీగల్ గా సమస్యలు ఎదురైనప్పటికీ, మనమే కూర్చోని మాట్లాడుకుంటే ఆ సమస్యకు త్వరగా పరిష్కారం దొరుకుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం తరపు నుండి మెజర్స్ తప్పకుండా తీసుకొని, తొందరగా చేయాలనే మేము అనుకుంటున్నాము. ఎందుకంటే అది ముఖ్యమంత్రి గారిచ్చిన హామీ కాబట్టి, త్వరగా నెరవేరాలని కోరుకుంటున్నాను.

ఈ వ్యవస్థలో 2000వ సంవత్సరం నుండి జూనియర్ కళాశాలల్లో దాదాపుగా 3,728 మంది మరియు డిగ్రీ కళాశాలల్లో 841 మంది అధ్యాపకులు పనిచేస్తున్నారు. గౌరవ సభ్యులు రాజేశ్వర్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు కొంత మేలు జరుగుతుందని వారికి వేతనాలు పెంచాము. డిగ్రీ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న అధ్యాపకులకు 40 వేలు, జూనియర్ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న అధ్యాపకులకు 37 వేల రూపాయల వరకు ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

అలాగే వీరు చాలా రోజుల నుండి బదిలీలు కావాలని కోరుతున్నారు. కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులను బదిలీ చేసే విషయంలో ఎలాంటి ప్రావిజన్ ఉండదనే విషయం మనందరికీ తెలిసిందేనని నేను తెలియజేస్తున్నాను. అయినా మానవతా దృక్పథంతో పరిశీలించి గత ప్రభుత్వ హయాంలో ఉన్న మంత్రిగారితో కూడా చర్చించడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు రాజేశ్వర్ రెడ్డి గారు మరో విషయం ప్రస్తావించారు. డిగ్రీ

కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న ప్రభుత్వ అధ్యాపకులను బదిలీ చేస్తున్న సందర్భాల్లో ఎవరైనా అఫెక్ట్ అయితే వాళ్లను మాత్రమే రీఎంగేజ్ చేయడం ఒక సారి మాత్రమే జరిగిందని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అంతేకాకుండా, కాంట్రాక్టు పద్ధతిలో పనిచేస్తున్న మహిళా అధ్యాపకులకు 60 రోజుల పాటు ప్రసూతి సెలవులు ఇవ్వాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. కాబట్టి ఒక ప్రజాజల్ ప్రభుత్వానికి పంపించి ఎగ్జామిన్ చేయమని చెప్పాము. అది కూడా ప్రభుత్వానికి చేరుకుంది. మానవతా దృక్పథంతో ఆలోచించి చేయవలసిన అవసరమంది. కాబట్టి, తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము. తెలంగాణ ప్రభుత్వ హయాంలో ఈ వ్యవస్థలో ఉన్న సమస్యలను ఎంతవరకు చేయగలుగుతామో అంతవరకు చేయాలనే డైరెక్షన్ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు మాకు ఇవ్వడం జరిగింది. కాబట్టి ఈ అంశాలను పరిశీలించి త్వరగా పరిష్కరిస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తమరి ద్వారా తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ప్రాంతీయ క్యాన్సర్ కేంద్రాల ఏర్పాటు

ప్రశ్న నెం.3026 (5)

శ్రీ గంగాధర్ గౌడ్ ఉల్లోళ్ల, ఎం.ఎల్.సి.:— గౌరవనీయులైన వైద్య - ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

(అ) రాష్ట్రంలో జాతీయ క్యాన్సర్ నియంత్రణ కార్యక్రమం క్రింద ప్రాంతీయ క్యాన్సర్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;

(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి ;

(ఇ) ఎప్పటిలోగా వాటిని ఏర్పాటు చేయడమవుతుంది ?

గౌరవనీయులైన వైద్య & ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఈటల రాజేందర్) :- (అ) అవునండీ.

(ఆ) “క్యాన్సర్ కార్డియోవాస్క్యులర్ డిసీజస్ స్ట్రాక్ల కోసం జాతీయ కార్యక్రమం” క్రింద వరంగల్లులో ప్రాంతీయ క్యాన్సర్ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదనను 2017 డిసెంబర్ లో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించడమయింది.

(ఇ) మంజూరు అందవలసి ఉంది.

శ్రీ గంగాధర్ గౌడ్ ఉల్లోళ్ల (శాసన సభ నియోజకవర్గం):- అధ్యక్షా, నూతనంగా శాసనమండలి చైర్మన్ గా ఏకగ్రీవంగా

మాట వాస్తవం. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించి, మొదటి దశలోనే క్యాన్సర్ ను నిర్ధారించుకోగలిగితే బాగుంటుందని వారన్నారు. ఇప్పటికే చాలా సెంటర్లలో ఈ సర్వైకల్ క్యాన్సర్, తదితర రకరకాల క్యాన్సర్ల విషయంపై పరీక్షలు చేసి, ఐడెంటిఫై చేయగలుగుతున్నారు. కాకపోతే, గతంలో ఇలాంటి రోగాలు నిర్ధారించే సెంటర్లు లేకపోవడం వల్ల మనం రాచ పుండు వచ్చి చనిపోయాడు అని అనే వారము. అది ఇప్పటికీ, గతానికి ఉన్న తేడా. కానీ ఈ రోజు డిటెక్ట్ టెక్నాలజీ పెరిగిన తరువాత, రోగుల సంఖ్య నిర్ధారణ అవుతోంది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న పురాతనమైన యం.ఎన్.జే క్యాన్సర్ ఆసుపత్రిని రీజనల్ క్యాన్సర్ సెంటర్ గా గుర్తింప చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు స్వయంగా కేంద్రానికి లేఖ రాస్తే, వారు కూడా ఒప్పుకొని 120 కోట్ల రూపాయలను గ్రాంట్ గా ఇచ్చారు. అరబిందో ఫార్మా వారు క్యాన్సర్ ఆసుపత్రి ఏర్పాటుకు సహకరిస్తామని అన్నారు. వారి సహకారంతో 60 కోట్ల రూపాయలతో ఒక బిల్డింగ్ ఏర్పాటు నిమిత్తం భూమి పూజ చేసి కన్స్ట్రక్షన్ మొదలు పెట్టాము. 250 పడకలు ఉన్న ఆసుపత్రిని 450 పడకలు గల ఆసుపత్రిగా అప్ గ్రేడ్ చేసే కార్యక్రమం కూడా కొనసాగుతుందని ఈ సందర్భంగా నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఇలాంటి రోగులకు ప్రభుత్వ పరంగా నిమ్స్ ఆసుపత్రి ద్వారానే కాకుండా, ఇండో అమెరికన్ క్యాన్సర్ ఆసుపత్రి, బసవ తారకం క్యాన్సర్ ఆసుపత్రి వంటి ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల ద్వారా ట్రీట్ మెంట్ తీసుకుంటున్న వారి కోసం సి.యం రిలీఫ్ ఫండ్ ద్వారా కానీ, ఆరోగ్య శ్రీ కార్డు ద్వారా కానీ సంవత్సరానికి వంద కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ప్రభుత్వం ట్రీట్ మెంట్ అందిస్తోంది. ఏది ఏమైనప్పటికీ, వారు కోరినట్టుగా ఈ రోజు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వరంగల్, ఖమ్మం, సూర్యాపేట వంటి సెంటర్లలో, గవర్నమెంట్ మెడికల్ కాలేజీలు ఉన్న చోట మరియు మెడికల్ కాలేజీలకు అనుబంధంగా ఉన్న ఆసుపత్రుల్లో కూడా తప్పకుండా వ్యాధి నిర్ధారణకు సంబంధించిన టెక్నాలజీని బ్రోవైడ్ చేస్తాము. యం.ఎన్.జే క్యాన్సర్ ఆసుపత్రిలో ఏవిధమైన ట్రీట్ మెంట్ ఇస్తున్నామో అటువంటి ట్రీట్ మెంట్ ఇవ్వడం కోసం ఒకట్రెండు సెంటర్లను ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం చేస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. క్యాన్సర్ రోగులకు చివరి దశలో చాలా పెయిన్ ఫుల్ గా ఉంటుంది. కుటుంబాలను చూసుకునే పరిస్థితి

ఉండదు. వారి కోసం ఎనిమిది ప్రత్యేక థైరేపీస్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అలాంటి సెంటర్లలో పది బెడ్ల చొప్పున ఉంచి వారి కోసం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ప్రతి సెంటర్ లో ఒక వాహనం అందుబాటులో ఉంచాము. వారిని కుటుంబ సభ్యులు ఇంటి వద్దనే ఉంచుకుంటే ఇంటికి వెళ్లి కేర్ తీసుకోవడం జరుగుతోంది. రాబోయే కాలంలో ఇంకొక 22 థైరేపీస్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేసి 30 వాహనాలను అందుబాటులో ఉంచేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. ముందుగానే క్యాన్సర్ ను నిర్ధారించుకోగలిగితే త్వరగా క్యూర్ కావడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. డబ్బులు కూడా ఎక్కువగా ఖర్చు కావు. తెలంగాణ వ్యాప్తంగా మన ముఖ్యమంత్రి గారు క్యాన్సర్ ను ముందుగానే నిర్ధారించుకోగలిగే చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. వరంగల్ మరియు అదిలాబాద్ లలో రెండు క్యాన్సర్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయడం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపించడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదిస్తుందని అనుకుంటున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించకపోయినా, రాబోయే కాలంలో ఈ ఛాలెంజ్ లను ఎదురుకోవడానికి తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా యం.ఎన్.జే క్యాన్సర్ ఆసుపత్రి వంటి రెండు మూడు సెంటర్ల ఏర్పాటు పై పాజిటివ్ గా స్పందిస్తుందని తమరి ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ప్రశ్న నెం.3136

జి హెచ్ ఎమ్ సి పరిధిలో పర్యావరణ కాలుష్యం

పశ్చ నెం. 3136(6)

సర్వశ్రీ సయ్యద్ అమీనుల్ హసన్ జాఫ్రీ, మీర్జా రియాజ్ ఉల్ హుస్సేన్ ఇప్పండి, ఎంఎల్సీలు:- గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(ఎ) జిహెచ్ఎంసి ప్రాంతంలో వాయు, నీటి, శబ్ద కాలుష్యం పెరుగుతున్నదన్న విషయం వాస్తవమేనా ;

(బి) దానిపై ఇపిటిఆర్ఐ, రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండళ్ల అభిప్రాయాలు/సిఫారసులు ఏమిటి;

(సి) ఈ విషయంలో తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి ?

అడవుల, పర్యావరణ శాఖ మంత్రి శ్రీ ఎ. ఇంద్రకర్ణ రెడ్డి:- (ఎ) అవునండీ.

ఎన్నికైనందుకు శుభాభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. మనకు ఏ వ్యాధి సోకినా, ఆ వ్యాధి ఏమిటని వనం నిర్ధారించుకోగలము. వీటిని నిరోధించడానికి తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేక రకాల చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతోంది. కానీ, క్యాన్సర్ వస్తే, త్వరగా నిర్ధారించుకునే విధంగా, అటువంటి వ్యాధులు సోకకుండా చర్యలు చేపట్టి ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు సాగుతోంది. కానీ, క్యాన్సర్ ఒక మహమ్మారి లాగా వ్యాప్తి చెందుతోంది. ఫోర్ట్ స్టేజీకి వచ్చేవరకు, క్యాన్సర్ వ్యాధి సోకిందనే విషయాన్ని వ్యాధిగ్రస్తుడు గ్రహించలేకపోతున్నాడు. క్యాన్సర్ బారిన పడిన వ్యక్తులు హాస్పిటల్ కు వెళ్లి టెస్టులు చేయించుకున్న తరువాత ఆ వ్యాధి చివరిదశకు చేరుకుందని తెలుసుకున్న రెండు, మూడు నెలలకే చనిపోతున్న సందర్భాన్ని గతంలో మనం పట్టణాల్లో చూసేవాళ్లము. కానీ, ఈనాడు గ్రామాల్లో కూడా ఇటువంటి పరిస్థితిని చూస్తున్నాము.

గతంలో ఎక్కువగా హార్ట్ ఎటాక్ వస్తే హాస్పిటల్ కు తీసుకెళ్లి డాక్టర్ల చేత చికిత్స చేయించి తీసుకొచ్చేవారు. కానీ ఈనాడు క్యాన్సర్ వ్యాధిని అసలు గుర్తించలేకపోతున్నాము. హైదరాబాదులోని కార్పొరేట్ హాస్పిటల్లో అడ్మిట్ కావాలంటే కేవలం టెస్టులకే దాదాపు రెండు నుండి మూడు లక్షల రూపాయల వరకు ఖర్చవుతోంది. కాబట్టి సామాన్య మానవుడు ఇంత పెద్ద మొత్తం ఖర్చు చేసి టెస్టులు చేయించుకోలేక పోతున్నాడు. కేంద్ర ప్రభుత్వం రిజనల్ క్యాన్సర్ సెంటర్స్ ను అనేక రాష్ట్రాల్లో ఏర్పాటు చేసింది.

మన రాష్ట్రంలో ప్రాంతీయ క్యాన్సర్ కేంద్రాన్ని వరంగల్ జిల్లాలో మనం అడిగినట్లు మంత్రిగారు వారి సమాధానంలో చెప్పారు. ఇటువంటి క్యాన్సర్ కేంద్రాలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర స్థాయిలో కానీ, జిల్లా స్థాయిలో కానీ ప్రత్యేకమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. కొన్ని వ్యాధులకు ఆ వ్యాధి సోకకుండా ముందుగానే టీకాలు వేయించుకుంటున్నారు. అటువంటి వెసులుబాటును కూడా ప్రభుత్వం కల్పించింది. ఈ విధంగా క్యాన్సర్ వ్యాధికి కూడా ముందుగానే టీకాలు తీసుకునే విధంగా ఉంటే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే హాస్పిటల్ కు వెళ్లి క్యాన్సర్ ఉందా లేదా అని నిర్ధారించుకోవడానికి చాలామందికి ధైర్యం చాలడం లేదు. కానీ పేద ప్రజల నుండి మొదలుపెడితే ఉన్నత వర్గాల వరకు క్యాన్సర్ ఉందా లేదా అని టెస్టులు చేయించుకోవడం వల్లే అసలు వారికి క్యాన్సర్ ఉందా

లేదా అనే విషయం తెలుస్తోంది. కాబట్టి పూర్తి స్థాయిలో పరిశీలన కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసి, మొదటి స్థాయిలోనే క్యాన్సర్ సోకిందని గుర్తించే విధంగా చర్యలు చేపడితే బాగుంటుందని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడి ఐదు సంవత్సరాలు గడిచిన సందర్భంలో, క్యాన్సర్ వ్యాధిని పూర్తి స్థాయిలో అరికట్టే విధంగా చర్యలు చేపడితే బాగుంటుంది. క్యాన్సర్ వచ్చిన వారు కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ లో చికిత్స చేయించుకోవాలంటే, దాదాపు పదిహేను నుండి ఇరవై లక్షల రూపాయల వరకు ఖర్చయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. అధిక ఆదాయం ఉన్న వారు మాత్రమే ఇన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకోగలరు. పేద ప్రజలు ఇంత మొత్తంలో ఖర్చు పెట్టుకోలేరు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆరోగ్య శ్రీలో కవర్ కాని వ్యాధులకు సియం రిలీఫ్ ఫండ్ ద్వారా లక్షలాది మందికి నగదును అందజేయడం జరుగుతోంది. గడచిన ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో తెలంగాణ ప్రజాసీకానికీ హాస్పిటల్స్ లో అనేక సదుపాయాలు కల్పించారు. అలాగే క్యాన్సర్ విషయంలో కూడా ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని, ఫస్ట్ స్టేజీలోనే వ్యాధిని గుర్తించగలిగితే ఆ ప్రజాసీకాన్ని కాపాడుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుందని కోరుకుంటున్నాను. రాష్ట్రంలో డెంగ్యూ వ్యాధి ప్రబలుతున్న సందర్భంలో అనేక చర్యలు తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేపడుతోంది.

10.50 డిచ్ పల్లిలో 30 పడకల ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి ఒకటి ఉన్నది. ఆ ఆసుపత్రిని వేవము చాలసార్లు సందర్శించినప్పుడు రోగులు లేక బెడ్స్ ఖాళీగా ఉండేవి. మన ప్రభుత్వం తీసుకున్న ప్రత్యేక చర్యల వల్ల నిజామాబాద్ జిల్లాలో ఉన్న డిచ్ పల్లిలోని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో ఎక్కువ డెవిలరీ కేసులు నమోదవుతున్నాయి. క్యాన్సర్ వ్యాధిని మొదటి స్టేజీలోనే గుర్తించడానికి మరియు నివారించడానికి తగు సదుపాయాలను మన జిల్లా ఆసుపత్రిలో కల్పిస్తూ, ప్రత్యేకమైన క్యాన్సర్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని నేను తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్ (వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ):- గౌరవ సభ్యులు శ్రీ ఉల్లోళ్ల గంగాధర్ గౌడ్ గారు చాలా వివరంగా మాట్లాడారు. ఈ సమస్య ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలను పట్టి పీడిస్తున్న సమస్య. మానవ జీవన విధానంలో వచ్చిన మార్పుల వల్ల ఈ క్యాన్సర్ రోగుల సంఖ్య రోజు రోజుకు పెరుగుతున్న

(బి) I. వాయు కాలుష్యం :

1. వనరుల విభాగ నిర్ణయ అధ్యయనం ప్రకారం, జిహెచ్ఎంసి ప్రాంతంలో వాయు కాలుష్యానికి 49 శాతం వాహనాలు, రహదారిపై వున్న దుమ్ము, ధూళి 33 శాతం ప్రధాన కారకాలుగా వున్నాయి.

2. ఎన్పిసిబి సహకారంతో కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి అన్ని ప్రధాన పట్టణాలలో వ్యాపించిన వాయు నాణ్యత పర్యవేక్షణ, విశ్లేషణను చేపడుతున్నది.

3. కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి మదింపు ప్రకారం, వాయు నాణ్యత సూచి క్రింది విధంగా వుంది :

● 13 స్టేషన్లలో, గత 9 సంవత్సరాల కాలంలో వాయు నాణ్యత మంచి స్థాయి నుండి సాధారణానికి క్షీణించింది.

● మిగిలిన 9 స్టేషన్లలో, అది సంతృప్తికర స్థాయిలో వుంది.

II. నీటి కాలుష్యం :

1. టిఎస్పిసిబి 2018, నవంబర్ నుండి జిహెచ్ఎంసి ప్రాంతంలోని 185 చెరువులను పర్యవేక్షిస్తూ, సిపిసిబి నీటి నాణ్యత ప్రమాణాల ప్రకారం మదింపును చేపడుతున్నది.

2. మూడు (3) చెరువులు అంటే, ఉస్మాన్ సాగర్, హిమాయత్ సాగర్, ఎడ్లవాని కుంట గోపనపల్లి క్లాస్ - బిలో (బహిరంగ స్నానాలతో పాటు సాంప్రదాయక శుద్ధితో త్రాగునీటికి అనువైనది), క్లాస్-సి కేటగిరీలో (సాంప్రదాయక శుద్ధి, అంటువ్యాధి నివారణ ద్వారా (త్రాగునీటి వనరు), క్లాస్-డిలో 31 (వన్య ప్రాణులు, వృద్ధి, మత్స్య పరిశ్రమ), క్లాస్-ఇలో మరియు దిగువకు 105 (సాగునీటి కోసం) వున్నట్లుగా నీటి నాణ్యత సూచిస్తున్నది. మిగిలిన 45 చెరువులు 2019, జూలై వరకు ఎండిపోయి వున్నాయి.

III. శబ్ద కాలుష్యం :

జిహెచ్ఎంసి ప్రాంతంలోని 11 వేరు వేరు ప్రదేశాలలో ఏర్పాటు చేసిన వాస్తవిక శబ్ద పర్యవేక్షణ కేంద్రాల ద్వారా టిఎస్పిఎస్బి శబ్దాలను పర్యవేక్షిస్తున్నది. పర్యవేక్షణ సమాచారం ప్రకారం, శబ్ద స్థాయిలు నిర్దిష్ట శబ్ద ప్రమాణాలకు మించుతున్నాయి.

(సి) వాయు కాలుష్యం :

1. ప్రభుత్వం ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించింది. దానిని 9 స్టేక్ హోల్డర్ల శాఖలు అమలు పరుస్తున్నాయి.

2. కార్యాచరణ ప్రణాళిక అమలును పర్యవేక్షించడానికి రాష్ట్రస్థాయి, జిల్లాస్థాయిలలో కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడమయింది.

3. ఈ కార్యాచరణ ప్రణాళిక వాహన కాలుష్యం, పారిశ్రామిక కాలుష్యం, బహిరంగంగా తగలబెట్టడాన్ని నివారించడానికి ముఖ్యంగా దృష్టి సారిస్తున్నది.

నీటి కాలుష్యం :

1. రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి పరిశ్రమల ద్వారా జరుగుతున్న నీటి కాలుష్యాన్ని పర్యవేక్షించి, నివారిస్తున్నది.

2. నీటి వనరులలో మురుగునీటిని తగ్గించడానికి నదీ పునరుజ్జీవన కమిటీ ఆమోదించిన కార్యాచరణ ప్రణాళికను హైదరాబాద్ మెట్రో వాటర్వర్క్స్ అమలుపరుస్తున్నది.

శబ్ద కాలుష్యం :

1. శబ్ద కాలుష్యాన్ని తగ్గించడానికి ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించడమయింది. దానిని 4 స్టేక్ హోల్డర్ శాఖలు అమలు పరుస్తున్నాయి.

2. వాహనాల హోర్న్లు, డీజిల్ జనరేటరు ప్రకటనలు, టపాసులు, లౌడ్ స్పీకర్లు వంటి వాటి ద్వారా ఏర్పడుతున్న శబ్దాలపై కార్యాచరణ ప్రణాళిక ప్రధానంగా దృష్టి సారిస్తున్నది.

శ్రీ ఎ.ఇంద్ర కరణ్ రెడ్డి:- తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు చైర్మన్ గా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైనందుకు మొట్ట మొదటగా మీకు శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. మీరు చెప్పిన విషయాలనే కాకుండా ఇంకా అనేక అంశాల పై పోల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు దృష్టి సారించి పర్యవేక్షిస్తున్నది. ప్రజలకు పోల్యూషన్ లేకుండా మంచి శ్వాస పీల్చుకోవడానికి, మంచి నీరు తాగడానికి అన్ని రకాలుగా ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది.

11.00
ب۔

جناب سید امین الحسن جعفری (Janab Syed)

LOCAL AUTHORITIES (Aminul Hasan Jafri)

CONSTITUENCY - HYDERABAD: چیرمین

صاحب! منسٹر صاحب نے اس بات کو تسلیم کیا ہے کہ جی ایچ ایم سی حدود اور دوسرے شہروں کے مختلف علاقوں میں فضائی آبی صوتی آلودگی بہت زیادہ ہے جو حالات ہیں وہ بہت خراب ہیں اور دن بہ دن اترتے جاتے جا رہے ہیں۔ جس طرح منسٹر صاحب کہہ رہے تھے کہ پچھلے 9 سالوں میں شہر کا ماحول بہت خراب ہوا ہے۔ اسی طرح پانی کی آلودگی میں اضافہ ہوتا جا رہا ہے اور صوتی آلودگی میں بھی اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ منسٹر صاحب نے کہا ہے کہ فضائی آلودگی کی اصل وجہ سڑک کی گردوغبار اور گاڑیوں کا دھواں ہے اس کی وجہ سے فضائی آلودگی میں اضافہ ہی ہوتا جا رہا ہے۔ میرا سوال ہے کہ شہر میں کتنی گاڑیاں ہیں اور کتنی آبادی ہے؟ اور گاڑیوں کی وجہ سے آلودگی میں اضافہ ہو رہا ہے اس کو روکنے کے لئے کیا اقدامات کئے جا رہے ہیں؟ ایک چیز دیکھی گئی ہے کہ صنعتی ادارے فضلے کو منتقل کرتے ہیں ایسی صورت میں فضاء میں آلودگی پھیلتی ہے۔ شہر کے کئی علاقوں میں گیس کا مسئلہ تھا اور انڈسٹریل اسٹیٹ کے پاس مرکپٹن گیس کے بہت زیادہ مسائل تھے اب اس میں کمی واقع ہوئی ہے۔ فارما (ادویات) کمپنیوں کی وجہ سے پانی میں آلودگی پیدا ہو رہی ہے۔ جس کے زیر اثر فضائی آلودگی پھیلتی جا رہی ہے۔ چیرمین صاحب! منسٹر صاحب نے کہا ہے کہ جہاں تک پانی میں آلودگی کا معاملہ ہے جی ایچ ایم سی علاقہ میں 185 ندیاں ہیں اور ان کی صفائی کا کام شروع کیا گیا ہے تو میرا سوال یہ ہے کہ جس طرح انڈسٹریل اسٹیٹ آئی ڈی ایز اور ای ٹی

پیز چل رہے ہیں اور ایس ٹی پیز کتنی لگائی گئی ہیں؟ جس طرح حسین ساگر میں دو تین مرتبہ صفائی کی گئی بیرونی ممالک کے فنڈس سے اسکیم کو شروع کیا گیا اس کے باوجود حسین ساگر کے پانی میں بہت زیادہ آلودگی ہے۔ اسی طرح موسیٰ ندی میں ایک زمانہ پہلے صاف پانی بہتا تھا۔ اب شہر کے تمام نالیوں کا گندا پانی موسیٰ ندی میں چھوڑا جا رہا ہے۔ اس میں بھی ایس ٹی پیز تعمیر کرنا ہے، پچھلی این ڈی اے حکومت میں موسیٰ ندی کی عظمت رفتہ کی بحالی سے متعلق پراجیکٹ شروع کیا گیا تھا۔ موسیٰ ندی کے احیا کا کام چل رہا ہے ایسا کہا جا رہا ہے۔ موسیٰ ریور فرنٹ ڈیولپمنٹ کارپوریشن بھی بنایا گیا۔ اب تک 2 تا 3 سال ہو چکے ہیں اس کے کچھ پلان بنائے گئے ہیں؟ مگر زمینی حقائق تو کچھ بھی دیکھائی نہیں دے رہے ہیں اور ریاستی بجٹ میں موسیٰ ریور فرنٹ ڈیولپمنٹ کارپوریشن کے لئے پچھلے دو سالوں سے فنڈس دینے کا وعدہ کیا گیا وہ رقم نہیں دی گئی۔ جاریہ سال موسیٰ ریور فرنٹ ڈیولپمنٹ کارپوریشن کو بجٹ مختص نہیں کیا گیا۔ اس کی وجہ سے آبی آلودگی ہو رہی ہے۔ تو میرا سوال یہ ہے کہ جب ایکشن پلان کی بات کی گئی ہے تو فضائی آلودگی پر قابو پانے کیلئے ریاستی سطح پر 9 ڈیپارٹمنٹس کام کر رہے ہیں وہ کون کونسے ڈیپارٹمنٹس ہیں اور ان میں آپسی تال میل کتنا ہے؟ اور آپ نے نہیں بتایا ہے کہ پانی کی آلودگی، تالابوں، موسیٰ ندی شہر کے نالوں میں آلودگی ہے اور بدری آلودگی کتنی ہے؟ موسیٰ ندی کا جو پانی جاتا ہے وہی پانی نلگنڈہ میں زراعت کیلئے استعمال ہوتا ہے پورا پانی آلودہ ہے اور یہی آلودہ پانی ضلع نلگنڈہ کو جاتا ہے۔ آپ نے ایکشن پلان کی بات کی ہے تو پانی کی آلودگی کو کم کرنے کیلئے ریاستی سطح پر کتنی ایجنسیز ہیں اور صوتی آلودگی کو روکنے کیلئے ریاستی سطح پر کتنی ایجنسیز

ہیں؟ ایکشن پلان کی بات کی ہے تو میں آپ سے گزارش کروں گا
کہ جواب کے وقت ایکشن پلان کے پیپرس کو ہاوز میں ٹیبل
کیا جائے تو بہتر ہوگا۔

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రరావు (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం

- మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి మరియు హైదరాబాద్):-

అధ్యక్షా, జీహెచ్ఎంసీ లిమిట్స్ లోని పాల్కాషన్ కి సంబంధించిన ప్రశ్న ఇది. జీహెచ్ఎంసీకి సంబంధించిన ప్రాంతంలో “స్వచ్ఛ భారత్” కార్యక్రమాన్ని పూర్తిగా ఇంప్లిమెంట్ చేయకపోవడం వల్ల ఎయిర్ పాల్కాషన్ కనబడుతోందని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. సిటీ చుట్టుపక్కల చెరువుల్లో గుర్రపు డెక్కను తీయకపోవడం వల్ల ఎయిర్ పాల్కాషన్ ఏర్పడుతోంది. జవహర్ నగర్ లోని డంపింగ్ యార్డ్ వల్ల చుట్టుపక్కల ఉన్నటువంటి వాటర్ బాడీస్ పాల్కాట్ అయ్యాయి. ఈ విషయమై ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటుందా, మస్కిటో ఫాగింగ్ చేయాలని ఆలోచిస్తుందా అని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ఫస్ట్ రోజు కాబట్టి అవకాశం ఇస్తున్నాను. నెక్స్ట్ టైమ్ నుండి పదకొండు గంటల తరువాత సింగిల్ సెల్లిమెంటరీస్ మాత్రమే ఉంటాయి.

శ్రీ ఎం.ఎస్. ప్రభాకర్ రావు (స్థానిక సంస్థలు - హైదరాబాద్):- అధ్యక్షా, హైదరాబాద్ లో ఎయిర్, వాటర్, నాయిస్ పాల్కాషన్స్ వల్ల పరిస్థితి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. కాలుష్యాన్ని నిర్మూలించడానికి లీఫ్ట్ ప్రయారిటీ ఇస్తున్నాము. హైదరాబాదులోని పెళ్లిళ్లలో డీజే సిస్టమ్ ఎక్కువైపోతోంది. నాయిస్ పాల్కాషన్ కి సంబంధించి సుప్రీం కోర్టు గైడ్ లైన్స్ కూడా ఉన్నాయి. సాండ్ పాల్కాషన్ కి సంబంధించి, 55 డెసిబల్స్ సాండ్ అర్బన్ ఏరియాలో, 25 డెసిబల్స్ సాండ్ రూరల్ ఏరియాలో ఉండొచ్చని సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంట్ ఇచ్చింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం డీజేలని బ్యాన్ చేసింది. బ్యాన్ చేసినా కూడా పెళ్లిళ్లలో డీజేలను పెట్టడం వల్ల వృద్ధులకు హార్డ్ ప్రాబ్లమ్స్ వస్తున్నాయి. వారికి చాలా ఇబ్బంది కలుగుతోంది. దీనిని ఎవరు మానిటర్ చేస్తారు? ఈ విషయమై సీరియస్ గా ఆలోచించాలి. సాయంత్రం ఆరు గంటల నుండి రాత్రి పది గంటల వరకూ మాత్రమే సాండ్ కి సంబంధించి పర్మిట్ ఉంది.

300 డెసిబల్స్ సాండ్ పెడుతున్నందు వల్ల చాలా ఇబ్బంది కలుగుతోంది. సుప్రీం కోర్టు డైరెక్షన్స్ ను సీరియస్ గా ఇంప్లిమెంట్ చేయాలి. రాత్రి పది గంటల తరువాత “నో సాండ్స్ మడ్ కమ్ అప్” అనే విధంగా రూల్ తీసుకోస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జాప్రీ

గారు, రాంచంద్రరావు గారు, ప్రభాకర్ గారు పాల్కాషన్ సమస్యల గురించి పాల్కాషన్ కంట్రోల్ గురించి మాట్లాడారు. ముఖ్యంగా హైదరాబాద్ సిటీ అదే విధంగా ఇతర ప్రాంతాలు కాలుష్యానికి గురవుతున్నాయని అన్నారు. ప్రభుత్వం ఎన్నో రకాలుగా యాక్షన్ ప్లాన్ ను తయారుచేసింది. హైదరాబాద్ లో, 2010 సంవత్సరానికి 25 లక్షల వాహనాలుంటే, 2019 సంవత్సరానికి 60 లక్షల వాహనాలకి పెరిగాయి. ట్రాన్స్ పోర్ట్ వెహికల్స్ ని తగ్గిస్తున్నాము. ఎంఎంటీసీకి సంబంధించి 121 ట్రెయిన్స్ ని నడపడం వల్ల, మెట్రో ట్రెయిన్స్ వల్ల వాహనాల మూవ్ మెంట్స్ తగ్గి, పాల్కాషన్ తగ్గే అవకాశం ఉంది. మెట్రోని విస్తరించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నాలు చేస్తోంది. సీఎన్ జీని వాడడం వల్ల కూడా పాల్కాషన్ కంట్రోల్ అవుతుంది.

11.10 ఉ. ప్రత్యామ్నాయ ఇంధనం క్రింద వాడుతున్నటువంటి సీఎన్ జి స్టీషన్లు 2014-15 సంవత్సరంలో 19 ఉంటే, వాటిని ప్రస్తుతం 45 సీఎన్ జి స్టీషన్లకు పెంచడం జరిగింది. 2014-15 సంవత్సరంలో 1285 ఎల్.పి.జి. స్టీషన్లు ఉంటే, వాటిని 1423 ఎల్.పి.జి. స్టీషన్లకు పెంచడం జరిగింది. ఆర్టీసీలో 40 ఎలక్ట్రిక్ బస్సులను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. జీహెచ్ఎంసీలో కూడా పాల్కాషన్ ను రెడ్యూస్ చేయడానికి డ్రైవ్ ను ప్రారంభించడం జరిగింది. ఏప్రిల్ 2019 వరకు 5337 పాయింట్స్ ఉన్నటువంటి సందర్భం ఉంది. డెబ్రిస్ ని డెస్ట్రాయ్ చేయడం కోసం జీహెచ్ఎంసీలో ప్లాంటును పాల్కాషన్ కంట్రోల్ బోర్డు నిబంధనల ప్రకారం కొత్తగా ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

ఇండస్ట్రియల్ పాల్కాషన్ కారణంగా 2010వ సంవత్సరంలో 12 ఇండస్ట్రిలను మూసివేయడం జరిగింది. 2018లో 78 ఇండస్ట్రిలను మూసివేశారు. 2019లో ఆగస్టు నెల వరకు 54 ఇండస్ట్రిలను మూసివేడం జరిగింది. అదేవిధంగా మూసీ సీవర్జ్ విషయంలో గానీ లేదా వాటర్ పాల్కాషన్ విషయంలో గానీ, 1600 ఎమ్.ఎల్.డి. సీవర్జ్ వాటర్ మనకు

రావడం జరుగుతోంది. దానిలో ఇప్పటికీ 830 ఎమ్.ఎల్.డి. అన్ట్రీటెడ్ వాటర్ ఉంది. 770 ఎమ్.ఎల్.డి. వాటర్ను బ్రీట్ చేస్తున్నారు. అన్ట్రీటెడ్గా ఉన్న 830 ఎమ్.ఎల్.డి. వాటర్ని కూడా బ్రీట్ చేస్తే, మనకి పూర్తిగా పరిశుద్ధమైన నీరు లభించే అవకాశముంది. మెట్రో వాటర్ సపై అండ్ సీవరేజ్ బోర్డ్లో 21 ఎస్.టి.పి.లు పనిచేస్తున్నాయి. ఇంకా 42 ఎస్.టి.పి.లను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రణాళికలను రూపొందించడమైనది. దానివల్ల 1000 ఎమ్.ఎల్.డి. వరకు సీవరేజ్ వాటర్ను ప్యూర్ వాటర్గా మార్చడానికి అవకాశముంటుంది. 40 ఎలక్ట్రో ప్లాంటింగ్ యూనిట్స్ను క్లోజ్ చేయడం జరిగింది. 2018లో 78 ఇండస్ట్రీలను మూసివేయడం జరిగింది. ఎయిర్ పొల్యూషన్ క్రింద 55, వాటర్ పొల్యూషన్ క్రింద 14, ఎయిర్ మరియు వాటర్ పొల్యూషన్ క్రింద 7 ఇండస్ట్రీస్ను మూసివేయడం జరిగింది. 2019లో 54 యూనిట్లను క్లోజ్ చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా ఎన్నో రకాల చర్యలను చేయడం జరుగుతోంది.

హైదరాబాదులో వాహనాల ద్వారా వచ్చే పొల్యూషన్ 49 శాతం, డస్ట్ వల్ల 33 శాతం, కాల्डడం వల్ల వచ్చే పొల్యూషన్ 8 శాతం, సెకండరీ పొల్యూషన్ 8 శాతం, ఇతరత్రా వచ్చే పొల్యూషన్ మరో 2 శాతం ఉన్నది. ఈ పొల్యూషన్ లెవల్స్ను ఆరు కేటగిరీలుగా డివైడ్ చేయడం జరుగుతోంది. పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు నియమ నిబంధనల ప్రకారం, అన్నీ నక్రమంగా ఉంటే Good అని తెలపడం జరుగుతుంది. రెండవది Satisfactory, మూడవది Moderate, నాల్గవది Poor, ఐదవది Very Poor, ఆరవది Severe అని గుర్తించగలిగే విధంగా వివిధ కేటగిరీలకు చెందిన గుర్తులను ఆయా ఇండస్ట్రీలకు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా, లేక్స్ విషయంలో 6 లోకేషన్లలోని 5 లోకేషన్లను “క్లాస్-ఇ” కేటగిరీ లేక్స్గా నిర్ధారించడం జరిగింది. ఒక్కదానిని మాత్రం “క్లాస్-బి” కేటగిరీగా నిర్ధారించడం జరిగింది. ఆ కేటగిరీల వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

Class-A lake water: Drinking water without conventional treatment;

Class-B lake water: Outdoor bathing also suitable for drinking with conventional treatment;

Class-C lake water: Drinking water source with conventional treatment and disinfection;

Class-D lake water: Propagation of wild life and fisheries

Class-E lake water: Irrigation purpose.

అధ్యక్షా, పొల్యూషన్ను కంట్రోల్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎన్నో రకాల కార్యక్రమాలను చేపడుతోంది. అదేవిధంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని ఇండస్ట్రీలపై దృష్టి సారించవలసిన అవసరముంది. సాండ్ పొల్యూషన్ విషయంలో చూసినట్లైతే, మునిసిపాలిటీ పరిధిలో షాలీసు డిపార్ట్మెంట్ మరియు వాహనాల పరంగా కలిగే సాండ్ పొల్యూషన్ విషయంలో ట్రాన్స్పోర్టు డిపార్ట్మెంట్లు చర్యలు తీసుకుంటాయి. ఈ రెండు డిపార్ట్మెంట్లు పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు నియమ నిబంధనలకు అనుగుణంగా చర్యలు తీసుకుంటాయి. పొల్యూషన్ కారణంగా అప్పటికే క్లోజ్ చేసిన ఇండస్ట్రీలలో పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు నియమ నిబంధనలకు అనుగుణంగా మార్పులు చేసుకున్నట్లైతే, వాటిని మరలా తెరిచేందుకు అనుమతులివ్వడం జరుగుతుంది. గత సంవత్సరంలో పొల్యూషన్ కలుగజేస్తున్నందుకు విధించిన ఫైన్ క్రింద రూ.1.66 కోట్లను వసూలు చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం గత ఆగస్టు నెల వరకు రూ.32 లక్షలను ఫైన్ క్రింద వసూలు చేయడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని పరిరక్షించేందుకు, నాణ్యమైన నీరు అందించేందుకు అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకోవడానికి తగిన శ్రద్ధతో నిరంతరాయంగా కృషి చేయడం జరుగుతోంది. ఈ అంశాలపై గౌరవ సభ్యులు ఇంకా వివరాలు తెలుసుకోవాలంటే, పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు ఆధ్వర్యంలో జీహెచ్ఎమ్సి అధికారులతో కలిసి ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసుకుని, అన్ని విషయాలపై కూలంకషంగా చర్చించుకునేందుకు అవకాశముందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR. CHAIRMAN:- Qn.No.3072(7).

శ్రీ మహమ్మద్ మహమ్మద్ అలీ (హోం శాఖ):-

అధ్యక్షా, ఈరోజు ఈ పెద్దల సభను మీ ఆధ్వర్యములో నడిపిస్తున్నందుకు మీకు శుభాకాంక్షలు.

DRUNK AND DRIVE

LCQ No. 3072 (Starred)

Sri M.S. Prabhakar Rao, MLC:-

QUESTION

(a) whether it is a fact that Traffic Police is conducting Drunk and Drive Raids in twin Cities regularly;

(b) if so, the details thereof; and

(c) whether it is also a fact that the said raids are being conducted in the presence of Electronic Media and thereby tarnishing the image of the drunk drivers caught in the public eye?

ANSWER

MINISTER FOR HOME: (SRI MOHAMMED MAHOOD ALI):- (a) Yes, Sir.

(b) Due to this drive the road accidents by drunken drivers have come down drastically. From January, 2017 to August, 2019 only 12 such accidents were reported, in all, in Hyderabad.

(c) No, Sir.

جناب ایم۔ ایس۔ پر بھاکر راؤ (Janab M.S.)

LOCAL AUTHORITIES)(Prabhakar Rao

(CONSTITUENCY - HYDERABAD): سب سے پہلے

میں ہوم منسٹر صاحب کو مبارکباد دیتا ہوں، پچھلے دنوں گنیش تہوار پر امن گزر گیا، تقریباً 30 تا 45 ہزار پولیس عہدیداروں کو

تعینات کیا گیا تھا اس کیلئے میں آپ کو مبارکباد دیتا ہوں، ڈی جی پی اور ساتھ ہی ساتھ تینوں کمشنریس حیدرآباد، سانہرآباد چاکندہ

کے سربراہان کو مبارکباد دیتا ہوں۔ جہاں تک ڈرنک اینڈ ڈرائیو کی بات ہے شراب پی کر گاڑی چلانا جرم ہے۔ عوام کی ایک

شکایت ہے کہ ڈرنک اینڈ ڈرائیو کے چالانات کئے جا رہے ہیں تو تب وہاں پر میڈیا موجود رہتا ہے، میڈیا کی جانب سے ویڈیو

ریکارڈنگ کی جاتی ہے۔ اس طرح عوام کو پریشان کیا جا رہا ہے۔ گاڑی میں خاندان کے افراد بھی موجود رہتے ہیں، میڈیا کی

جانب سے ڈرائیو کی ویڈیو نہیں بلکہ گاڑی میں بیٹھے ہوئے افراد خاندان کی فلم بندی کی جا رہی ہے اور چوراہوں پر اسے دیکھایا

جا رہا ہے اس سے اس خاندان کی عزت پامال ہو رہی ہے۔ میں آپ سے گزارش کروں گا کہ جب ڈرنک اینڈ ڈرائیو کی مہم چلائی

جاتی ہے تو اس وقت کیمرے اور میڈیا کو اس سے دور رکھیں۔ سوشل میڈیا میں ایسی ویڈیوز بہت تیزی کے ساتھ وائرل

ہو رہی ہیں۔ اس سے خاندان کی بدنامی بھی ہو رہی ہے۔ دوسری چیز یہ ہے کہ ڈرنک اینڈ ڈرائیو کیس میں گاڑی کو سیز کیا جا رہا ہے۔

میں نے پڑھا ہے کہ جسٹس رام چندر راؤ تلنگانہ ہائی کورٹ کے رٹ پٹیشن میں ایک فیصلہ دیا ہے کہ

سیکشن 185-A اینڈ 130 آف 177 موٹر گاڑی ایکٹ کے تحت پولیس کو اختیارات نہیں ہے کہ گاڑی کو سیز کیا جائے۔ اگر

11.20
بھ.

آپ نے گاڑی سیز کی تو صرف ایک دن کے لئے سیز کیجئے، لیکن دس دنوں تک پولیس اسٹیشن میں گاڑی کو رکھ لیا جا رہا ہے۔ جب گاڑی واپس لینے کیلئے جا رہے ہیں تو تب تک گاڑی کے تمام قیمتی parts کو نیکال لیا جا رہا ہے۔ اس ایکٹ میں واضح طور پر کہا گیا ہے کہ یہ غیر قانونی ہے ڈرنک اینڈ ڈرائیو کیس میں گاڑی کو تحویل میں لینا ضروری نہیں ہے ایکٹ کے تحت انہیں اختیار بھی نہیں ہے، تو میری یہ گزارش ہے کہ آپ گاڑی سیز نہ کریں۔ خاص طور پر شہر حیدرآباد میں شراب زیادہ پی جاتی ہے۔ یہاں پر ہر چھوٹے موٹے فنانشن میں بھی شراب کا استعمال ہوتا ہے۔ 30 تا 35 ایم جی پر 100 ایم ایل ہوتا ہے۔ اوسط 29 ایم جی بھی میٹر میں دیکھایا گیا تو سیدھے سیدھے چالان کیا جا رہا ہے اور چالان وصول بھی کیا جا رہا ہے اور ساتھ ہی ساتھ ہیل کو بھی بھیجا جا رہا ہے۔ اس میں مہربانی کرتے ہوئے 30 تا 45 ایم جی جو خون کی شرح ہے اس کے حساب سے مقرر کیجئے۔ شراب کا پتہ چلانے کیلئے جو میٹر استعمال کیا جا رہا ہے وہ غیر معیاری ہے۔ کوئی شراب نہ بھی پی تا ہے تو اس کے منہ میں میٹر رکھتے ہی ریڈنگ دیکھائی جا رہی ہے۔ اس سے بھی عوام پریشان ہیں، ان کو اس وقت یہ بھی احساس ہوتا ہے کہ میں نے اپنی زندگی میں کبھی شراب نہیں پی اس کے باوجود میٹر لگایا گیا تو وہ میٹر میں ریڈنگ بتلا رہا ہے۔ اسی طرح میٹرس کے ریڈنگ میں غلط سلط آرہا ہے۔ آپ لوگ کونسا میٹر استعمال کر رہے ہیں پتہ نہیں، 6 ماہ میں 3 کروڑ روپے کے چالانات کئے گئے ہیں، تقریباً 15,000 کیسز بک کئے گئے۔ آپ جو کرڈ ہے ہیں ٹھیک ہے۔ تلنگانہ حکومت کا عوام کے ساتھ دوستانہ رویہ ہے۔ شریاویں سے بھی دوستانہ رویہ اختیار کیا جائے اور زیادہ تکلیف مت

دیجئے۔ چیرمین صاحب کے ذریعہ منسٹر صاحب کو اس پر توجہ مبذول کرنے کی درخواست کرتا ہوں۔

جناب محمد محمود علی (Janab Mohammed)

چیرمین صاحب! سب سے پہلے میں پر بھا کر صاحب کا شکریہ ادا کرتا ہوں کیوں کہ وہ سٹی کے مقبول ایم ایل سی ہیں۔ ہمیشہ کام کے سلسلہ میں گاڑی میں زیادہ سفر کرتے ہیں۔ ہر فنانشن میں موجود رہتے ہیں۔ جس طرح انہوں نے کہا ہے کہ گنیش کے علاوہ بونال تہوار اور محرم بہت ہی پر امن طریقہ سے گذر گیا۔ یہاں پر ہمارے کمشنر، ہوم سکریٹری، ٹریفک کمشنر صاحب بھی موجود ہیں، میں سب کو مبارکباد دیتا ہوں پولیس عہدیداروں نے کافی اچھی کارکردگی دکھائی۔ پر بھا کر راؤ صاحب کا میں دل سے شکریہ ادا کرتا ہوں اور ایک بات بتانا چاہتا ہوں کہ 100 ایم ایل میں 30 ایم جی ہوتا ہے اس سے زیادہ مقدار رہی تو کیس بک کیا جاتا ہے۔ اس سے کم یعنی 29 ایم جی رہا تو حقیقت میں کیس بک نہیں کیا جاتا ہے۔ جو سانس لینے کی مشین ہے وہ بہت عمدہ ہے۔ ایک بات میں بتانا چاہتا ہوں کہ شرابی ہمیشہ کہتا ہے کہ میں نے شراب نہیں پی، اس کی وجہ سے کافی مشکلات کا سامنا کرنا پڑتا ہے۔ پولیس کی جانب سے عوام میں شعور بیدار کرنے کے لئے مختلف مقامات پر کلاس منعقد کیئے جا رہے ہیں۔ جو بھی شخص شراب پی کر گاڑی چلاتا ہے، خود کی جان کے ساتھ دوسروں کیلئے وبال جان بنتا ہے، سامنے والی کی بغیر کسی غلطی کے جان چلی جاتی ہے۔ اس کیلئے انہیں بہت بار سمجھایا جاتا ہے، ان تمام مرحلوں کے گذرنے کے بعد کیس بک کیا جاتا ہے۔ آپ نے میڈیا کے تعلق سے کہا پولیس ہمیشہ میڈیا اور صحافیوں سے گزارش کرتی ہے، جہاں پر بھی گاڑیوں کی تنقیح کی

శ్రీ కర్నా ప్రభాకర్ (నామినేటెడ్):- ఈ సీజన్ మొత్తం కూడా వ్యాధులకు సంబంధించిన సీజన్. ఈ కాలంలో ఇప్పటికే గౌరవ మంత్రులు ఆరు, ఏడు జిల్లాలు తిరిగి వచ్చి ఉంటారు. ఏ జిల్లాలో ఎంతమంది చికిత్స పొందుతున్నారో వారు చూసి వచ్చి ఉంటారు. ఇప్పటికే 17 డయాగ్నోస్టిక్ హాబ్లను ఏర్పాటు చేస్తున్నామంటున్నారు. తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత ఆరోగ్య తెలంగాణను ఏర్పరచడానికి అనేక ప్రయత్నాలు ప్రభుత్వం చేయడం సంతోషకరమే కాని ఇటువంటి కార్యక్రమాలలో చిన్న చిన్న గ్యాప్స్ కనిపిస్తున్నాయి. గాంధీ, నిమ్స్ వంటి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ల్యాబులు ఉన్నా కూడా ఆసుపత్రుల చుట్టూ ఉండే ప్రయివేటు ల్యాబులు బాగా పని చేస్తున్నాయి. గాంధీ ఆసుపత్రి చుట్టూ దాదాపు ఎనిమిది, పది ప్రయివేటు ల్యాబులు ఉన్నాయి. వాటిలో పరీక్షల కోసం రోజుకొక ల్యాబ్ వద్దకు పంపిస్తున్నారని మాకు సమాచారం వచ్చింది. దీనిని అరికట్టడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారికి గుర్తు చేస్తున్నాను. నిమ్స్లో దాదాపు 20 సంవత్సరాల క్రితం స్టాఫ్ రిక్రూట్ అయ్యారు. ఫోర్ట్ క్లాస్ స్టాఫ్ రిక్రూట్మెంట్ ఈ మధ్యలో చేయలేదు. కొత్త ఎక్స్ ప్ మెంట్స్ వచ్చాయి. కానీ, దానికి సంబంధించిన స్టాఫ్ లేరు. అందుకే బయట ల్యాబ్స్ కి పంపిస్తున్నట్లు తెలిసింది. ఈ అవకతవకలను స్టాఫ్ ని నియమించుకోవడం ద్వారా, అందుబాటులో ఉన్న ఎక్స్ ప్ మెంటును ఉపయోగించుకోవడం ద్వారా అరికట్టవచ్చు. ప్రయివేటు ల్యాబుల కంట్రోల్ విషయంలో మీరేమైన చర్యలు తీసుకున్నారా అని నేను మీ ద్వారా మంత్రిగారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ఎం.ఎస్.ప్రభాకర్ రావు గారు కేవలం ఒక సప్లిమెంటరీ మాత్రమే.

శ్రీ ఎం.ఎస్.ప్రభాకర్ రావు:- అధ్యక్షా, ఎన్నడూ లేని విధంగా ప్రతి ఇంటికి డెంగ్యూ, వైరల్ ఫీవర్స్, చికున్ గున్యా, బాడీ పెయిన్స్ ఇవన్నీ కనబడుతున్నాయి దీనికి తగు చర్యలు తీసుకోని కంట్రోల్ చేయడం జరిగింది. కానీ, స్టైన్ ఫ్లూ విషయంలో రాష్ట్రం మొత్తంలో కేవలం రెండు డిటెక్షన్ సెంటర్స్ ఉన్నాయి. ఒకటి ఐ.పి.ఎం., మరొకటి ఫీవర్ హాస్పిటల్. అదిలాబాద్, నిజామాబాద్, కరీంనగర్ లో ఎక్కడో ఈ సెంటర్స్ లేవు. దీని వలన ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. రెండు, మూడు జిల్లాలలో ఇలాంటి సెంటర్స్ పెట్టించే చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. వన్ ఆఫ్ ది బెస్ట్ ఎక్స్ ప్ మెంట్స్ మన

ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ఉన్నాయి. కానీ, బయో టెక్నిషియన్స్ లేకపోవడం వల్ల ప్రయివేటు ల్యాబ్ వారికి లాభం కలుగుతోంది. ఈ బయో టెక్నిషియన్స్ పై ఫోకస్ చేయండి. కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాం, ఎక్స్ ప్ మెంట్ కు మెయింటెనెన్స్ ఇస్తాం, కానీ దాన్ని సరిగా మెయింటెన్ చేయరు, డబ్బులు తీసుకుని వెళ్లిపోతారు. మన దగ్గర ఎక్స్ ప్ మెంట్స్ ఉన్నాయి, కానీ, ప్రాపర్ యుటిలైజేషన్ లేదు. కాబట్టి స్పెషల్ బయో టెక్నిషియన్స్ రిక్రూట్ చేసే చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. డిటెక్షన్ సెంటర్స్, డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్స్ అన్నీ కూడా ఇతర జిల్లాలలో పెట్టాలి.

11.30 శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, ఒకప్పుడు వైద్యంలో ఉ. 100 శాతం ఆక్యరసీ ఉండేది కాదు. అనుభవం మీద ఆధారపడి, హైపోథెటికల్ గా బ్రిట్ మెంట్ లభించేది. But, today is era of Science, today is era of Technology. ఈరోజు దాదాపుగా ఎందకు వంద శాతం కూడా బ్రిట్ మెంట్ లో ఆక్యరసీ వస్తోంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు తెలంగాణ ఆరోగ్య వంతంగా, జ్ఞాన వంతంగా ఉండాలనే ఆశయంతో ఈ ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో అనేక ఇనీషియేటివ్స్ తీసుకోవడం జరిగింది. డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్స్ ని ఏర్పాటు చేయాలని ఈ రాష్ట్ర చరిత్రలోనే మొట్టమొదటిసారిగా బడ్జెట్ లో హెడ్ క్రియేట్ చేసి, దానిని టిఎస్ ఎమ్ ఐడిసికి అప్పగించి వాటిని ఎస్టాబ్లిష్ చేసిన చరిత్ర గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిది, తెలంగాణ ప్రభుత్వానిదేనని తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజు ఆ ఒక్క సెంటర్ కాకుండా మరో 17 ప్రాంతాల్లో పురాతన జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లేదా ఇప్పుడు కొత్తగా ఏర్పడిన జిల్లా హాస్పిటల్స్ లో ఒక్కోచోట 35-40లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసి, పాథలాజికల్ ల్యాబ్స్ ని, డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్స్ ని ఎస్టాబ్లిష్ చేస్తున్నాము. గతంలో మాదిరి కాకుండా, నేడు సెన్సిటివ్ టెస్ట్ లు వచ్చాయి. ఏ బ్యాక్టీరియాకు ఏ యాంటిబయోటిక్, ఏ వైరస్ కు ఏ మందు ఇవ్వాలనేది ఈరోజు స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. గతంలో మాదిరిగా రెండు, మూడు యాంటిబయోటిక్ మందులు ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఖచ్చితంగా ఈ ల్యాబ్ రిపోర్టులపైనే ఆధారపడి బ్రిట్ మెంట్ జరుగుతోంది. వైద్యం మీద పేద కుటుంబాలు లక్షలాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి తల్లడిల్లిపోతున్నందున, వుండుగానే రోగాన్ని నిర్ధారించినట్లైతే ఖర్చు తక్కువై, తొందరగా క్యూర్ అయ్యే ఆస్కారం ఉన్నందున దానిపై మేము ఫోకస్ పెట్టాము. ఇంతకు ముందు

గౌరవ సభ్యులు ప్రభాకర్ గారు చెప్పిన విధంగా, వైద్య పరీక్ష కేంద్రాలను ఎస్టాబ్లిష్ చేయడమంత ముఖ్యమో దానితోబాటు వాటిని రన్ చేయడము కూడా అంతే ముఖ్యము.

ఈరోజు సీటీ స్కాన్, ఎమ్ఆర్ఐ లాంటి ఎక్స్ప్రెమెంట్ల విషయంలో ఆయా కంపెనీలతో అగ్రిమెంట్ చేసుకుని, వాటిని నిర్వహించే బాధ్యతను వారికే అప్పజెప్పాము. ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు కర్నె ప్రభాకర్ గారు చెప్పినట్లు ఆయా పరికరాలను పాడు చేసి రోగులను పరీక్షలకై ప్రైవేటుకు పంపిస్తున్నారనే అపవాదు రాకుండా, ఏ మిషన్లను ఎవరికి కాంట్రాక్టు ఇస్తే ఒక్క నిమిషం కూడా ఆగకుండా పని చేస్తాయో, అలాంటి వారికే కాంట్రాక్టుకు ఇవ్వడం జరిగింది. రాబోవు కాలంలో కూడా మనం మెయిన్ టేన్ చేయలేని సాఫ్ట్వేర్ కేటెడ్ మెషినరీల విషయంలో అదేవిధంగా అగ్రిమెంట్ చేసుకోవాలనే ఆలోచన కూడా ఉంది.

ప్రజలు ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళ్లి డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకోకూడదని ప్రజలకు మెరుగైన సౌకర్యాలు అందించాలనే ఆలోచనే మాకు ఉన్నది. ల్యాబ్ లకు రీఏజెంట్స్ కూడా ఉంటాయి. ఇంతకు ముందు మీరు చెప్పినట్లుగా వీటికి మ్యాన్ పవర్ అవసరం ఉంటుంది. రీఏజెంట్స్ కు కావాల్సిన సల్ఫర్ ని కూడా సెంట్రల్ సోర్స్ నుంచే ఈ ప్రభుత్వం సరఫరా చేస్తున్నది. ఒకవేళ సకాలంలో మందులు అందలేనప్పుడు ఎక్కడికక్కడ కొనుగోలు చేసే విధంగా జీటెలు ఇస్తూ ఆవిధానాన్ని కూడా సరళీకృతం చేశాము. గౌరవ సభ్యులు ప్రభాకర్ గారు చెప్పిన విధంగా, తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత మొట్టమొదటిసారిగా 70 కోట్ల రూపాయలతో సీటీ స్కాన్, అల్ట్రాసౌండ్, ఎక్స్రే యంత్రాలను పెద్ద ఎత్తున కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. మేము ఏర్పాటు చేస్తామని చెబుతున్న 17 సెంట్రల్ డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్స్ పూర్తయ్యే దశకు వచ్చాయి.

మొదటిసారిగా హైదరాబాదులో ఐపిఎమ్ సెంటర్ ని ఏర్పాటు చేశాము. హైదరాబాదులోని 109 అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్స్, 105 బస్తీ దవాఖానాలకు సంబంధించిన టెస్టులను ఈ కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ కు పంపిస్తే, వెంటనే వాటిని అనలైజ్ చేసి రిపోర్టులు అందించే ఆస్కారం ఉంది. ఈ 17 సెంట్రల్ డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్స్ కి దగ్గరలోని పీహెచ్ సి, సీహెచ్ సిలను, సబ్ సెంటర్స్ ని అనుసంధానం చేసుకుని ఎప్పటికప్పుడు రిపోర్టులను అందించేందుకు తెలంగాణ రాష్ట్ర

ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. 2018-19లో ఈ ఐపిఎమ్ ద్వారా 6,39,000 రోగ నిర్ధారణ పరీక్షలు చేశాము. ఈ సంవత్సరం ఇప్పటికే ఆరు లక్షల రోగ నిర్ధారణ పరీక్షలు పూర్తి చేశాము. ఈ సంవత్సరంలో పది లక్షల రోగ నిర్ధారణ పరీక్షలు హైదరాబాదులోనే చేస్తామని చెబుతున్నాను. సబ్ సెంటర్, పీహెచ్ సి, సిహెచ్ సి, ఏరియా ఆసుపత్రి, జిల్లా ఆసుపత్రి, టెర్షరీ ఆసుపత్రి, సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి మొదలైనటువంటి వాటి స్థాయిని బట్టి డాక్టర్లు, టెక్నిషియన్స్, మ్యాన్ పవర్ తోబాటుగా పరికరాలను కూడా అందించాలని మేము నిర్ణయం తీసుకున్నాము. మా ఏఎన్ఎమ్ల దగ్గర, పీహెచ్ సి, సిహెచ్ సిల దగ్గర అనేక రకాల వైద్య పరికరాలు ఉంటాయి. గతంలో వలె కాకుండా, నేడు పేదలకు నాణ్యమైన ఉచిత వైద్యాన్ని అందించాలనే సంకల్పంతో తెలంగాణ ప్రభుత్వం గొప్పగా పని చేస్తోంది.

ఆనాడు రైతు ఆత్మహత్యల విషయంలో రామచంద్రారెడ్డి గారూ, జయతీ ఘోష్ గారు ఇచ్చిన కమిషన్ రిపోర్టులో కేవలం పంటలు ఎండిపోవడం వల్లనే రైతులు చనిపోవడం లేదని, వైద్యానికి సంబంధించి అన్ ఎక్స్ పెక్టెడ్ గా వేల, లక్షల రూపాయల ఎక్స్ పెండిచర్ వస్తున్నందున రైతుల ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయని తెలియజేయడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సకాలంలో పేదలకు ఉచితంగా నాణ్యమైన వైద్యం అందించేందుకు అనేక చర్యలు చేపడుతోంది. ఇదేవిధంగా భవిష్యత్తులో కూడా అనేక చర్యలు చేపట్టనున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు వైరల్ ఫీవర్స్ గురించి మాట్లాడారు. హైదరాబాదులో నిజంగానే వైరల్ ఫీవర్స్ అధికంగా రావడం జరుగుతోంది. రోగాలు రాకుండా చూసుకోవడమనేది చాలా ముఖ్యమైనది.

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ రోగం వచ్చిన తరువాత దానిని బాగు చేస్తుంది. కానీ, రోగాలు రాకుండా ప్రివెన్ట్ చేయడంలో దాని పాత్ర ఉండదు. అయినప్పటికీ మేము మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్, పంచాయితీ రాజ్ శాఖలతో సమన్వయం చేసుకుని ఫాగింగ్ మిషన్లు, స్ప్రే మిషన్లు, అన్ని రకాల ప్రివెంటివ్ మెజర్స్ ని చేపట్టడం జరుగుతోంది. 99 శాతం జ్వరాలు వైరల్ ఫీవర్స్ గానే వస్తున్నాయి.

కొన్ని పార్టీలు, బాధ్యత లేని కొందరు నాయకులు ప్రజల్లో రకరకాల భయాలు కల్పించడం మంచిది కాదు. ప్రజలకు ధైర్యం

చెబుతూ, అండగా ఉండాల్సిన సమయంలో, గొప్పగా వైద్యాన్ని అందించాల్సిన సమయంలో ఇలాంటి భయాందోళనలు కలిగించడం వంచిది కాదని తెలియజేస్తున్నాను. నేను ఇప్పటికే 11 జిల్లాలను సందర్శించాను. హైదరాబాదు మరియు ఇతర ప్రాంతాల్లో ఈ సీజన్ మరో నెలపాటు ఉంటుంది. ఈ నెలలో మనందరం కలిసికట్టుగా ప్రివెంటివ్ మెజర్స్ ని తీసుకుందామని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రివెంటివ్ మెజర్స్ కోసమై ఇప్పటికే ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశాలు ఇచ్చినందున, గ్రామాల్లో సుందరీకరణ పనులు జరుగుతున్నాయి. పట్టణ ప్రాంతాల విషయమై గౌరవ మంత్రి కేటీఆర్ గారితో సమావేశాలు నిర్వహించుకుంటున్నాము. ఈ ఒక్క నెలలోనే రోగాల తగ్గుదల మొదలౌతుందని మేము ఆశిస్తున్నాము. ప్రస్తుతం ప్రచారం చేస్తున్నట్లుగా డెంగ్యూ జ్వరాలు లేవు. వాటి ఇంటెన్సిటీ తగ్గింది. 2017లో వచ్చిన డెంగ్యూ వైరస్ కి ఇప్పుడు వచ్చిన వైరస్ కి చాలా తేడా ఉంది. పెద్దఎత్తున మోర్టాలిటీస్ లేవు.

దేవాదాయ భూ ఆక్రమణ

ప్రశ్న సంఖ్య.3176(9)

శ్రీ శేరి సుభాష్ రెడ్డి, ఎంఎల్సి:- గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ, దేవాదాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) మెదక్ జిల్లా, కుచాబ్రది వెంకటేశ్వరస్వామి దేవస్థానం స్వాధీనంలో వున్న భూమి విస్తీర్ణం ఎంత ;

(ఆ) సదరు దేవాలయానికి సంబంధించిన భూమిని కొంత మేరకు ఆక్రమించిన విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఇ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి ;

ఈ) సదరు ఆక్రమిత భూమిని తిరిగి వెనక్కు తీసుకోవడానికి తీసుకోదలచిన చర్య ఏమిటి?

అడవులు, పర్యావరణ, దేవాదాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ

ఎ. ఇంద్రకర్ణ రెడ్డి):- (అ) అవునండీ, భూమి మొత్తం విస్తీర్ణం 87 ఎకరాల 02 గుంటలు

(ఆ) అవునండీ.

(ఇ) ఆక్రమణలో వున్న భూమి 7 ఎకరాల 17 గుంటల వ్యవసాయ భూమి.

(ఈ) ఆక్రమణదారులని తొలగించడానికి చర్య తీసుకోవడమవుతున్నది.

శ్రీ శేరి సుభాష్ రెడ్డి (శాసన సభ నియోజకవర్గం):-

అధ్యక్షా, శాసన పరిషత్తు చైర్మన్ గా నేటి నుండి విధులు నిర్వహిస్తున్న తమరికి హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. 87.02 ఎకరాల భూమి దేవస్థానం ఆధీనంలో ఉన్నదని మంత్రి గారు చెప్పిన విషయం అవాస్తవం. పూర్తిగా ఆ భూమి దేవాలయ ఆధీనంలోకి రాకుండా, ఇప్పటికీ ప్రైవేటు వారి దగ్గరే ఉన్నది. ఈ సంవత్సరం దేవాలయ బడ్జెట్ కేవలం 2.5 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే చూపిస్తున్నారు.

11.40 ఒకవేళ 87 ఎకరాలు కబ్జాలో లేకుంటే మాత్రం ఈ **ఉ.** దేవాలయానికి సంబంధించిన బడ్జెట్ లో రెండు లక్షల యాభై వేల రూపాయలు కేటాయింపుగా చూపిస్తున్నారంటే, ఈ రెండింటిలో ఎక్కడ తేడా వస్తుందో దయచేసి మంత్రిగారు దేవాదాయ శాఖాధికారులను ఆదేశించి సరైన రిపోర్టు తీసుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

ఇంకొక అంశమేమంటే అధ్యక్షా, మెదక్ ప్రాంతంలో సుమారు 1200 ఎకరాల దేవాదాయ భూములున్నాయి. అందులో చాలా గుళ్ళకు చెందిన భూమి అన్యక్రాంతమైంది. ఈ మధ్య పట్టణాలు, మండలాలు పెరగడం వల్ల భూమి విలువలు పెరిగాయి. ఉదాహరణకు మా ఊరిలో వెంకటేశ్వర స్వామి గుడి ఉంటే, పట్టాపుస్తకంలో వెంకటేశ్వర్లు అని రిజిస్ట్రేషన్ చేశారు. అట్లాంటి రెండు, మూడు రికార్డులు కూడా ఉన్నాయి. వాటిని గతంలో అధికారులకు ఇచ్చాము. దానిని సరిచేసే ప్రయత్నం చేశారు. నేను మంత్రిగాని కోరేదేమంటే, కాస్తా పహాణి 54, 55 ద్వారా వీటిని చెక్ చేసి, ఆనాడు ఉన్న ప్రకారంగా అన్ని భూములను మళ్ళీ దేవాదాయ శాఖకు తిరిగి వచ్చేటట్లుగా చూసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా అసైన్డ్ ల్యాండ్స్ రిజిస్ట్రేషన్ కాకుండా చూడాలని చట్టంలో ఉన్నందున, ఆ సర్వే నెంబర్లను కూడా రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసుకు పంపించి, ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ఏ పేరు మార్చినా కూడా వాటిపై రిజిస్ట్రేషన్స్ జరగకుండా తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఇంద్రకర్ణ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయం దాదాపు 300ల సంవత్సరాల క్రిందటి

పురాతనమైన దేవాలయం. దీనిలో 5 ఉపదేవాలయాలున్నాయి. ఈ దేవాలయం 1975వ సంవత్సరంలో రిజిస్టర్ కాబడింది. 1977లో అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఫౌండర్ బ్రస్ట్ ఏర్పడింది. ఒరిజినల్ ఫౌండర్ బ్రస్టీగా శ్రీ రామ క్రిష్ణయ్య ఉన్నారు. 1986వ సంవత్సరంలో వారి కుమారులు శ్రీ గోపాల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఫౌండర్ బ్రస్టీగా ఉన్నారు. దీనికి 87 ఎకరాల భూమి ఉంది కానీ, అది పూర్తిగా సాగులో లేదు. రెండు జిల్లాలలోని 15 మండలాలు, 46 గ్రామాలలో ఉన్న మొత్తం భూమిని కలిపితే ఈ దేవాలయానికి 87 ఎకరాల 2 గుంటల భూమి ఉంది. దీనిలో 33 ఎకరాల 17 గుంటల భూమిని కౌలుకివ్వడం వలన దాదాపు రూ.1,83,000 ఆదాయం వస్తోంది. మిగిలిన 53 ఎకరాల 27 గుంటల భూమి వివిధ దశలలో ఉంది. వాటికి సంబంధించిన వివరాలతో కూడిన పత్రాలను తమరికి అందజేస్తాను. ఈ దేవాలయానికి చెందిన మొత్తం 87 ఎకరాల భూమిలో 33 ఎకరాల 17 గుంటల భూమి కౌలుకు ఇవ్వగా, 7 ఎకరాల 17 గుంటల భూమి ఆక్రమణలో ఉంది. “బ్యారెన్ ల్యాండ్” 26 ఎకరాల 8 గుంటలు కాగా, రైల్వేట్రాక్ క్రింద 22 గుంటల భూమి ఉంది. రోడ్డు వెడల్పులో భాగంగా 25 గుంటల భూమి పోయింది. “సబ్మెర్జ్డ్ ట్యాంక్ వాటర్” క్రింద 2 ఎకరాల 13 గుంటల భూమి పోయింది. వివాదాల క్రింద ఉన్న భూమి 18 గుంటలు కాగా, ల్యాండ్ డిమార్కేషన్ చేసినప్పుడు 6 ఎకరాల 19 గుంటల భూమి ప్రస్తుతానికి లేకుండా పోయింది. “పోట్ ఖరాబ్ ల్యాండ్” క్రింద 3 ఎకరాల 17 గుంటలు, పట్టా ఛేంజ్ డిస్పోజిట్ లో 6 ఎకరాల 6 గుంటలు పోయింది. ఈ విధంగా మొత్తం భూమి వివిధ దశల్లో ఉంది. ఈ దేవాలయానికి మొత్తం రూ.2,50,000ల ఆదాయం వస్తోంది. దీనికి సంబంధించిన బాధ్యతలను ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ కు అప్పగించడం జరిగింది. అధికారుల పర్యవేక్షణలో అక్కడ ఉన్న సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. అన్యాయంతో భూమి తిరిగి తీసుకోవడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దేవాలయ, ధార్మిక సంస్థల క్రింద 87,235 ఎకరాల భూమి ఉంది. దీనిలో వివిధ పేర్ల మీద అర్చకుల ఆధీనంలో 2,458 ఎకరాల భూమి ఉంది. వీటిలో ఉన్న కౌలు భూమి 21,238 ఎకరాలు అక్రమంగా అన్యాయంతో దేవాలయ భూములు 20,124 ఎకరాలు

భూ సేకరణకు 2,122 ఎకరాలు, కొండ ప్రాంతాల్లో ఖాళీగా ఉన్న భూమి, అమ్మకాలు, కొనుగోలు జరిపిన భూమి, ఇరిగేషన్ భూములు, ల్యాండ్ సెటిల్ మెంట్ చేసిన భూములు మొత్తం 19,690 ఎకరాలుగా ఉన్నాయి. ఇంత వరకు ఈ శాఖలో లేని భూమిని కొత్తగా గుర్తించడం జరిగింది. ఆ విధంగా గుర్తించిన 792 ఎకరాల 13 గుంటల భూమిని మనం స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. ట్రీబ్యూనల్ మరియు హైకోర్టు ఉత్తర్వుల ద్వారా తీసుకున్న భూమి 449 ఎకరాలు. భూమి పర్యవేక్షణ, ప్రభుత్వ దేవదాయ శాఖ భూమిగా గుర్తించిన స్థలంలో దాదాపు 1150 బోర్డులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. 9870 ఎకరాలుగా భూమిని గుర్తించడం జరిగింది. ఆక్రమణదారుల చెర నుండి స్వాధీనం చేసుకున్న భూమి 427 ఎకరాలు. గుర్తించబడిన ఉపయోగంలో లేని భూమి 1729 ఎకరాలు. 43 అప్ డేట్ చేయబడిన సంస్థల యొక్క భూమి 1768 ఎకరాలు. దీనిలో 326 మంది సభ్యులున్నారు. రిజిస్టర్ రిజిస్ట్రేషన్ నిలుపుదల చేయడానికి వ్రాయబడిన భూమి విస్తీర్ణం 18387 ఎకరాలు. పట్టాదారు పాసు పుస్తకంలో ఆస్తి అనుకున్న భూమి వివరాలు 22,724 ఎకరాలు. ఈ విధంగా దేవదాయ భూములు వాస్తవంగా అన్యాయంతో అవుతున్నాయన్న విషయమై మనందరం కూడా రక్షించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ మధ్యనే కమీషనర్ గారు, డిపార్టుమెంట్ వారి సహకారంతో మార్జిమమ్ భూములను కూడా తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఇంకా వేరే వారి ఆధీనంలో ఉన్న భూములను తీసుకున్నట్లైతే, ఆ దేవాలయానికి ఆస్తి ఉంటుంది. దేవాలయ కార్యక్రమాలకు, వచ్చిన ఆదాయంతో ఉత్సవాలను జరిపించుకోవడానికి అవకాశముంటుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ప్రతీ పండుగకు భక్తులు దేవాలయాలకు రావడం జరుగుతోంది. దేవాలయ అర్చకులకు 5000 వందలకి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులతో సమానంగా జీత భత్యాలను ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ధూప, దీప, నైవేద్యం నిమిత్తం దాదాపు 4,500 మందికి నెలకు 6,000 చొప్పున చెల్లించడం జరుగుతోంది. 10,000 మంది అర్చకులకు పూజలను బ్రహ్మాండంగా నిర్వహిస్తున్నందుకు దేవాలయాలకు Common Good Fund క్రింద రూ.10లక్షలను మంజూరు చేయడం జరిగింది. సభ్యులు సూచించిన విధంగా భూముల విషయంలో తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ప్రశ్న నెం. 2998(10)

మధ్యాహ్న భోజన పథకం క్రింద వంట వారికి కనీస వేతనాలు

ప్రశ్న నెం. 2998(10)

సర్వశ్రీ టి.జీవన్ రెడ్డి, అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు:- గౌరవనీయులైన విద్యా శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

(ఎ) రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో మధ్యాహ్న భోజన పథకం క్రింద నియమితులైన జిల్లా వారీ వంట పని వాళ్ల సంఖ్య ఎంత ;

(బి) వారిని ఏ విధానంలో నియమించడమయింది ; వారి వేతనాల వివరాలేమిటి ;

(సి) తక్కువ వేతనాల వల్ల వారు ఇబ్బందులు పడుతున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా ;

(డి) అయితే, వారికి వర్తించదగిన కనీస వేతన చట్టాన్ని అమలు చేసే ప్రతిపాదనలు ఏవైనా ఉన్నాయా ?

గౌరవనీయులైన విద్యా శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి పి. సబితా ఇంద్రా రెడ్డి):- (ఎ) రాష్ట్రంలో మధ్యాహ్న భోజన పథకం క్రింద 54,232 మంది వంటపని, కుక్-కం-హెల్పర్లను నియమించడమయింది.

వివరాలను అనుబంధం రూపంలో సభాసమక్షంలో ఉంచడమయింది.

ప్రశ్న నెం.2998కి అనుబంధం

వరుస సంఖ్య	జిల్లా	వంటవారు-కం-సహాయకుల సంఖ్య
1	ఆదిలాబాద్	1843
2	భద్రాద్రి	2225
3	హైదరాబాదు	1159
4	జగిత్యాల	1566
5	జనగాం	1092
6	జయశంకర్	755
7	జోగులాంబ	1204
8	కామారెడ్డి	2002
9	కరీంనగర్	434
10	కమ్యూం	2434
11	కోమరం ధీం	1581
12	మహబూబాబాద్	1700

13	మహబూబ్ నగర్	2041
14	మంచిర్యాల	1290
15	మెదక్	2325
16	మేడ్చల్	1159
17	ములుగు	665
18	నాగర్ కర్నూలు	1863
19	నల్గొండ	2903
20	నారాయణపేట	1448
21	నిర్మల్	1286
22	నిజామాబాద్	2283
23	పెద్దవల్లి	1123
24	రాజన్న	863
25	రంగారెడ్డి	2693
26	నంగారెడ్డి	2660
27	సిద్దిపేట	2051
28	నూర్యాపేట	1892
29	విశాఖాబాద్	1949
30	వనపర్తి	1226
31	వరంగల్ (గ్రామీణ)	1332
32	వరంగల్ (పట్టణ)	1089
33	యాదాద్రి	1398
మొత్తం		54232

(బి) పాఠశాలల్లో మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని అమలు చేయడానికి ఈ క్రింద మండల స్థాయి కమిటీ అమలు ఏజెన్సీలను ఎంపిక చేసింది.

(i) తహశీల్దారు - చైర్మన్

(ii) మండల పరిషత్తు అభివృద్ధి అధికారి - సభ్యుడు

(iii) మండల విద్యాధికారి - సభ్యుడు మరియు కన్వీనర్

నియమ నిబంధనల ప్రకారం కుక్-కం-హెల్పర్లను అమలు ఏజెన్సీ నియమిస్తుంది. ఆర్థిక సంవత్సరంలో 10 నెలలకు వేతనాలు కాకుండా గౌరవ వేతనంగా రూ.1000/- మొత్తాన్ని చెల్లించడమవుతున్నది.

(సి) కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన నిబంధనల ప్రకారం కుక్-కం-హెల్పర్లకు గౌరవ వేతనాన్ని చెల్లించడమవుతున్నది.

(డి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చేరికలను ప్రోత్సహించాలనే భావంతోపాటు నిరుపేద విద్యార్థులకు కొంత అండగా నిలవాలనే భావంతో, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సమన్వయంతో మధ్యాహ్న భోజన పథకం అమలు చేయబడుతున్న విషయం తమరికి తెలుసు. 8వ తరగతి వరకు

నిధులను కేంద్ర ప్రభుత్వం సమకూరుస్తుందని, 9, 10 తరగతులకు కావలసిన నిధులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సమకూరుస్తున్నదని నేను భావిస్తున్నాను. దీనికి సంబంధించి కుక్-కంహెల్పర్లకు చెల్లించే వేతనాలు కేవలం రూ.1000/- మాత్రమే. అంటే దీనిని తాత్కాలిక ఉద్యోగంగా భావించి రూ.1000లు గౌరవ వేతనం అంటున్నాము. విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు ఏవిధంగానైతే సమయానికి పాఠశాలకు రావడం జరుగుతుందో, అదేవిధంగా ఈ కుక్-కం-హెల్పర్లు కూడా పాఠశాలకు వచ్చి వంటకు కావలసిన సామగ్రిని సమకూర్చుకోవడం, పిల్లల భోజనానంతరం వంట పాత్రలను శుభ్రం చేయడం వంటి పనులతో రోజంతా కూలీలుగానే పాఠశాలలో పనిచేస్తున్నారు.

11.50 ఉ. ఈ కాలంలోని ఆడబిడ్డలు వ్యవసాయ కూలీలుగా పనిచేస్తే వచ్చే ఆదాయం రోజుకు మూడోందల రూపాయలు ఆ విధంగా చూసినట్లైతే, నెలకు తొమ్మిది వేల రూపాయలు వస్తుంది. కానీ వారు నెలకు వెయ్యి రూపాయలతో ఉద్యోగం చేస్తున్నారంటే, ఎప్పటికైనా ఆ పోస్టు శాశ్వత ప్రాతిపదికన అమలు చేయబడుతుందనే భావనతో వారు కొనసాగిస్తున్నారు తప్ప, నెలకు వెయ్యి రూపాయల జీతంతో ఎవరూ పనిచేయరు. కుక్-కం-హెల్పర్లకు నెలకు పదివేల రూపాయల వేతనం కల్పించాలని ఉద్యమం చేయడం జరిగింది. నెలకు పదివేల రూపాయల వేతనం కల్పించడంలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం సానుకూలతతో స్పందిస్తుందనే ఆశాభవంతో వారు ఎదురుచూస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంపై నెపం పెట్టడం కాకుండా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటాగా ఐదు వేల రూపాయలు చేర్చినట్లయితే, ఆర్థికంగా వారిని ఆదుకున్న వారమవుతాం. కేంద్ర ప్రభుత్వం సమకూర్చే నిధులు సమకూరుస్తూనే ఉంది.

అలాగే, ప్రభుత్వ పాఠశాలలో చదువుతున్న విద్యార్థులకు వారానికి మూడుసార్లు భోజనంతోపాటు గుడ్డు పెడుతున్నారు. మార్కెట్లో ఒక్కో గుడ్డు ధర దాదాపు రూ.5.00 నుండి రూ.6.00 వరకు పలుకుతోంది. ప్రైవేట్ పాఠశాలలకు సంబంధించి దాదాపు రూ.4.75 పైసలు, హైస్కూల్ విద్యార్థులకు రూ.6.18 పైసల చొప్పున ప్రభుత్వానికి లెక్క చూపిస్తున్నట్లుగా ఉంది. విద్యార్థులకు వారానికి మూడుసార్లు గుడ్లతోపాటుగా, భోజనంలో అదనంగా మజ్జిగ కూడా

అందజేస్తే బాగుంటుంది. ఒక్కొక్క విద్యార్థికి దాదాపు పది రూపాయలు సమకూర్చినట్లయితే, వారికి మెరుగైన భోజన సౌకర్యం కల్పించవచ్చని తమరి ద్వారా సూచిస్తున్నాను.

వంట కార్మికులు వంట చెరకుపైనే ఆధారపడి వంట చేస్తున్నారు. దానితో వంట చేసేప్పుడు, వారు పొగతో ఇబ్బంది పడడమే కాకుండా, విద్యార్థులు కూడా అసౌకర్యానికి గురవుతున్నారు. కాబట్టి విత్ నబ్బిడితో గ్యాస్ సిలిండర్ సౌకర్యాన్ని కల్పించినట్లైతే బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. గతంలో కిచెన్ షెడ్స్ నిర్మాణానికి నిధులు మంజూరు చేసినప్పటికీ, అన్ని పాఠశాలలో పూర్తి స్థాయిలో కిచెన్ షెడ్స్ లేవని, వాటికి నిధులు మంజూరు కాలేదని, ప్లాన్ సరిగ్గా లేదని పూర్తి స్థాయిలో వంట గదులు నిర్మించబడలేదు. ప్రతి పాఠశాలలో నిర్దిష్టమైన కాలపరిమితితోపాటు, వంట గదులను నిర్మించే విధంగా చర్యలు చేపడితే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను. వంట కార్మికులకు కనీస వేతనంగా రూ.5,000 అందజేస్తే ఆర్థికంగా వారిని ఆదుకున్న వారమవుతామనే భావన వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

శ్రీ అలుగుబెల్లి నర్సి రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జీవన్ రెడ్డిగారు ప్రస్తావించిన అంశాలను నేను సమర్థిస్తున్నాను. వాటితో పాటు గుడ్డుకు ఇచ్చే ధర రూ.4.75 పైసలని, రెండు సంవత్సరాల క్రితమే నిర్ణయించడం జరిగింది. మార్కెట్లో ఒక్కో గుడ్డు ధర రూ.5.00 నుండి రూ.6.00 వరకు పలుకుతోంది. ఈ సంవత్సరం గుడ్డు ధర రూ.5.00 నిర్ణయించినట్లైతే, వారానికి మూడు పర్యాయాలు గుడ్డు పెట్టే అవకాశం ఉంటుంది. మార్కెట్లో ధర పెరిగినప్పుడు ప్రధానోపాధ్యాయులు మరియు ఉపాధ్యాయులు ఎంత ఒత్తిడి చేసినా, వంట ఏజెన్సీ వారు విద్యార్థులకు గుడ్డు పెట్టే పరిస్థితి ఉండదు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పనిచేసే వంట ఏజెన్సీల వారు ఆర్థికంగా స్థిరపడి ఉన్నట్లైతే, బడిలో వంట చేయడానికి ముందుకు వచ్చేవారు ఎవరూ ఉండరు. అందరూ దారిద్ర్య రేఖకు దిగువున ఉన్న వారే కాబట్టి, వారికి వేతనాలు పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. నాణ్యమైన భోజనం పెట్టాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం షేర్ పెంచడం లేదనే విషయం వాస్తవం.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అదనంగా తొమ్మిది మరియు పదవ తరగతులకు కూడా మధ్యాహ్న భోజనం పెట్టడం మంచి పరిణామం అయినప్పటికీ, మన విద్యార్థులకే కదా మనం భోజనం పెడుతున్నాము. 6 నుండి 10వ తరగతుల

విద్యార్థులకు రూ.6.53 పైసలున్న దానిని రూ.10.00కి, ప్రైమరీ పాఠశాల విద్యార్థులకు రూ.4.83 పైసలున్న దానిని రూ.7.00కు పెంచినట్లైతే, నాణ్యమైన భోజనంతోపాటు, మజ్జిగ కూడా అందజేయవచ్చు. హైస్కూల్లో ఒక్కో విద్యార్థికి 150 గ్రాముల బియ్యం, ప్రైమరీ పాఠశాలలోని ఒక్కో విద్యార్థికి 100 గ్రాముల బియ్యాన్ని అందజేస్తున్నారు. కానీ ప్రైమరీ పాఠశాలలోని కొంతమంది విద్యార్థులకు వంద గ్రాముల బియ్యం సరిపోవడం లేదు. కాబట్టి వారికి కూడా వంద గ్రాముల నుండి నూట ఇరవై గ్రాములకు పెంచినట్లైతే సబబుగా ఉంటుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

కిచెన్ షెడ్స్ విషయానికి వస్తే, వందలోపు పిల్లలున్న పాఠశాలలకే పనికొచ్చే విధంగా చిన్న చిన్న షెడ్లను నిర్మించారు. 500 మరియు 1000 మంది విద్యార్థులున్న పాఠశాలలోని కిచెన్ షెడ్స్లో రైస్ బస్తాలు కూడా పట్టవు. కాబట్టి విద్యార్థుల సంఖ్య ఎక్కువ ఉన్నచోట కిచెన్ షెడ్స్ సైజ్‌లను పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. కొన్ని హైస్కూల్స్లో వర్షాకాలం వచ్చినప్పుడు అదనంగా తరగతి గదులు లేకపోవడం వల్ల విద్యార్థులను కూర్చోపెట్టి, చెట్ల కింద వంట చేసే పరిస్థితి చాలా ఇబ్బందికరంగా ఉంటోంది. కాబట్టి గ్యాస్ సిలిండర్ సౌకర్యం కల్పించాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పట్నోళ్ల సబితా ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, 2003వ సంవత్సరంలో ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చదివే విద్యార్థులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. 2008వ సంవత్సరంలో ఈ పథకాన్ని ప్రాథమిక ఉన్నత పాఠశాలలకు మరియు 2010-11వ సంవత్సరంలో ఎన్‌సియల్‌పి (నేషనల్ చైల్డ్ లేబర్ ప్రాజెక్ట్)లకు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల భాగస్వామ్యంతో ఈ పథకం అమలువుతుందనే విషయం అందరికీ తెలిసిందే.. 27,406 పాఠశాలల్లో 22 లక్షల 73 వేల మంది విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజన పథకం అందించడం జరుగుతోంది. ఈ పథకం అమలుకు 326 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతోంది. దీనిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం 60 శాతం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 40 శాతం అందజేస్తోందని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు తీసుకున్న నిర్ణయంతో జనవరి 2015వ సంవత్సరం నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సన్న బియ్యాన్ని సరఫరా

చేస్తోందని సభకు తెలియజేస్తున్నాను. దీనివల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద అదనపు భారం పడ్డా సన్నబియ్యం అందించాలనే సంకల్పంతో ఈ కార్యక్రమాన్ని చేయడం జరుగుతోంది.

అదేవిధంగా, తొమ్మిది, పదవ తరగతి విద్యార్థులకు అక్టోబర్ 2008వ సంవత్సరం నుండి ఈ పథకాన్ని విస్తరింప చేయడం జరిగిందనే విషయాన్ని గుర్తుచేస్తున్నాను. దాదాపు 5 వేల పాఠశాలల్లో 4,77,000 వేల మంది విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని అమలు చేస్తున్నాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 59 కోట్ల 56 లక్షల ఖర్చును భరిస్తోంది. ఉన్నత పాఠశాలల్లో మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని మన రాష్ట్రంలోనే ప్రవేశపెట్టిన ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికే దక్కుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రస్తుతం 25 మంది విద్యార్థులకు కలిపి ఒక కుక్కని నియమించడం జరుగుతోంది. 26 నుండి 100 మంది విద్యార్థులుంటే ఇద్దరిని నియమించడం జరుగుతోంది. వందమందికి ఒకరిని కుక్క-కం హెల్పర్స్‌గా నియమించడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రంలో ఈ పథకం క్రింద 54,232 మంది వంట సహాయకులు పనిచేస్తున్నారు. ఈ పథకం క్రింద అందించే గౌరవ భృతిని 60 శాతం కేంద్ర ప్రభుత్వం, 40 శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం షేర్ చేసుకోవడం జరుగుతోంది. 1, 5వ తరగతి విద్యార్థులకు వంద గ్రాములు, 6, 8వ తరగతి విద్యార్థులకు 150 గ్రాముల మరియు 9, 10వ తరగతి విద్యార్థులకు కూడా 150 గ్రాముల బియ్యాన్ని, సరఫరా చేస్తున్నాము. అదేవిధంగా 1-5వ తరగతి విద్యార్థులకు వంట ఖర్చులకు దాదాపు రూ.4.75 పైసలు, 6-8వ తరగతి విద్యార్థులకు మరియు 9, 10 తరగతుల విద్యార్థులకు రూ.6.51 పైసలు ఖర్చు చేయడం జరుగుతోంది. గౌరవ సభ్యులు విన్నవించిన విషయాలను తప్పకుండా పరిశీలిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. వంట సహాయకులకు నెలకు వెయ్యి రూపాయల చొప్పున, సంవత్సరానికి పదివేల రూపాయలు చెల్లించడం జరుగుతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించినది కేవలం గౌరవ భృతి మాత్రమేనని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

12.00 మ. గౌరవ సభ్యులు తెలిపినట్లుగా ఇది రెండు ప్రభుత్వాలు

కలిసి అమలు చేస్తున్న పథకం కాబట్టి, దీనిని కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువెళ్లడం ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తప్పకుండా పరిష్కరిస్తుందని, కిచెన్ షెడ్లకు అవసరమైన మరమ్మత్తులు చేయిస్తామని, పాఠశాలల్లో గ్యాస్ మరియు గ్యాస్

సిలండర్స్ ఏర్పాటు చేయాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించి నిర్ణయం తీసుకోవాలి కాబట్టి ప్రభుత్వ దృష్టికి ఈ అంశాన్ని తీసుకొని వెళ్లి తప్పకుండా పరిష్కరిస్తామని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR. CHAIRMAN:- Question Hour is over.

సభా కార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

Mr. Chairman:- Today, I have received two Adjournment Motion Notices.

The first Adjournment Motion given notice of by Sri T.Jeevan Reddy regarding failure of Government in controlling the viral fevers like Dengue, Malaria and Typhoid etc., causing deaths of the people in the State has been disallowed.

The second and the last Adjournment Motion given notice of by Sri N.Ramachandra Rao regarding failure of Government to take necessary measures in controlling the diseases like Dengue, Malaria and viral fevers resulting in deaths of the people in the State has also been disallowed.

శ్రీ టి.జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి విష జ్వరాల గురించి ఇప్పుడే మంత్రి గారు కూడా పేర్కొన్నారు. వారు కూడా రాష్ట్రంలో స్వయంగా పర్యటిస్తున్నప్పుడు

మిస్టర్ చైర్మన్:- వాయిదా తీర్మానాన్ని ఒకసారి తిరస్కరించిన తరువాత, మీరు మరలా చర్చ కావాలనుకుంటే వేరే ఫామ్ లో రావాలి. షార్ట్ నోటిస్ ఇవ్వండి. తప్పని సరిగా దాని మీద ప్రత్యేకంగా చర్చిద్దాం.

ప్రత్యేక ప్రస్తావన

శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ప్రతి సంవత్సరం రెండు సార్లు టీచర్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్టును నిర్వహిస్తారు. ఈ టి.ఈ.టిని 2017 సంవత్సరంలో నిర్వహించడం జరిగింది. కానీ ఇంత వరకు దానికి

సంబంధించిన రిక్రూట్మెంట్ ప్రక్రియ పూర్తి కాలేదు. 2018 నుంచి టి.ఈ.టిని నిర్వహించలేదు. రాష్ట్రంలో 23,000 టీచర్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయనే సమాచారం మా దగ్గర ఉంది. వాటి భర్తీకై లక్షలాది మంది నిరుద్యోగులు ఎదురు చూస్తున్నారు. అలాగే విద్యవాలంటీర్లకు ఫిబ్రవరి నుంచి జీతాలు చెల్లించడం లేదు. పి.ఈ.టి మరియు లాంగ్వేజ్ పండిట్లకు ప్రమోషన్లు కూడా పెండింగ్ లో ఉన్నాయి. ఈ విషయాల్లో తగు చర్యలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పి. నబితా ఇంద్రా రెడ్డి:- గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావించిన అంశాన్ని నోటు చేసుకున్నాము.

MR. CHAIRMAN:- The House is adjourned for Tea Break for 15 Minutes.

(The House then adjourned at 12-04 p.m. for Tea Break.)

(The House re-assembled at 12.27 P.M. of the Clock of the House and the Hon'ble Chairman was in the Chair.)

12.20
12.50
మ.

ప్రకటన

ANNOUNCEMENT

MR. CHAIRMAN:- I am to announce to the House that Lunch has been arranged today for the Hon'ble Members in the Dining Hall of the Jubilee Hall and the Hon'ble Members are requested to participate in the Lunch. The Press is also invited for the Lunch.

2019-2020 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ - వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు)

Now, Discussion on the Budget for 2019-20. Jafri Saab.

جناب سید امین الحسن جعفری (Janab Syed Aminul hasan jafri): چیرمین صاحب! مجھے آپ نے تلنگانہ کے بجٹ 2019-20ء پر بات کرنے کا موقع دیا میں آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ جب چیف منسٹر کے چند رشتہ دار صاحب نے اسمبلی وکونسل میں بجٹ پیش کیا تھا اس میں ایک بات بتائی گئی ہے کہ ملک بھر میں معاشی بحران کا جو مسئلہ چل رہا ہے اس کا ریاستی حکومت پر بھی بہت برا اثر پڑ رہا ہے۔ ریاستی مالیہ پر بھی مالی بحران کا اثر ہو رہا ہے۔ 1,82,017 کروڑ روپے ووٹ آن آکاوونٹ کا بجٹ پیش کیا گیا اس میں تخفیف کرتے ہوئے 1,46,492 کروڑ روپے کیا گیا، مگر اس پر نظر ڈالیں تو پتہ چل رہا ہے کہ بجٹ کی رقم میں 35,600 کروڑ روپے ووٹ آن آکاوونٹ سے ریاستی بجٹ میں کم کردی گئی، یعنی ووٹ آن آکاوونٹ سے 20 فیصد بجٹ کم کر دیا گیا۔ کے سی آر صاحب نے بتایا ہے کہ ملک بھر میں مالی بحران ہے، یونین گورنمنٹ کی ناکام پولیسوں کی وجہ ایسی صورتحال پیدا ہوئی ہے۔ اس کا ذکر کرتے ہوئے سی ایم صاحب نے بتایا کہ مرکزی حکومت کو وسائل کی بحران کا سامنا ہے، جس کے زیر اثر ریاستی حکومت پر مالی بحران سے دوچار ہونا پڑ رہا ہے، اور سی ایم صاحب نے کہا کہ پہلے ڈیڑھ سال میں مالی بحران جو ہوا اس نے تمام شعبوں جیسے زراعت، صنعت اور محکمہ جاتی تین بڑے شعبوں کو نقصان پہنچا، اس کا اثر ریاستی کی مالی حالات پر بھی پڑا ہے۔ جون 2014ء میں تلنگانہ کی تشکیل کے بعد ٹی آر ایس حکومت اقتدار پر آئی تھی۔ اس وقت ہماری پارٹی کی جانب سے کہا جا رہا تھا کہ ملک کی مالی حالات ٹھیک نہیں ہیں۔ علاوہ ازیں ہم یہ بھی

کہہ رہے تھے کہ بی جے پی حکومت مرکز میں اقتدار پر جب سے آئی تو اس وقت سے ان کے پالیسیز کی وجہ سے ریاست پر بھی برا اثر پڑ رہا ہے۔ نوٹ بندی اور جی ایس ٹی کے متعارف کرنے سے پہلے ہی ہماری جانب سے کہا گیا تھا کہ ملک بھر میں معاشی بحران شروع ہو رہا ہے۔ 2016ء میں جب نوٹ بندی ہوئی تو ہماری جانب سے ریاستی حکومت کو آگاہ کیا گیا تھا کہ اس سے ریاستی معیشت اور ریاستی فنانس پر منفی اثر پڑے گا۔ جی ایس ٹی 2017ء میں متعارف کیا گیا تو تب بھی ہماری جانب سے کہا گیا تھا کہ اس کا بھی ریاستی فنانس پر برا اثر پڑے گا۔ ریاستی حکومت نے نوٹ بندی کا خیر مقدم کیا اور جی ایس ٹی کا خیر مقدم کرنے میں دوسری ریاستوں سے تلنگانہ حکومت سرفہرست رہی۔ رفتہ رفتہ ملک کے معاشی حالات کا پتہ چلتا گیا۔ پچھلے دو تین سالوں پر اگر آپ فنانس منسٹر صاحب کی بجٹ تقاریر پر نظر ڈالیں تو پتہ چلتا ہے کہ تین سالوں سے حکومت نے تسلیم کرنا شروع کر دیا تھا کہ نوٹ بندی اور جی ایس ٹی کا اثر ہوا ہے۔ اسی طرح جب 14 ویں فنانس کمیشن کی رپورٹ کو مرکزی حکومت نے قبول کیا اور 2015ء فروری میں یہ خدشہ ظاہر کیا تھا کہ اس پر بھی منفی اثر پڑے گا۔ چند مرکزی اسکیمات کو ناکارہ کر دیا گیا چند ایک کو روک دیا گیا اور چند ایک کے فنڈنگ کرنے کے طریقہ کو بدل دیا گیا۔ جس میں مرکزی حکومت کی شراکت داری کو کم کر دیا گیا اور ریاستی حکومت کے حصہ کو زیادہ کر دیا گیا۔ چند مرکزی اسکیمات تھے جس کی فنڈنگ صد فیصد ریاستی حکومت کو دے دی گئی۔ 14 ویں فنانس کمیشن میں 50 فیصد مرکزی ٹرانسفر ہوئے۔ مگر اس کے ساتھ ہی ساتھ یہ ہے کہ جو مرکزی اسکیمات تھے ان کے گرانٹس کو کم کر دیا گیا۔ ریاستوں کو بظاہر یہ دیکھا

جا رہا تھا کہ ان کو گرانٹس زیادہ دی جا رہی ہے، مگر دوسری طرف سے اس رقم کو واپس لیا جا رہا تھا۔ اسی طرح 14 ویں فنانس کمیشن پر اثر پڑا۔ مرکزی اسکیمات اذکار رفتہ ہونے کی وجہ بہت زیادہ نقصان ہوا۔ پچھلے 5 سالوں میں جو ریاستی بجٹ پیش کیا گیا، ہر بار یہ دیکھایا گیا ہے کہ زیادہ سے زیادہ مرکز سے ٹیکس کا حصہ آئے گا اور زیادہ سے زیادہ گرانٹس آئیں گے مگر ایسا نہیں ہوا، میرے پاس اعداد و شمار موجود ہیں، مرکزی فنڈس پر سی اے جی کی رپورٹس ہیں اور سی اے جی میں فنانس آ کاؤنٹس کے اعداد و شمار ہیں آپ اس پر نظر ڈالیں تو اس سے معلوم ہوتا ہے کہ ریاستی حکومت نے اپنے بجٹ تخمینہ میں دیکھایا ہے کہ اس میں مرکزی حصہ کے تحت گرانٹس کی منتقلی 1,77,317 کروڑ روپے بجٹ تخمینہ بتایا گیا۔ مگر ریاست کو مرکزی حکومت سے صرف 1,07,952 کروڑ روپے ہی ملے ہیں۔ آپ اس پر نظر ڈالیں تو بجٹ تخمینہ کا تقابل کیا جائے تو 61 فیصد سے کم مرکزی ٹرانسفرس ہوئے ہیں، یعنی 39 فیصد کی کمی ہوئی ہے۔ آپ 5 سالوں کی کارکردگی پر نظر ڈالیں تو میرے پاس اعداد و شمار موجود ہیں، انہیں صرف نظر کرنے کی ضرورت نہیں ہے۔ دوسرا یہ ہے کہ ہر مرتبہ مرکزی حکومت سے زیادہ ٹیکس اور گرانٹ ان ایڈ کی امید لگا بیٹھے رہیں اور ریاستی ٹیکس میں اضافے کی توقع کے ساتھ بجٹ تخمینہ پیش کیا گیا تھا اور ٹیکس سے بہت امید وابستہ کئے ہوئے تھے۔ 5 سال میں جو بجٹ تخمینہ پیش کیا گیا 2014-15ء سے 2018-19ء تک وہ 6,70,843 کروڑ روپے تھا۔ اصل خرچ سی اے جی رپورٹ اور این کے آ کاؤنٹس جو ویب سائٹ پر ہیں اس کے مطابق 5,03,015 کروڑ روپے ہوا تو اس کا مطلب یہ ہوا کہ 75 فیصد کی کامیابی ملی 20 فیصد کی کمی آئی ہے۔ اس کی

وجہ سے ہر سال دیکھا گیا ہے کہ پہلے مرحلے کی رقم دوسرے مرحلے میں دوسرے مرحلے کی رقم تیسرے مرحلے میں اور چوتھے مرحلے کو پوری طرح روک دیا جا رہا ہے۔ پورے ڈپارٹمنٹس میں سے کسی بھی ڈپارٹمنٹ کو صد فیصد منظوری نہیں دی گئی۔ جاریہ سال 1,82,017 کروڑ روپے کا ووٹ آن آ کاؤنٹ بجٹ پیش کیا گیا۔ جولائی تک 36,894 کروڑ روپے خرچ ہوئے، جو مجموعی بجٹ کا تقریباً 20 فیصد ہے۔ بجٹ تخمینہ سے تقابل کیا جائے تو صرف 25 فیصد ہوتا ہے۔ اب صرف 6 ماہ باقی رہے گئے ہیں۔ بجٹ پاس کرنے کے بعد 30 ستمبر تک کیسٹرنس لیا گیا تھا۔ فنانس منسٹر صاحب سے جاننا چاہتا ہوں کہ یکم اکتوبر سے 6 ماہ میں 75 فیصد خرچ کیا جائے گا؟ ان حالات کے باوجود 5 سالوں میں ریاست تلنگانہ نے حوصلہ افزاء ترقی کی ہے۔ ریونیو اور خرچ دونوں میں اضافہ ہوا۔ آپ کی امید سے کم خرچ ہوا، مگر ریاست کی کارکردگی پر نظر ڈالی جائے تو متحدہ ریاست آندھرا پردیش میں تلنگانہ کو جو حصہ ملتا تھا، اگر اس سے تقابل کیا جائے تو آج کی تاریخ میں تلنگانہ حکومت کی کارکردگی تشفی بخش ہے، اس کیلئے میں چیف منسٹر کے سی آر صاحب کو مبارکباد دیتا ہوں۔ چیف منسٹر صاحب نے اپنی بجٹ تقریر میں بتایا ہے کہ جی ایس ڈی پی کی شرح میں 2.5 فیصد کا اضافہ ہوا ہے اور 2018-19ء میں یہ شرح 10.5 فیصد تک پہنچی تھی۔ جی ایس ڈی پی کی مکمل رقم 8,65,688 کروڑ روپے ہے۔ ریاست کی جو جی ایس ڈی پی کی ترقی ہے پورے ہندوستان میں تلنگانہ کی زیادہ ہے یعنی تقریباً دو گنی ہے۔ جاریہ سال کے اوائل میں جی ایس ڈی پی کی شرح 5 فیصد ہو چکی ہے، آج تک اتنا کم نہیں ہوا تھا، مرکزی فنانس کے بارے میں

زیادہ بات کرنا ٹھیک نہیں ہے۔ ریاستی سرمایہ کاری پچھلے 5 سالوں میں 1,03,551 کروڑ روپے رہی تو پچھلے 5 سالوں میں 1,69,167 کروڑ روپے کی کپٹل خرچ ہوا۔ اس کا زیادہ تر حصہ آبپاشی، برقی اور روڈ اینڈ بلڈنگس وغیرہ کے شعبہ جات پر خرچ ہوا۔ میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ ریاست تنظیم جدید قانون میں کہا گیا تھا کہ دونوں ریاستوں کے پسماندہ علاقوں کیلئے جو گرانٹس ملنا تھا وہ مرکز سے آج تک نہیں مل پائی۔ این ڈی اے حکومت کی جانب سے تلنگانہ حکومت کے ساتھ سوتیلی ماں جیسا سلوک کیا جا رہا ہے۔ ہم اس کی بھی مذمت کرتے ہیں، کیوں کہ اس سے تلنگانہ کو نقصان ہونے کا احتمال ہے۔ چیف منسٹر صاحب نے کئی مرتبہ وزیر اعظم اور دیگر منسٹرس سے ملاقات کی اور ان سے مطالبہ کیا کہ ریاست کو منصفانہ حق ملنا چاہئے، جس میں مرکزی اسکیمات شامل ہیں۔ مگر آج تک کچھ بھی نہیں ملا اور جواب منفی رہا ہے۔ ریاستی حکومت کی جانب شروع میں ہی مطالبہ کیا گیا تھا کہ کالیشورم کو نیشنل پراجیکٹ کا درجہ دیا جائے، پولو اور م کو اسٹیٹ ری آرگنائزیشن ایکٹ میں نیشنل پراجیکٹ کا درجہ دیا گیا اور اس کیلئے فنڈس بھی دیئے جا رہے ہیں، ایسا ہی درجہ کالیشورم کو بھی دینا چاہئے۔ اسی طرح مشن بھگیرتا اور مشن کاکتیا کو بھی نیشنل پراجیکٹ کیلئے کہا گیا مگر این ڈی اے حکومت نے ریاستی حکومت کے مطالبہ پر آج تک جواب نہیں دیا، نیتی آئیوگ کی طرف سے ایک مرتبہ کہا گیا ہے کہ ریاستی پراجیکٹس مشن بھگیرتا اور مشن کاکتیا کو خصوصی فنڈس دیا جائے۔ پچھلے بجٹ میں اضافی گرانٹس مختص کئے گئے تھے، مگر آج تک ایک پانی بھی نہیں آئی۔ نیتی آئیوگ کی جانب سے 19,000 کروڑ روپے کی سفارش کی گئی تھی، مگر مرکزی حکومت

نے اس کی منظوری نہیں دی۔ فروری میں 15 ویں فینانس کمیشن کا دورہ ہوا تھا تو تب چیف منسٹر صاحب نے فینانس کمیشن سے گزارش کی تھی کہ مشن بھگیرتا، مشن کاکتیا اور دوسرے بڑے پراجیکٹس کو خصوصی امداد دی جائے، جیسا کہ کالیشورم اور پالمور۔ رنگ ریڈی پراجیکٹس کیلئے خصوصی امداد دی جائے۔ سی ایم صاحب نے بتایا کہ لفٹ آبپاشی پراجیکٹس پر زیادہ توجہ دینا پڑ رہا ہے۔ فینانس کمیشن سے 5 سالوں میں 40,169 کروڑ روپے لفٹ آبپاشی پراجیکٹس کو دیئے گئے۔ سی ایم صاحب نے گزارش کی تھی کہ مشن بھگیرتا کے ذریعہ ہر گھر کو پینے کا پانی دیا جا رہا ہے اور اس کی دیکھ بھال کیلئے 12,722 کروڑ روپے کی ضرورت ہے تو سی ایم صاحب نے فینانس کمیشن سے 5 سالوں کیلئے امداد کا مطالبہ کیا ہے۔ علاوہ ازیں ادارہ جات مجالس مقامی کی تعداد میں اضافہ ہوا ہے اور نئے گرام پنچایتوں کی تشکیل عمل میں آئی، آج کی تاریخ میں گرام پنچایتوں کی تعداد 12,751 ہوئی ہے۔ اسی طرح نئے میونسپلیٹیز بنائے گئے ہیں اور 7 نئے میونسپل کارپوریشن بنائے گئے جس کی وجہ سے اربن لوکل باڈیز کی تعداد 155 ہوئی ہے۔ اس کے لئے بھی ریاستی حکومت کی جانب سے فینانس کمیشن سے اضافی گرانٹس دینے کی گزارش کی گئی تھی۔ میں نے اس وقت کہا تھا، جب آپ چیرمین کا جائزہ لے رہے تھے کہ ملک کے دوسرے علاقوں میں کسانوں کی حالت بہت بری ہے۔ اگر دوسری ریاستوں سے تقابل کیا جائے تو تلنگانہ میں زرعی شعبہ کی کارکردگی بہت بہتر ہوئی ہے، میں آپ کی توجہ مبذول کروانا چاہتا ہوں کہ زراعت کی شرح ترقی 8.1 فیصد ہوئی، یہ اس لئے ممکن ہوا ہے کہ وقت پر کھاد پھینک، کیمیائی ادویات اور قرض بھی بینک کے ذریعہ بروقت دیئے گئے اور اسی طرح

24 మన్ కాక్తిہ کے ذریعہ چھوٹے آبپاشی پراجیکٹس کی مرمت کی گئی زرعی شعبہ میں قرض معافی پر عمل کیا گیا رعیتو بندھو اور رعیتو بیمہ کے ذریعہ امدادی گئی اور اس کے ساتھ ساتھ دھان کی خریداری فوڈ کارپوریشن کے ذریعہ نہیں بلکہ سیول سپلائی کارپوریشن کے ذریعہ اور دوسرے اداروں کے ذریعہ کی گئی پچھلے 5 سالوں میں ریکارڈ بھی درج ہوا ہے۔ ان سب چیزوں کی وجہ زرعی شعبہ کو نقصان نہیں ہوا۔ اسی طرح بجیٹروں کی تقسیم عمل میں لائی گئی اور مچھلی کے بیج بھی فراہم کئے گئے اس سے ملحق جو شعبے ہیں ان کو بھی فائدہ ہوا ہے۔ پچھلے سال صنعتی شعبہ میں 5.8 شرح کے حساب سے ترقی ہوئی تھی۔ آئی ٹی ماہرین کے اعداد و شمار 1,10,000 تک پہنچ گئے جو وہ گنی سے بھی زیادہ ہے۔ 5 سال پہلے تلنگانہ میں ترقی خسارہ میں تھی یہاں پر کئی گھنٹے بجلی بند ہوا کرتی تھی اضلاع میں بھی حالات بہت خراب تھے 5 تا 6 گھنٹے بھی بجلی نہیں ملتی تھی۔ مگر آج ریاست میں برقی پیداوار میں اضافی ہوا۔ ریاستی حکومت کی جانب سے 42,632 کروڑ روپے برقی شعبہ کو دیئے گئے جس میں جینکو، ٹرانسکو، ڈسکس وغیرہ ہیں اور مفت برقی کیلئے سبسائیڈی دی گئی ہے معیاری بجلی سپلائی کی جارہی ہے۔ صنعتی فارما، تجارتی شعبہ اور گھریلو صارفین زرعی شعبہ یہ چاروں شعبوں کو معیاری برقی سربراہ کی جارہی ہے۔ تلنگانہ میں فی کس برقی استعمال پورے ملک بھر میں سب سے زیادہ ہے مہاراشٹرا، کجرات میں اتنی برقی استعمال نہیں کی جاتی ہے۔ اقامتی اسکولس بنائے گئے۔ ایس سیز، ایس ٹیز، بی سیز اور مینارٹیز کے نئے اقامتی اسکولس کھولے گئے ہیں۔ ایس سیز، ایس ٹیز، بی سیز اور مینارٹیز کے اقامتی اسکولس کو اپ گریڈ کیا گیا جو نیئر

اور ڈگری کالجس بنائے گئے۔ اس کے ساتھ ہی ساتھ فیس باز ادائیگی کو بحال کیا گیا۔ ایس سیز، ایس ٹیز، بی سیز اور مینارٹیز کے لئے اور سیز اسکیم کو متعارف کیا گیا اس اسکیم کو بہت زیادہ شہرت مل رہی ہے۔ شعبہ صحت میں آروگیا شری اسکیم کے تحت ہر سال 1,336 کروڑ روپے حکومت کی جانب سے خرچ کئے جارہے ہیں جس سے 3.5 لاکھ خاندانوں کو فائدہ ہو رہا ہے۔ عوام خانگی دواخانوں میں علاج کروا رہے ہیں اس کی رقم حکومت کی جانب سے ادا کی جارہی ہے۔ اس میں چند مسائل حائل ہو رہے ہیں میں گزارش کرتا ہوں کہ حکومت جو رقم دواخانوں کو واجب الادا ہے اس رقم کو جلد از جلد منظور کرے۔ حیدرآباد میں بستی دواخانوں کو کھولا گیا اور چند ایک میں ڈاکٹرس سنٹرس بھی قائم کئے گئے۔ تو میں چاہتا ہوں کہ زیادہ سے زیادہ بستی دواخانوں کو کھولیں اور مزید ڈاکٹرس سنٹرس قائم کرنے کی ضرورت ہے۔ بہت زیادہ نئے ویلفیر اسکیمات متعارف کئے گئے ہیں کے سی آر کیٹ، آسرا پنشن، آروگیا شری، شادی مبارک، کلیانہ لکشمی اور فی فرد 6 کلو چاول دیا جا رہا ہے۔ میرا مطالبہ یہ تھا کہ پنشن 65 سالہ عمر میں دیا جاتا تھا۔ ڈی پی سی ایم محمود علی صاحب نے میٹنگ طلب کی تو اس میں ہماری پارٹی کی جانب سے مطالبہ کیا گیا تھا کہ پنشن کی عمر 60 سال کرنا چاہئے۔ تلنگانہ حکومت نے اپنا وعدہ پورا کیا اور پنشن کی عمر گھٹا کر 57 سال کی گئی۔ اس کے باوجود ابھی تک درخواستیں نہیں طلب کی گئیں فوری درخواستیں طلب کی جائیں اور جلد از جلد 57 سال عمر کے افراد کو بعد تصدیق پنشن منظور کی جائے۔ ایک چیز یہ ہے کہ ووٹ آن آ کاؤنٹ میں پنشن کیلئے 12,000 کروڑ روپے کی رقم مختص کی گئی تھی اس کو کم

کر کے 2,40,9 کروڑ روپے کی گئی ہے۔ میں یہ جاننا چاہتا ہوں کہ پنشن کی رقم 1,00,0 روپے سے بڑھا کر 2,016 روپے کی گئی، معذورین کو 1,500 روپے سے بڑھا کر 3,016 روپے کی گئی، رقم کو دو گنی کیا گیا اور عمر میں بھی کمی کی گئی، استفادہ کنندگان کو زیادہ فائدہ ہوگا جو بجٹ میں کمی کی گئی ہے تو پھر کس طرح اس اسکیم پر عمل کیا جائے گا؟ آریس حکومت نے دسمبر 2018ء کے انتخابات میں وعدہ کیا تھا کہ بے روزگاری بھتہ 3,016 روپے دیا جائے گا۔ مگر بے روزگاری بھتہ کے تعلق سے بجٹ میں کوئی تذکرہ نہیں کیا گیا، اس کیلئے بجٹ مختص نہیں کیا گیا۔ ووٹ آن آ کاؤنٹ بجٹ میں 1800 کروڑ روپے مختص کئے گئے تھے، لیکن اس پر کوئی عمل نہیں ہوا، میں حکومت سے یہ جاننا چاہتا ہوں کہ بے روزگاری بھتہ کب سے دیا جائے گا؟ سی ایم صاحب نے بتایا تھا کہ مالیاتی سال شروع ہونے کے بعد دو تا تین ماہ میں ریاست کے ریونیو میں کمی ہوئی ہے۔ اسی طرح رجسٹریشن اینڈ اسٹامپس اور موٹر گاڑیوں کا ریونیو گر رہا ہے۔ ان حالات میں 1,46,000 کروڑ روپے کا بجٹ پیش کیا گیا ہے، اس پر کتنا عمل کیا جائے گا؟ آپ اگر پچھلے سالوں کے بجٹ پر نظر ڈالیں تو ہر سال کہا جا رہا ہے کہ حکومت کی زمین فروخت کر کے ریونیو میں اضافہ کرے گی۔ 2014-15ء سے 2018-19ء تک بجٹ تخمینہ میں حکومت کی جانب سے بتایا گیا کہ 33,900 کروڑ روپے گورنمنٹ لینڈ فروخت کرنے سے حاصل ہوئے ہیں یہ سب کچھ ریونیو کے G.O. 58 & 59 کے ذریعہ حاصل ہوئے ہیں، یعنی 3,589 کروڑ روپے حاصل ہوئے ہیں۔ اس طرح یہاں شرح آمدنی میں 10.6 فیصد کا اضافہ ہوا ہے۔ اور پھر بتایا گیا ہے کہ

10,000 کروڑ روپے گورنمنٹ لینڈ فروخت کرنے سے حاصل ہوں گے تو میں جاننا چاہتا ہوں کہ جب ملک بھر میں مالی بحران ہے زمین کے کاروبار ٹھپ ہیں، ان حالات میں کون زمین خریدے گا؟ 10,000 کروڑ روپے کہاں سے لائیں گے؟ اس کے ساتھ ساتھ عوامی قرض میں تیزی سے اضافہ ہو رہا ہے۔ تلنگانہ کی تشکیل سے پہلے عوامی قرض 61,700 کروڑ روپے تھی اس کے بعد پچھلے 5 سالوں میں بڑھتے بڑھتے سال برائے 2018-19ء میں تقریباً 1,79,796 کروڑ روپے کو پہنچ گئی۔ اسی طرح شرح سود سال برائے 2014-15ء میں 5,227 کروڑ روپے تھا اب وہ بڑھ کر 2018-19ء میں 11,698 کروڑ روپے ہو گیا۔ آئندہ سال 31 مارچ تک ریاست میں عوامی قرض 2 لاکھ کروڑ روپے عبور کرے گا۔ یعنی عوامی قرض 2,00,730 کروڑ روپے اور سود 14,575 کروڑ روپے ہونے جا رہا ہے۔ مرکزی حکومت کی جانب سے رقم کی منتقلی کم ہونے کی وجہ سے ریاست کو زیادہ قرض لینا پڑ رہا ہے اس کے لئے بھی مرکزی حکومت ذمہ دار ہے اور جب بجٹ میں شارٹ فال ہو رہا ہے تو پبلک سیکٹر کارپوریشن بنایا جائے، ریاست میں جس طرح روڈ، موسیٰ ندی، مشن بھگیرتا اور کالیشورم وغیرہ کیلئے کارپوریشن بنائے گئے ہیں ان کے لئے قرض لیا جا رہا ہے؟ حکومت کا طمانیت بقایا 16,187 کروڑ روپے سے بڑھ کر 77,315 کروڑ روپے ہوگا تو آئندہ سال یہ 1 لاکھ کروڑ روپے کو پہنچے گا۔ ریاست کا عوامی قرض 2 لاکھ کروڑ روپے اور حکومت کی جانب سے جو ضمانت دی جا رہی ہے وہ 1 لاکھ کروڑ روپے ان دونوں کو ملایا جائے تو 3 لاکھ کروڑ روپے ہوں گے یہ بہت بڑی رقم ہے۔ ریاستی فنانس کمیشن کی مالی حالت

నిర్వహించలేదు. గతంలో రైతులు లక్ష రూపాయల వరకు పంట రుణాలను తీసుకున్నారు. అయితే రైతు చెల్లించవలసిన 7 శాతం వడ్డీలో 4 శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మిగిలిన 3 శాతాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది. అంటే రైతుకు ఉచిత వడ్డీ కార్యక్రమం అమలవుతుంది.

రైతు బంధు కార్యక్రమం అమలు చేస్తున్నామన్న నెపంతో 2018-19, 2019-20వ సంవత్సరానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేయవలసిన 4 శాతం వడ్డీ విషయంలో స్పష్టత ఇవ్వక పోవడంతో, బ్యాంకుల వారు, రైతు చెల్లించవలసిన 4 శాతం వడ్డీతో సహా వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా లభించే 4 శాతం వడ్డీని రైతులు కోల్పోతున్నారు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో రైతు లక్ష రూపాయల రుణ మాఫీని ఉచితంగా పొందేవారు.

అదే విధంగా మధ్య మరియు దీర్ఘకాల రుణాలకు సంబంధించిన విషయంలో గతంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 6 శాతం వడ్డీ రాయితీ కల్పిస్తుండేది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాటి నుండి అంటే ఈ ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో మొదటి రెండు సంవత్సరాలకు ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. మార్చి 31, 2016వ తేదీ నాడు 2014-15, 2015-16 సంవత్సరాలకు 6 శాతం వడ్డీ రాయితీని కల్పించమని దాదాపు రూ. 243.60 లక్షలు విడుదల చేయమని సహకార బ్యాంకులకు ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. గత మూడు సంవత్సరాల నుండి ఈ నిధులు విడుదల కాకపోవడమే కాకుండా, చిన్న మరియు దీర్ఘ కాల రుణాలకు ఏ విధమైన వడ్డీ రాయితీ కూడా రైతు పొందలేకపోతున్నారు. రైతు బంధు కార్యక్రమం మంచిదే కానీ, ఆ నెపంతో రైతు పొందేటటువంటి వడ్డీ రుణమాఫీని తొలగించడం సరైనది కాదని తెలియజేస్తున్నాను. రైతు రుణ మాఫీ, వడ్డీ రాయితీ కల్పించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈ ఉత్తర్వులను గౌరవ మంత్రిగారికి పంపించాలని కోరుతున్నాను.

(సంబంధిత ఉత్తర్వులను ఛైర్మన్ గారికి అందజేయడం జరిగింది.)

రైతు బంధు పథకానికి సంబంధించి పంట రుణ సమయం దాటి దాదాపు నాలుగు మాసాలు గడిచిపోయినప్పటికీ ఇంకా 30 నుండి 40 శాతం వరకు పంపిణీ చేయవలసి ఉంది. రాష్ట్ర

ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతులకు నేటి వరకు 50 శాతం రుణాలను కూడా ఇవ్వలేకపోయింది.

రైతు బంధు పథకం గురించి, మా జిల్లా వ్యవసాయానికి సంబంధించిన వార్తలను, నిన్నటి వార్తా పత్రికలో ప్రచురించడం జరిగింది. వ్యవసాయం ఏది? రైతు బంధు పథకం ద్వారా వ్యవసాయ రంగానికి అందజేస్తున్న సహాయం ఏది? ఈ పథకం ద్వారా ఎవరు లబ్ధి పొందుతున్నారు?

మేము వ్యవసాయ శాఖాధికారులతో మాట్లాడితే నిధులు విడుదలయ్యాయి అని చెబుతున్నారు. బ్యాంకులకు వెళ్లి అడిగితే నిధులు ట్రెజరీలో నిలిచిపోయాయని మాకు రాలేదని చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వం రైతు బంధు కార్యక్రమాన్ని ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకొని సంపూర్ణస్థాయిలో అమలు చేయగలిగినట్లైతే రెండు రకాల ఉపయోగాలుంటాయి. ప్రభుత్వానికి మంచి పేరు వస్తుంది తద్వారా రైతులకు సహాయం చేసినవారవుతారు. పూర్తి బడ్జెట్ కు ఆమోదం పొందబోతున్నారు కాబట్టి, ఈ నెల చివరి కల్లా రైతు బంధు పథకాన్ని వంద శాతం అమలు జరిగేట్లు చూడాలని, అదే విధంగా స్వల్ప, దీర్ఘ కాలంలో పొందే వడ్డీ రాయితీలను విడుదల చేసే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా గొర్రెల పెంపకానికి సంబంధించి, ప్రభుత్వం గొర్రెల పంపిణీ కార్యక్రమాన్ని మొదటి విడతలో బాగా అమలు చేసింది కానీ నల్గొండ, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాల్లో మొదటి విడత కార్యక్రమం పూర్తి స్థాయిలో అమలు జరగలేదు. గొర్రెల కోసం రెండవ విడతలో మా జిల్లాలో చాలా మంది ఆరు నెలల క్రితం డి.డి.లను కట్టారు. ఇప్పటి వరకు ప్రభుత్వం గొర్రెల పంపిణీ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయలేదు. గొర్రెలను పంపిణీ చేయడానికి ఇదే సరైన సమయం. ఒకవేళ ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు జరపకపోతే ఎవరి డి.డి.లను వారికి ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను. అప్పు చేసి 25 శాతం డి.డి. కట్టిన వాడికి నేటి వరకు గొర్రె లేదు, అప్పు మీద వడ్డీ భారం పడుతోంది. ఈ విషయాల గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా గొర్రెలకు మూతిపుండు వ్యాధి వస్తుంది. ఈ వ్యాధులకు సంబంధించిన మందులు అందుబాటులో లేవు. ఈనాడు పశువైద్యాధికారులు కొంతమేరకు అందుబాటులోకి

వచ్చారు. ప్రభుత్వం ప్రతి నియోజకవర్గానికి ఒక మొబైల్ అంబులెన్స్ సర్వీసును ప్రవేశపెట్టింది. కానీ ఆ అంబులెన్స్ లో మందులు ఉండడం లేదు. డాక్టర్ వచ్చి గొర్రెలను పరీక్షించిన తరువాత వారు బయట మార్కెట్ కు వెళ్లి, మందులను కొనుగోలు చేయవలసి వస్తోంది. పశువులకు సంబంధించిన వైద్య సదుపాయాలపై దృష్టి కేంద్రీకరించాలని నేను కోరుతున్నాను.

గొర్రెల పంపిణీ కార్యక్రమంలో మొదటి విడతను పరిశీలించి, రెండవ విడత గొర్రెల పంపిణీ అమలు గురించి స్పష్టత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. పశువుల పంపిణీ కార్యక్రమంలో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు 70 శాతం, బలహీన వర్గాలకు 50 శాతం రాయితీతో అమలు చేయాలని ప్రభుత్వం భావించింది. దీనికి సంబంధించిన లబ్ధిదారులు సామ్మను బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసి ఆరు మాసాలు గడిచిపోయింది.

అధ్యక్షా, తమరు పాల ఉత్పత్తిదారుడిగా జీవితాన్ని ప్రారంభించారు. విజయ డెయిరీ ముల్కనూరు సోసైటీ, మదర్ డెయిరీ, కరీంనగర్ డెయిరీలు ఇతర రాష్ట్రాలు మరియు ఇతర ప్రాంతాల నుండి పాలను మనం దిగుమతి చేసుకుంటున్నాం. మన ప్రాంతంలో పాల సేకరణ కొరకు నాలుగు రూపాయలు ప్రతి లీటరుకు ప్రోత్సాహం ఇస్తామని ప్రభుత్వం పకటించింది. ఈ ప్రకటనను విని అందరు హర్షించారు. దీనికి సంబంధించి గత రెండు సంవత్సరాల నుండి ఇప్పటి వరకు ఎటువంటి ఉత్తర్వులు విడుదల చేయలేదు. ఈ కార్యక్రమం అమలు జరగక పాల ఉత్పత్తిదారులు అనేక ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ప్రభుత్వం పథకాలు రూపొందించడమే కాదు, దాన్ని అమలు చేయడం ప్రధానమని, ఆ దిశగా ప్రభుత్వం అడుగులు వేయాలని తమరి ద్వారా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

1.10 మ. కానీ మందులు దొరకకపోవడం వల్ల పరిస్థితి కొంత ఇబ్బంది కరంగా ఉంది. పశువులకు సంబంధించిన వైద్య సదుపాయంపై దృష్టి కేంద్రీకరించాలని కోరుతున్నాను. రైతాంగానికి సంబంధించి ప్యాడి ప్రొక్యూర్మెంట్ లో ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన దృష్టిని కేంద్రీకరిస్తోంది. రైతు ఉత్పత్తి చేసిన ప్యాడి దిగుమతుల విషయంలో, గత మూడు సీజన్ లలో ప్యాడి పంటలకు రావలసిన కమీషన్ మహిళా సంఘాలకు, సహకార వ్యవస్థలకు రాలేదు. అంతేకాకుండా, ప్రభుత్వం హమాలీలకు

ఇవ్వాలని నిశ్చయించిన వేజ్ ఛార్జీలు పంపిణీ చేయకపోవడం కూడా ఇబ్బంది అవుతోంది. ఈ విషయమై, ప్రభుత్వం దృష్టి కేంద్రీకరించి అమలు చేయగలిగితే బాగుంటుంది. నవంబర్, డిసెంబర్ మాసాల్లో ప్యాడి ప్రొక్యూర్మెంట్ సీజన్లు ప్రారంభమవుతాయి. మహిళా సంఘాలకు రావాల్సిన కమీషన్ రాకపోవడం వల్ల వారు ఆందోళన చేపట్టి పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి, వారికి కమీషన్ చెల్లించే విధంగా చర్యలు చేపడితే బాగుంటుందనే అభిప్రాయాన్ని తమరి ద్వారా వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిష్టాత్మకంగా భావించిన ప్రాజెక్ట్ కాళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్ ద్వారా నీటిని పొందడం పట్ల భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. తమ్మిడి హట్టి ప్రాంతానికి-చేపల్లె నుండి నీటిని కొంత గ్రామిణీ ద్వారా పొందగలిగినట్లైతే, అక్కడి నుండి ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా నీటిని తరలించవచ్చు అనే ఆలోచన మాకు ఉంది. కానీ, నీటి లభ్యత ఎక్కువగా ఉందనే నెపంతో ప్రభుత్వం వారు మేడిగడ్డకు వెళ్లారు. ఎమ్ఐఎమ్ సభ్యులు కూడా మాట్లాడారు. ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి సంబంధించి జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తించబడినట్లైతే, కేంద్రం నుండి అరవై శాతం నిధులను పొందేటటువంటి అవకాశం ఉంటుంది. దాదాపు లక్ష కోట్ల వ్యయంతో మీరు నిర్మాణాన్ని తలపెట్టారు. లక్ష కోట్ల వ్యయంతో నిర్మాణాన్ని తలపెట్టారంటే రూ.60 వేల కోట్లు కేంద్రం నుండి ఆర్థికంగా సహాయం పొందే అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పటి పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉన్నా, నిన్నటి వరకు అయితే సఖ్యత ఉంది. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తింపు పొందడానికి అరవై శాతం నిధులకై ఎందుకు ప్రాధాన్యతతో చర్యలు చేపట్టలేదు. ఇదే అంశం గురించి మా మిత్రుడు ఎమ్.ఎ ఖాన్ గారు రాజ్యసభలో ప్రస్తావించారు. అందుకు రాజ్యసభలో కేంద్ర జలవనరుల సహాయ మంత్రిగారు ఎంతో ఆశ్చర్యకరమైన జవాబు చెప్పారు. “రాష్ట్రం నుండి కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తింపు పొందడానికి కావలసిన ప్రీస్క్రెడ్డ్ ప్రాఫార్మాకు అనుగుణంగా మాకు ఇంతవరకు ఏ విధమైన విజ్ఞప్తి రాలేదు” అని చెప్పారు. తెలంగాణ సమాజాన్ని కేంద్రం తప్పుదోవ పట్టిస్తోందా? లేదా వాస్తవంగా విజ్ఞప్తి చేయలేదా? ఇద్దరి మధ్య దోబూచులాట దాగుడుమూతలతో దాదాపు రూ.60 వేల కోట్ల ఆర్థిక భారం తెలంగాణ ప్రజానీకంపై పడుతుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు (ఆర్థిక శాఖా మంత్రి):- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి గారు కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ ప్రాజెక్టు హోదా రాలేదనే విషయమై మాట్లాడుతున్నారు. అయితే వారు ఈ సభను తప్పదోవ పట్టిస్తున్నారు. బేసికల్ గా ఈ పాపం అంతా కాంగ్రెస్ పార్టీదే. ఈ రోజు జీవన్ రెడ్డిగారు ఇక్కడ మాట్లాడుతున్నారు. కానీ, కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు మాట్లాడి ఉంటే రాష్ట్రానికి ఇటువంటి పరిస్థితి వచ్చేది కాదు. ఆనాడు కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ రాష్ట్ర విభజన జరిగేటప్పుడు పోలవరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా కల్పించింది. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్న కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు, జాతీయ హోదా ఇవ్వలేదు. అసలు పరిస్థితి ఏమిటంటే, సాగునీటి కోసమే తెలంగాణ ఉద్యమం జరిగింది. ఏ నీళ్ల కోసమైతే తెలంగాణ ఉద్యమం చేశారో, అటువంటి వెనుకబడ్డ తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా ఇవ్వకుండా, బ్రహ్మాండంగా పంటలు పండుతున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉన్న పోలవరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా కల్పించిన ఘనత గతంలో అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వానికే దక్కుతుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విధంగా అన్యాయం చేసిన పాపం కాంగ్రెస్ పార్టీదే అన్న విషయాన్ని పెద్దలు జీవన్ రెడ్డిగారు గుర్తించాలి.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారే స్వయంగా ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ గారిని డిసెంబర్ 26న కలిసి, కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా కల్పించాలని కోరడం జరిగింది. ఈ విషయం చాటుగా చెప్పుకునే విషయం అయితే కాదు. వార్తా పత్రికల్లో మరియు టి.వి. ఛానల్స్ లో పతాక శీర్షికన వచ్చింది. నేను గతంలో నీటిపారుదల శాఖ మంత్రిగా విధులు నిర్వహిస్తున్న సందర్భంలో, నేషనల్ వాటర్ డెవలప్ మెంట్ ఏజెన్సీ ఎన్.డబ్ల్యు.డి.ఎ మీటింగ్ లో ఆనాడు ఛైర్ పర్సన్ గా ఉన్న నితిన్ గడ్కరీ గారి ఆధ్వర్యంలో ఒక సమావేశం జరిగింది. ఆ మీటింగ్ లో అన్ని రాష్ట్రాల మంత్రులు ఉన్నారు. ఆ మీటింగ్ లో నంబర్ ఆఫ్ టైమ్స్ రెయిజ్ చేయడం జరిగింది. మినిస్ట్ ఆఫ్ ది మీటింగ్ కూడా ఉన్నాయి. అనేక సందర్భాల్లో తెలంగాణ కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా కల్పించాలని, అన్ని విధాలుగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. కనీసం పదుల సంఖ్యలో ఉత్తరాలు కూడా రాయడం జరిగింది.

రెండవ విషయమేమిటంటే, ప్రిస్క్రిప్ట్ ప్రొఫార్మా అంటే అన్ని క్లియరెన్స్ లు రావాలి. కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టు మీద అన్ని క్లియరెన్స్ లు వచ్చాయి. సెక్రటరీ వాటర్ రిసోర్సెస్ ఆధ్వర్యంలో ఉండే ఫైనల్ క్లియరెన్స్ కూడా వచ్చింది. అన్ని కాగితాలను పెడుతూ కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. ఆనాడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు నీటి ఆయోగ్ మీటింగులో ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ గారిని కలిసి మాట్లాడడం జరిగింది. ఆనాడు ఇరిగేషన్ మినిస్టర్ గా అనేక సందర్భాల్లో నేను కూడా కేంద్రాన్ని కోరడం జరిగింది. అలాగే ఎమ్ ఐ ఎమ్ సభ్యులు మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమం చాలా మంచి కార్యక్రమం అని, దీనికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులివ్వాలని అన్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కేంద్రాన్ని కోరగా ఐదు వేల కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వాలని నీటి ఆయోగ్ కూడా రికమండ్ చేసింది. కానీ, ఐదు రూపాయలు కూడా ఇవ్వలేదు. అంటే, నీటి ఆయోగ్ రికమండ్ చేసినా, ఇవ్వనటువంటి చరిత్ర కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది. కానీ, గౌరవ సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి గారు ఇంతకుముందే మాట్లాడుతూ, రాజ్యసభలో ఎమ్.ఎ ఖాన్ గారు ప్రస్తావించినప్పుడు, వారు ఏమి సమాధానం ఇచ్చారో కానీ, దాన్ని పట్టుకొచ్చి ఈ ప్రభుత్వం అడగలేదంటే ఎట్లా? మీరు ఎవరిని దోబూచులాడుతున్నారని అంటున్నారు. అసలు దీనికంతటికీ కారణం కాంగ్రెస్ పార్టీ అని తెలియజేస్తున్నాను.

గతంలో రాష్ట్ర విభజన చట్టంలో వెనకబడ్డ తెలంగాణ ప్రాజెక్టుకు జాతీయ ప్రాజెక్టు హోదా కల్పించి ఉంటే బాగుండేది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న పోలవరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ ప్రాజెక్టు హోదా కల్పించారు. తెలంగాణ ప్రాజెక్టుకు కూడా జాతీయ హోదా కల్పించి ఉంటే, కేంద్రం నుండి ఆటోమేటిక్ గా నిధులు వచ్చేవి. కేంద్రం నుండి పోలవరం ప్రాజెక్టుకు నిధులు వచ్చాయంటే, కాంగ్రెస్ పార్టీ వల్లే వచ్చాయి. కేంద్రం నుండి తెలంగాణకు నిధులు రాకపోవడానికి కారణం కాంగ్రెస్ పార్టీ. అయితే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం శాసనసభ ద్వారా కేంద్రాన్ని రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు కూడా ప్రధానమంత్రిని రిక్వెస్ట్ చేశారు. నేను కూడా చాలా సందర్భాల్లో కలిశాను. ఎన్ డబ్ల్యు.డి.ఎ మరియు నీటి ఆయోగ్ మీటింగ్ లో కూడా రెయిజ్ చేయడం జరిగింది. ఇన్నిసార్లు కేంద్రాన్ని నిధులు కేటాయించాలని కోరినప్పటికీ, కేటాయించలేదు. మీరు ఒక సీనియర్ సభ్యుడిగా సభను తప్పదోవ పట్టించడం భావ్యం కాదు.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- ఎవరు తప్పదోవ పట్టిస్తున్నారు? with documentary evidence I am speaking. కేంద్రం బాధ్యత, రాష్ట్రం నిర్లక్ష్యమా. అల్టిమేట్గా నష్టపోయేది తెలంగాణ సమాజం, తెలంగాణ రాష్ట్రం. గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఏం చేసింది, ఏం చేయలేదనేది ప్రజల ముందు ఉంది. ఆనాడు తెలంగాణ రాష్ట్రం ఉమ్మడిగా ఉన్నప్పుడు వివక్షకు గురైంది కాబట్టి రాజకీయాలకు అతీతంగా తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోసం ఉద్యమం చేపట్టింది. Ultimately we got it. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత కూడా గత ప్రభుత్వం ఏం చేసిందనేది కాకుండా మనం ఏం చేస్తున్నామని ఆలోచన చేయండి. It is a fact. This letter dated 11th February, 2016 was addressed to the Government of India requesting it to accord National Status to the Kaleshwaram Project. However, as intimated by the Central Water Commission, no formal request in a prescribed proforma has been received from the State Government of Telangana in this regard for consideration of the High Power Steering Committee of Central Government constituted for implementation of National Projects. గౌరవ మంత్రిగారి దగ్గర ఆ వివరాలు లేవని కాదు, కానీ తమరి ద్వారా నేను పంపిస్తున్నాను.

(గౌరవ సభ్యులు జీవన్ రెడ్డిగారు పేపర్లను అందించారు.)

కేంద్రం తప్పదోవ పట్టిస్తే, సభ హక్కుల ఉల్లంఘన కింద మీరు మూవ్ చేసే అవకాశం ఉండేది. సవివరంగా వివరాలను నివేదించామని అంటున్నారు. వాటిని ఒక శ్వేత పత్రం ప్రకటించి ప్రజల ముందు పెడితే, తెలంగాణ ప్రజలకు ఒక క్లారిటీ వస్తుంది.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- తెలంగాణ ప్రజలకు క్లారిటీ ఉంది.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అల్టిమేట్గా మనకు కావలసినది ఏమిటంటే, తెలంగాణ సమాజంపై పడుతున్న ఆర్థిక భారం తగ్గాలి. దానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం తప్పదోవ పట్టిస్తే, కేంద్రాన్ని ఏ విధంగా లొంగదీయాలి ఆలోచించి మీరు మూవ్ అయితే మీ వెంట మేము వస్తాము. *కానీ, ప్రిస్క్రిబ్డ్ ప్రొఫార్మాకు అనుగుణంగా పంపలేదని అంటే

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, గత శాసనసభలో రిక్వెస్ట్ చేశాను. కాంగ్రెస్ పార్టీ చరిత్ర చెబితేనే, ప్రజలు మిమ్మల్ని అక్కడ

కూర్చోబెట్టారు. ఈనాడు ఇంత కష్టపడి మా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రాణహిత-చేవెళ్లను రీ-డిజైన్ చేసుకుని కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టును, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో పాలమూరు ప్రాజెక్టును కడుతుంటే, కేసులు వేసి, ప్రాజెక్టును ఆపిన చరిత్ర భారతదేశంలో కాంగ్రెస్ పార్టీకే ఉంది. దేశంలో ప్రతిపక్ష పార్టీ అయినా, అధికార పార్టీ అయినా రాష్ట్ర ప్రయోజనాలకు మాత్రమే ప్రాధాన్యత ఇస్తాయి.

1.20

మ.

దురదృష్టవశాత్తు మన రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ మాత్రం ప్రాజెక్టులను ఎలా ఆపాలా అని ఆలోచించి గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్లో మరియు హైకోర్టులో కేసులు వేసింది. మీకు గుర్తుకు ఉండే ఉంటుంది. ఆ రోజు మనం ఇద్దరం అసెంబ్లీలో ఉన్నాం. ఏ కేసు ఏ పార్టీ వారు వేశారు, ఏ నాయకుడు వేశారు, వేసిన నాయకుడి పేర్లను, వివరాలతో సహా చెప్పాను. చనిపోయిన రైతుల మీద కేసులు వేశారని నేను అసెంబ్లీలో చెప్పితే మీరూ ఒప్పుకున్నారు. ఆ విషయం శాసనసభ రికార్డుల్లో ఉంది. తండ్రి చనిపోయాడని పిల్లలు సంతకాలు పెట్టి కాంగ్రెస్ పార్టీ అడ్వకేట్లు కేసులు వేసి ఉండవచ్చు అని శాసనసభలో చేసిన తప్పును మీ పార్టీ వారే ఒప్పుకున్నారు. అది కూడా శాసన సభ రికార్డుల్లో ఉంది. శాసనసభ సభ్యుడిగా మీరు, ఇరిగేషన్ మంత్రిగా నేను సమాధానమిచ్చాను. ఎంత దురదృష్టకరమంటే, రాష్ట్ర ప్రయోజనాల కంటే రాజకీయ ప్రయోజనాలే ముఖ్యంగా పని చేస్తున్న పార్టీ కాంగ్రెస్ పార్టీ. ఆ విషయం ప్రజలకు అర్థమైంది. కాబట్టి, మిమ్మల్ని ప్రతిపక్షంలో కూర్చోబెట్టారు. టీఆర్ఎస్ పార్టీ అధికారంలో ఉంటేనే ప్రాజెక్టులు పూర్తవుతాయని, కోటి ఎకరాల మాగాణిగా తెలంగాణ మారుతుందని, ప్రజలు మమ్మల్ని గత ఎన్నికల్లో 63 స్థానాల్లో గెలిపిస్తే, ప్రస్తుతం 88 సీట్లతో, తిరిగి టీఆర్ఎస్ను బ్రహ్మాండమైన మెజారిటీతో గెలిపించారు. అది ప్రజలకు మా మీద ఉన్న విశ్వాసానికి నిదర్శనం. మీరు ప్రాజెక్టులు కట్టలేదు కదా, కడుతున్న ప్రాజెక్టులకు కేసులు వేసి అడ్డుపడుతున్నారన్న విషయం ప్రజలకు అర్థమైంది. కనుకనే, మీరు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నారు. ఇప్పటికైనా వాస్తవాలు మాట్లాడండి. చేసిన మంచి పనిని మీరు గుర్తించగలిగితే ప్రజలు మిమ్మల్ని గౌరవిస్తారు. ఇంకా ప్రాజెక్టులకు అడ్డం పడే ప్రయత్నం చేసి, అబద్ధాలను నాలుగు సార్లు చెప్పితే అవి వాస్తవాలుగా మారుతాయనుకుంటే మాత్రం పొరపాటు.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎవరు తప్పు దోవ పట్టిస్తున్నారు. నేను వాస్తవాలు మాట్లాడుతున్నాను. డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్స్ ను మీ ద్వారా సబ్మిట్ చేశాను. ఎఫ్ కెడ్ పర్సన్స్ పునరావాసం కోసం కోర్టుకు వెళితే దాని గురించి మాట్లాడాల్సింది పోయి, దాన్ని పార్టీకి అంట గట్టిమీ పార్టీ అడ్డం పడుతోంది అంటే ఎట్లా అధ్యక్షా. అసలు ప్రాజెక్టును ఇసిపిఎల్ చేసింది ఎవరు? ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు కట్టింది ఎవరు? ప్యాకేజీ 6,7,8 రూపొందించింది ఎవరు? మిడ్ మానేర్ ప్రాజెక్టును రూపొందించింది ఎవరు? ఎల్.యండి ప్రాజెక్టు కట్టింది ఎవరు? ఈనాడు ఉన్న ప్రాజెక్టులను రూపకల్పన చేసిందే కాంగ్రెస్ పార్టీ. తమ్మిడి హట్టి ప్రాణహిత చేవెళ్ల నుంచి నీటి లభ్యత పొందాలని మేము భావిస్తే దాన్ని 100 మీటర్ల దిగువకు తీసుకువెళ్లి మీరు లిఫ్ట్ చేస్తున్నారు. నేను దాని మీద డిస్కస్ చేయడం లేదు. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తి చేసినందుకు సంతోషం. ఆగస్టు 1, 2019వ తేది నుండి మనకు నీటి లభ్యత అందుబాటులోకి వచ్చింది కాబట్టి దాన్ని వినియోగంలోకి తీసుకురావాలని నేను కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- త్వరగా పూర్తి చేయండి.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తించ లేకపోవడానికి బాధ్యులు ఎవరో వెలికి తీయండి. మీరు బాధ్యులు అని నేను అనడం లేదు. ఆ లేఖను చూస్తే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బాధ్యులు అనే విధంగా ఉన్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాన్ని, తెలంగాణ సమాజాన్ని తప్పు దోవ పట్టించే విధంగా లేఖ ఉన్నట్లైతే దానిపై తదుపరి చర్యలకు ఉపక్రమించమని అన్నానే తప్పు నేను వేరే మాట్లాడలేదు అధ్యక్షా.

గౌరవ మంత్రిగారి పర్యవేక్షణలో మిడ్ మానేర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం దాదాపు పూర్తి చేసుకుంది. కానీ, దాని పునరావాసానికి సంబంధించిన పనులు నేటికీ పూర్తి కాలేదు. అక్కడ నివాసముండి ఇళ్లు కోల్పోయిన వారందరికీ ఇళ్లు మంజూరు చేస్తామని స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి గారే వేములవాడ రాజరాజేశ్వరి దేవి ఆలయ సన్నిధిలో పేర్కొన్నారు. వారు పేర్కొని కూడా దాదాపు నాలుగు సంవత్సరాలు కావస్తోంది. అది ఇంకా ఉద్యమ బాటలోనే ఉంది. పద్దెనిమిది సంవత్సరాలు నిండిన యువతీయువకులకు రెండు లక్షల రూపాయలు ఆర్థిక సహాయం ఇచ్చే విధంగా మన ప్రభుత్వ

విధానంలో ఉంది. గౌరవ ఆర్థిక శాఖామంత్రులకు దీని మీద పూర్తి అవగాహన ఉంది. పూర్తి స్థాయిలో పునరావాస ప్యాకేజీ, నిర్వాసితులకు గృహాల మంజూరు, యువతీయువకులకు రెండు లక్షల ప్యాకేజీ అమలు చేసే విధంగా చూడాలని కోరుతున్నాను. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టులో మోస్టు ప్రిస్టీజియస్ గా ఉన్నది గాయత్రి పంప్ హౌస్. ఈ గాయత్రి పంప్ హౌస్ ను చొప్పదండి మండలం గుమ్లాపూర్ గ్రామంలో నిర్మాణం చేశారు. సాధారణంగా ఏ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేపట్టిన కానీ అక్కడ నిర్వాసితుల గ్రామాలకు ప్రాధాన్యమిచ్చి సాగునీటి మరియు నివాస సౌకర్యాలు కల్పించాలి. Fortunately, ఇదే గాయత్రి పంప్ హౌస్ నిర్మాణం చేసినటువంటి కెనాల్ నుండి కిలోమీటర్ లోపల గ్రావిటీ ద్వారా నీటి సదుపాయం కల్పించే అవకాశముంది. గుమ్లాపూర్, కాట్నపల్లె పరిసరాల్లో ఉన్న దాదాపు పదివేల గ్రామాలకు మనం ట్యాంక్ ఫీడింగ్ ద్వారా ఈ సౌకర్యం కల్పించే అవకాశముంది. గౌరవ ఈ.ఎన్.సి శ్రీ మురళీధర్ రావుగారు దీనికి సంబంధించిన నివేదికను ప్రభుత్వానికి అందించారు.

మిస్టర్ చైర్మన్:- మీ సమయం కూడా అయిపోయింది. కంక్లూడ్ చేయండి.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- నాకు కేటాయించిన సమయాన్ని గౌరవ మంత్రిగారు తీసుకున్నారు. I am not deviating from the point and I am making constructive suggestions. అధ్యక్షా, గౌరవ ఈ.ఎన్.సి శ్రీ మురళీధర్ రావుగారు కేవలం ఎనిమిది కోట్ల రూపాయల ఎస్టిమేషన్, ఎల్.ఎ ప్రావిజన్ తో దాదాపు పది వేల ఎకరాలకు సాగునీరు సౌకర్యం కల్పించే విధంగా మార్చి 8, 2019 నాడు నివేదికను ప్రభుత్వానికి అందించారు. ఎనిమిది కోట్ల రూపాయలతో, పది వేల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించే సదుపాయం ఉంది కాబట్టి దీని మీద గౌరవ మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా చొరవ తీసుకొని అక్కడ ఉన్న గ్రామాలకు సాగునీటి సదుపాయం అందించాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమం రావడానికి వ్లుఖ్య కారణం విద్యార్థులు, నిరుద్యోగులు మరియు ఉద్యోగిస్తులు. విద్యార్థులకు విద్య నేర్పడం అంటే రాష్ట్రంలో మానవ వనరులను సృష్టించడమే. దేశంలో 16 శాతం నిధులు విద్యకు కేటాయించబడితే మన

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కేవలం 6.7 శాతం నిధులను మాత్రమే కేటాయించారు. The lowest percentage of funds granted for education is in Telangana State.

మిస్టర్ చైర్మన్:- 25 నిమిషాలు మాట్లాడారు. త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- విద్యాలయాల నిర్వహణకు కావల్సిన నిధులను కేటాయించక పోవడంతో వాటి నిర్వహణ నిర్వీర్యమైపోతుందని చెప్పక తప్పడం లేదు. ఉపాధ్యాయుల ఖాళీల భర్తీకి, పాఠశాలల నిర్వహణకు సంబంధించి తగు చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. వైద్య రంగానికి వస్తే, తప్పకుండా ఆరోగ్యశ్రీ మంచి పథకమే. కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు పరుస్తున్న ఆయుష్మాన్ భారత్ ద్వారా మన రాష్ట్రానికి అదనంగా నిధులు సమకూర్చే అవకాశమున్నది.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ఇంతకు ముందు ఈ వాయిదా తీర్మానాన్ని తర్వాత తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది. మీరు మరలా చర్చ కావాలనుకుంటే వేరే ఫామ్ లో రావాలి. అప్పుడు దాని మీద వివరణ ఇస్తాము.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- నేను డెంగ్యూ విష జ్వరం గురించి మాట్లాడడం లేదు. ఆయుష్మాన్ భారత్ పథకం కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న కార్యక్రమం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న ఆరోగ్యశ్రీ పథకానికి తోడు ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాన్ని కూడా మిళితం చేసుకుంటే మన రాష్ట్రానికి అదనంగా నిధులు వస్తాయి. అవి 250 కోట్లు లేదా 350 కోట్లు రుపాయలు కావచ్చు. కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న పథకం కాబట్టి, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అమలు చేయము అంటే ఎలా. ప్రతి డెవలప్ మెంటల్ యాక్టివిటీ మరియు వేల్ఫేర్ ప్రాగ్రామ్ లో కేంద్ర ప్రభుత్వం వాటా ఉన్నది. అటువంటప్పుడు ఈ పథకాన్ని కూడా మనం అమలు చేసుకుంటే రాష్ట్ర ప్రజలకు లాభం జరుగుతుంది.

1.30 మిస్టర్ చైర్మన్:- మీకు కేటాయించిన టైమ్ కంటే పది మ. నిమిషాలు ఎక్కువే ఇచ్చాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- మీరు మాకు న్యాయం చెయ్యండి.

మిస్టర్ చైర్మన్ :- మీకు పదిహేను నిమిషాలు కేటాయించాము కాని ఇరవై అయిదు నిమిషాల సమయం ఇచ్చాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ వర్గాల వారు ఆందోళన చెందుతున్నారు. వారికి పీఆర్ సిని అమలు చేయలేదు. కనీసం మధ్యంతర భృతి కూడా ఇవ్వలేదు. మన పొరుగు రాష్ట్రంలో ఉద్యోగులకు 27 శాతం మధ్యంతర భృతినీచ్చారు. పీ రివిజన్ కమీషన్ వేసి సంవత్సరం దాటింది. ఇంతవరకూ ఏ విధమైన ప్రొగ్రెస్ లేదు. ఉద్యోగస్తులు, ఉపాధ్యాయులందరూ ఓల్డ్ పెన్షన్ స్కీమ్ కావాలని అంటున్నారు. ప్రభుత్వం మీద అధిక ఆర్థిక భారం పడే అవకాశం లేదని మీరే పేర్కొంటున్నారు. ఈ కాంట్రీబ్యూటరీ పెన్షన్ స్కీమ్ ను తొలగించి దాని స్థానంలో ఓల్డ్ పెన్షన్ స్కీమ్ ని అమలు చేస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. తెలుగు, హిందీ, ఉర్దూ లాంగ్వేజ్ పండిట్స్ కి సంబంధించిన ప్రమోషన్స్ విషయం ఎక్కడ వేసిన గొంగడి అక్కడే ఉన్నట్లుగా ఉంది. ప్రమోషన్స్ విషయమై ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించాలి. ఏకీకృత సర్వీస్ రూల్స్ విషయంలో కూడా పరిస్థితి ఎక్కడ వేసిన గొంగడి అక్కడే ఉన్నట్లుగా ఉంది.

టీచర్స్ రిక్రూట్ మెంట్ విషయానికి వస్తే, క్వాలిఫైడ్ టీచర్స్, సెలెక్టెడ్ టీచర్స్ కి సంబంధించిన పోస్టింగ్ విషయం సంవత్సరం నుండి అలాగే ఉంది. ఎస్ జీటీ కి సంబంధించి కోర్టులో వివాదం ఉండేది. అదృష్టం కొద్దీ వివాదం తొలగిపోయింది. టీఆర్ టీ కి సంబంధించి సెలెక్టెడ్ టీచర్స్ కు వెంటనే పోస్టింగ్ ఇచ్చినట్లయితే బాగుంటుంది. వారికి అవకాశం లభించడంతోపాటు, విద్యావ్యవస్థ బలోపేతం అవుతుంది. పంచాయతీరాజ్ కి సంబంధించి, గ్రామ పంచాయతీలకు నిధులు సమకూరుస్తున్నారని చెప్పారు, చాలా సంతోషం. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ అంటే కేవలం గ్రామ పంచాయతీలే కాదు. మన దగ్గర మూడంచెల వ్యవస్థ అమలులో ఉంది. అది జిల్లా పరిషత్, మండల పరిషత్, గ్రామ పంచాయతీలు అధ్యక్షా. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గ్రామ పంచాయతీలకు నిధులు సమకూరుస్తుంది, చాలా సంతోషం, we welcome it. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సమకూర్చే నిధులు గ్రామ పంచాయతీలకు వెళ్తున్నాయి. గతంలో, గ్రామ పంచాయతీలకు యాభై శాతం, మండల పరిషత్ లకు ముప్పై శాతం, జిల్లా పరిషత్ లకు ఇరవై శాతం నిధులు సమకూర్చేవారు. గడచిన అయిదు సంవత్సరాలుగా మొత్తం వంద శాతం నిధులు గ్రామ పంచాయతీలకు వెళ్తున్నాయి. దీని పర్యవసానం మీకు

తెలియనిది కాదు. ఇవ్వాలని మండల పరిషత్తులు, జిల్లా పరిషత్తులు ఉత్తవ విగ్రహాలుగా మిగిలిపోయాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ విధంగా గ్రామ పంచాయతీలకు నిధులు సమకూరుస్తోందో అదే విధంగా మండల పరిషత్తులకు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు, జిల్లా పరిషత్తులకు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు సమకూరిస్తే బాగుంటుంది. కేంద్రం నుండి వీటికి నిధులు వచ్చే అవకాశం లేదు. కేంద్రం నుండి నిధులు వచ్చే అవకాశం లేదు కాబట్టి రాష్ట్రం నుండి సమకూర్చగలిగితే మండల పరిషత్ వ్యవస్థను, జిల్లా పరిషత్ వ్యవస్థను కాపాడుకోగలిగిన వారమవుతామనే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. పారిశుధ్య కార్మికులు పొందుతున్న రూ. 4500 సరిపోవడం లేదు, వారికి నెలకి రూ. 8500 ఇవ్వాలని ఈ మధ్యనే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సంకల్పించారు. అందుకు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నాను. గ్రామ పంచాయతీలు సదరు కార్మికులకు, నెలకి రూ. 4500 ఇవ్వలేనప్పుడు మరి రూ. 8500 ఏ విధంగా ఇవ్వగలుగుతాయి. గ్రామ పంచాయతీలు ఆ విధమైన భారాన్ని మోయలేవని మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే రూ. 339 కోట్లలో, పారిశుధ్య కార్మికులకు ప్రతి నెలా రూ. 8500 చెల్లిస్తే మీరు వారిని రక్షించినవారవుతారు. వాళ్లందరూ దళితులు, నిరుపేద వర్గాల వారు. వారిని ఆదుకున్నవారవుతారు. ఆ విధంగా చేస్తే పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను కాపాడుకున్నవారమవుతాము. ఎన్ఆర్ఈజీఎస్ ఉంది. లేబర్ వేజ్ కాంపానెంట్లో తొంద్రై శాతం కేంద్రప్రభుత్వం ఇస్తే, పది శాతం రాష్ట్రం భర్తీ చెయ్యాలి. ఎన్ఆర్ఈజీఎస్కు కేటాయింపు చేసే నిధులను తగ్గిస్తే you will be losing that 90 percent of grant, which you are expected to get from the Central Government. ఇదంతా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, మీరు ఎన్ఆర్ఈజీఎస్కి సంబంధించిన నిధులు గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే, ఈ సంవత్సరం గణనీయంగా తగ్గించారు. గ్రామీణ ప్రాంత రోడ్ల నిర్వహణకు సంబంధించి ప్రధానమంత్రి గ్రామీణ సడక్ యోజనలో కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వాటా నలభై శాతం ఉంటుంది. రూరల్ డెవలప్ మెంట్ కి సంబంధించి మనం నిధులు తగ్గించడంతో కేంద్రం నుండి వచ్చే నిధుల వాటా కోల్పోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. కేంద్రం నుండి మనం నిధులు పొందగలిగే అవకాశం ఉన్నటువంటి గ్రాంటుకు మాత్రం మీరు నిధులు

తగ్గించకండి. దళితులు, బలహీన వర్గాలు, అల్పసంఖ్య వర్గాల వారి నిధులకు సంబంధించి కోత పెట్టడం శోచనీయం. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు రాజ్యాంగం హక్కు కల్పించింది. అటువంటి ఎస్సీ, ఎస్టీలకు సంబంధించిన నిధుల్లో కోత పెట్టడం ఏ విధంగా సమర్థనీయం? బలహీన, అల్పసంఖ్య వర్గాల వారికి సంబంధించిన నిధుల విషయం తీసుకుంటే, 2018-19 సంవత్సరంతో పోలిస్తే 2019-20 లో దాదాపు రూ. 19000 కోట్లు కోతపడ్డాయి. దళితులకు సంబంధించి రూ. 9956 కోట్లు, ఎస్టీలకు సంబంధించి రూ. 6165 కోట్లు, బలహీన వర్గాలకు సంబంధించి రూ. 2,652 కోట్లు, మైనారిటీలకు సంబంధించి రూ. 630 కోట్లు కోతపెట్టారు.

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

మిస్టర్ చైర్మన్:- నాకు ఎటువంటి ఆవేశాలు లేవు. నేను స్వతంత్రంగా వ్యవహరిస్తున్నాను. పల్లె రాజేశ్వర్ రెడ్డి గారు.

1.40 డా. పల్లె రాజేశ్వర్ రెడ్డి (పట్టభద్రుల నియోజక
మ. వర్గం- వరంగల్, ఖమ్మం మరియు నల్లగొండ) :-

అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన 2019-20 సంవత్సరానికి సంబంధించిన బడ్జెట్ మీద తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి తరపున మాట్లాడేందుకు అవకాశమిచ్చిన మీకు ముందుగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, బడ్జెట్ అంటే ఏమిటో ఇంతకు ముందు ఎవ్వరికీ అర్థమయ్యేది కాదు. తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, బడ్జెట్ గురించిన పూర్తి వివరాలు అర్థం చేసుకుని, తెలంగాణ రాష్ట్ర పరిస్థితి ఏమిటి? ఆర్థికంగా మనం ఎక్కడున్నాం వంటి అన్ని విషయాలను తెలుసుకున్న తరువాతే, పూర్తి సమాచారంతో ఆరు సంవత్సరాలుగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్ను ప్రవేశపెడుతోంది.

ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2014-15 వ సంవత్సరంలో బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టాలనుకున్న సందర్భంలో రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి ఎలా ఉందో తెలియని పరిస్థితి ఉంది. ఆనాడు మన తెలంగాణ బిడ్డ, కరీంనగర్ వాస్తవ్యులైన జి.ఆర్.రెడ్డి గారిని ఫైనాన్స్ అడ్మినిస్ట్రేటర్గా సీయమించుకుని, గడచిన 10 సంవత్సరాల సమైక్య పాలనలో తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఎన్ని నిధులు కేటాయించారు? ఆ నిధులు ఏ విధంగా ఉపయోగపడ్డాయి? వాటికి ఆధారమేమిటి? అని తెలుసుకుని, ఒక భూమిక ఏర్పాటు

చేసుకొని, తద్వారా దాని నేపథ్యంతోనే ఆనాడు బడ్జెట్ను రూపొందించడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ నుండి మనకేమి వస్తాయి? రాష్ట్రం నుండి వచ్చే పన్నులేమిటి? పన్నేతర ఆదాయమేంటి, అనే వాటన్నింటినీ మంచి కూర్పు చేసుకుని, గత ఐదు సంవత్సరాలుగా బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అది తెలంగాణ ప్రజలకు ఉపయోగపడడం జరిగింది.

ఎన్నికల కారణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈసారి ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టింది. పన్నులు, డెవలప్మెంట్ వంటి వాటి రూపేణా మనకు కేంద్రం నుండి రావలసిన నిధులపై స్పష్టత లేని కారణంగా మన రాష్ట్రంలో సూతన ప్రభుత్వం ఏర్పాటు అయినప్పటికీ, మనం కూడా ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టవలసి వచ్చింది. ఆ ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్కీ, ఈ బడ్జెట్కీ వ్యత్యాసమున్న మాట వాస్తవం. ఆనాడు అంచనాల ఆధారంగా ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఈ నాలుగైదు నెలల కాలంలో నిధుల రాబడి విషయమై వచ్చిన స్పష్టత ఆధారంగా, పక్కా లెక్కలతో బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అందుకే లక్షా ఎనభై రెండు వేల కోట్లతో ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ను పెట్టినప్పటికీ, ముఖ్యమంత్రిగారు బడ్జెట్ తయారు చేసే సమయంలో అంచనాలు, ఊహలు కాకుండా నిజాయితీతో, సాహసంతో, నిబద్ధతతో వ్యవహరిస్తూ, వాస్తవంగా అంత ఆదాయం రాదనీ, వీలు కాదనీ, వాస్తవాలకు అనుగుణంగా పక్కా లెక్కల ఆధారంగా చేసిన కేటాయింపులతో కూడిన బడ్జెట్ను వారు ఈరోజు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.

గత ఆరు సంవత్సరాలలో ఏన్నడూ లేని విధంగా భారతదేశంలో ఆర్థికమంద్యం ఏర్పడింది. శ్రీ నరేంద్ర మోడీ గారి మొదటి ప్రభుత్వం ఏర్పడిన నాటి నుండి ఈ నాటికి 25వ ఫైనాన్షియల్ క్వార్టర్ నడుస్తోంది. ఈనాటికి అత్యంత తక్కువగా 5 శాతానికి జి.డి.పి. తగ్గిపోయింది. ప్రతిరోజూ క్షీణిస్తూనే ఉంది. గత 18 నెలల్లో మరింతగా క్షీణించింది. అనేక రంగాలు చాలా ఇబ్బందుల్లో ఉన్నాయి. మోటారు వాహన రంగం, రియల్ ఎస్టేట్, వస్తు-సేవల రంగాలన్నీ ఈరోజు మొత్తంగా కుప్పకూలిపోయే విధంగా పరిస్థితులున్నాయి. Society of Industrial Automobile Manufacturers వారు అమ్మకాలు, ఉత్పత్తులు 33 శాతం పడిపోయాయని చెప్పారు. వాహనాల అమ్మకాలు దాదాపుగా 10.6 శాతానికి

పడిపోయాయి. వాహనాల అమ్మకాల ద్వారా వచ్చే పన్ను తగ్గిపోయింది. తద్వారా ముడి విభాగాలు, పెట్రోలు, డీజిల్ ద్వారా వచ్చే వ్యాట్ తగ్గిపోయింది. ఈ మధ్యకాలంలోనే దాదాపుగా మూడున్నర లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు పోయాయి. ఈరోజు నిర్మాణ రంగం పూర్తిగా కుప్పకూలిపోయింది. రియల్ ఎస్టేట్ రంగంలో దాదాపుగా 150 దాకా అనుబంధ పరిశ్రమలుంటాయి. ఇటుక, సిమెంటు, స్టీలు, పెయింట్స్ వంటి అనేక అనుబంధ పరిశ్రమల ఆదాయం గణనీయంగా పడిపోయింది. రియల్ ఎస్టేట్ రంగంలో నిర్మాణాలు గరిష్టంగా 8 నుండి 12 నెలల్లోగా అమ్ముడు పోవాలి. కానీ, ప్రస్తుతం 45 నెలలుగా వాటిని అమ్మడానికి ఎదురు చూస్తున్న పరిస్థితి నెలకొని ఉంది.

ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో, మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని కూడా మనం గమనించుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టిన సమయంలో పన్నుల రూపంలో వచ్చే ఆదాయంలో 22.69 శాతం మేర అభివృద్ధి ఉంటుందని అంచనా వేసింది. కానీ, “కాగ్” లెక్కల ప్రకారం చూస్తే, 2019-20 మొదటి క్వార్టర్లో వాస్తవంగా 1.36 శాతం మాత్రమే అభివృద్ధి వచ్చింది. అధ్యక్షా, మన తెలంగాణ రాష్ట్రానికి కూడా పన్నులలో 15 శాతం అభివృద్ధి వస్తుందని అంచనాలు వేసుకున్నాం. కానీ, వచ్చిన రియలైజేషన్ మాత్రం 5.46 శాతం మాత్రమే. ఈరోజు కమర్షియల్ టాక్సుల రూపేణా 13.6 శాతం మేర రావలసిన ఆదాయం 6.61 శాతానికి పడిపోయింది. ఎక్సైజ్ పన్నుల రూపేణా వచ్చే రాబడి 2.59 శాతానికి తగ్గిపోయింది. స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ డ్యూటీ ద్వారా వచ్చే ఆదాయం 19.8 శాతం నుండి 17.5 శాతానికి తగ్గిపోయింది. మోటార్ వెహికల్స్ ట్యాక్స్ ఆదాయం 19 శాతం నుండి 2.06 శాతానికి తగ్గిపోయింది. అదేవిధంగా నాన్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూ కూడా 14.9 శాతం నుండి మైనస్ 14 శాతానికి (-14%), అంటే దాదాపుగా 29 శాతం వరకు తగ్గిపోయింది. ఈ విధంగా అనేక రంగాల్లో రావలసిన ఆదాయం గణనీయంగా పడిపోయింది.

అధ్యక్షా, రాష్ట్రాన్ని కేంద్రం నుండి విడదీసి చూడలేము. కాబట్టి, కేంద్రం యొక్క ప్రభావమే రాష్ట్రం మీద కూడా పడుతుంది. ఈ ప్రభావం మిగతా రాష్ట్రాలపై ఎక్కువగా ఉంది. కానీ, మన రాష్ట్ర పరిస్థితి వాటికన్నా మెరుగ్గా ఉంది. రాష్ట్ర స్వీయ

ఆదాయం తగ్గిపోవడంతోపాటు మనకి వచ్చే పన్ను వాటాల్లో కూడా కేంద్రం కోత విధించడం జరిగింది. డెమోల్టాషన్ ప్రకారం మనకు రావలసిన వాటాలో కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం 4.1 శాతం కోత విధించింది. ఇటువంటి పరిస్థితుల సేవధ్యంలో కూడా మన వృద్ధిరేటు కొనసాగుతున్నా ఉంది.

ప్రాథమిక రంగమైన వ్యవసాయం మరియు దాని అనుబంధ రంగాల గురించి చెప్పుకున్నట్లైతే, 2013-14 వ సంవత్సరంలో 1.8 శాతంగా ఉన్న వృద్ధిరేటు ఈరోజు 8.1 శాతానికి వచ్చింది. పారిశ్రామిక రంగంలో ఆరోజున 0.4 శాతంగా ఉన్న వృద్ధిరేటు, ఈరోజున 5.8 శాతానికి వచ్చింది. తెలంగాణ రాష్ట్రమేర్పడే నాటికి ఐ.టి.సర్వీసెస్ రంగం 8.7 శాతం వృద్ధిరేటుతో ఉంటే, ఈరోజున ఆ వృద్ధిరేటు 11.8 శాతానికి పెరిగింది. అదేవిధంగా ఆరోజున దాదాపుగా రూ.52,000/- కోట్లుగా ఉన్న ఐ.టి. ఎగుమతుల విలువ ఈరోజున రూ.1,10,000/-కోట్లకు చేరింది. ఆర్థికమాంద్యంలో కూడా ఎంతో కొంత వృద్ధిరేటుతో కొనసాగుతున్న రాష్ట్రం, మన తెలంగాణ రాష్ట్రం. చక్కని ఆర్థిక క్రమశిక్షణతో, పట్టుదలతో ఈ ప్రభుత్వం పనిచేయడం వల్ల, నిజాయితీగా అన్ని పథకాలకూ రూపకల్పన చేయడం వల్లనే ఇది సాధ్యమయ్యింది తప్ప, మరొకటి కాదు.

అధ్యక్షా, భారతదేశంలో ఏర్పడిన ఆర్థికమాంద్యం ప్రభావం చూపించడంతో, మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని మరొక్కసారి బేరీజు వేసుకున్నాం. ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్లో ప్రవేశపెట్టుకున్న లక్షా ఎనభై రెండు వేల కోట్ల కేటాయింపుల్ని, లక్షా నలభై ఆరు వేల కోట్లకు ఈరోజు తగ్గించుకున్నాం. మిగతా రాష్ట్రాలైన హర్యానా, కర్ణాటక, పంజాబ్ వంటి రాష్ట్రాల పరిస్థితిని చూస్తే, వారికి నెగెటివ్ వృద్ధిరేటు ఉంది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో కూడా ఈ ప్రభుత్వం ఆర్థిక క్రమశిక్షణను పాటిస్తూ, నీతి నిజాయితీలతో ఉండడం వల్లనే ఆదాయ వృద్ధిరేటును కలిగి ఉన్నాం.

అధ్యక్షా, రాష్ట్రమేర్పడిన మొదట్లో ఒక నెలకు రూ.6427/- కోట్లు ఖర్చు పెట్టగలిగే స్థితిలో ఉన్న మనం, 5 సంవత్సరాల తరువాత ఈరోజున రూ.11,305/-కోట్లు ఖర్చు పెట్టగలిగే స్థితికి చేరుకున్నాం. అంతేకాదు మన సంపద కూడా రెట్టింపైంది. ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం చూసుకున్నట్లైతే, నాడు రూ.4,51,580/-కోట్లుగా ఉన్న సంపద దాదాపుగా రెట్టింపై

ఈరోజున రూ.8,65,688/- కోట్లకు చేరుకుంది. ఈవిధంగా సాధ్యమైందంటే, అది ఖచ్చితంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క చేతలవల్లే గానీ, మరొకటి కాదు. కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ లో మనం భారతదేశంలో నెం.1 స్థానంలో ఉన్నాం. సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని మన తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఖర్చు పెట్టబడిన మొత్తం 11.2 శాతం ఉంటే, ఈరోజున భారతదేశంలోనే అత్యధిక కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ అయిన 16.9 శాతాన్ని మనం తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఖర్చు చేస్తున్నాం. కేంద్ర బడ్జెట్ ని ప్రవేశపెడుతూ కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ 12.89 శాతం కాగా, అన్ని రాష్ట్రాల సగటు 14.2 శాతమని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పింది. కానీ, మన కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ 16.9 శాతంగా ఉంది. We are No.1 in India. అంతేకాదు, 10 సంవత్సరాల సమైక్య పాలనలో మూలధనం క్రింద అసెట్స్ క్రియేట్ చేసుకోవడానికి పెట్టిన మొత్తం కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ రూ.54,000/-కోట్లు. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రమేర్పడిన నాటి నుండి ఈ ఐదు సంవత్సరాలలో మనం బడ్జెట్ లో కేటాయించుకుని మరీ పెట్టింది, దాదాపుగా రూ.1,03,000/-కోట్లు. కేవలం బడ్జెట్ లో చేసిన కేటాయింపులే కాకుండా, బడ్జెట్ బయట కూడా అనేక లోన్లు తెచ్చుకుని, ఆ లోన్ల ద్వారా కూడా దాదాపుగా రూ.65,000/-కోట్లు కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ పెట్టాము. ఆరోజు 10 సంవత్సరాల సమైక్య పాలనలో వాళ్ళు పెట్టిన కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ ప్రతి సంవత్సరానికి రూ.5400/-కోట్లుగా ఉంటే, మన తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాటి నుండి ఈ 5 సంవత్సరాలలో మనం పెట్టిన కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ ప్రతి సంవత్సరానికి దాదాపుగా రూ.33,000/-కోట్లుగా ఉంది. అధ్యక్షా, అంటే, కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ క్రింద సంవత్సరానికి రూ.5000/-కోట్లు ఖర్చు పెట్టడమెక్కడ? సంవత్సరానికి రూ.33,000/- కోట్లు ఖర్చు పెట్టడమెక్కడ? ఒకసారి ఆలోచిస్తే, కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ క్రింద ఆరు రెట్లు ఎక్కువగా ఖర్చు పెట్టిన ఘనత మన రాష్ట్ర నేత కేసీఆర్ గారిదే తప్ప మరొకరిది కాదని నేను చెప్పదలచుకున్నాను. అధ్యక్షా, ఈ లెక్కలన్నీ కూడా కంప్యూటర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ వాళ్ళు చెప్పిన లెక్కల నుండి తీసుకున్నవేగానీ, మేము చెప్పున్నవి కాదు.

1.50 మ. కాగ్ వారు ఇచ్చిన పక్కా లెక్కలు ఇవి. తలసరి ఆదాయం 2014లో రూ.1,12,000/- ఉండగా, ఈనాడు రూ.2,05,000/- అయింది. దరిదాపు తలసరి ఆదాయం డబుల్ అయిన పరిస్థితి ఉన్నది. శ్రీ రామచంద్ర రావు గారు మరియు వారి పార్టీవారు ఇంతకు ముందు అయిదు సంవత్సరాల చరిత్రలో కూడా ఈ రాష్ట్రానికి ఏమీ ఇవ్వలేదు, కేవలం ఏదో పొరుగు రాష్ట్రం వారికి ఇచ్చినట్లు ఇచ్చేవారు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ మరింత పరిణితి చెందవల్సిన అవసరముంది. Sri N. Ramachandra Rao, he is my best friend for the last two and half decades. We are united by the University and we are deferred by the ideologies. వారు ఎప్పుడు సామరస్యంగా మాట్లాడుతుంటారు. కానీ, ఆ పార్టీ కొలీగ్స్ ఇబ్బందికరంగా, అభ్యంతరకరంగా, సత్యదూరమైన మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. ఇవాళ రాష్ట్రం అన్నది ఒక అడ్మినిస్ట్రేటివ్ యూనిట్ క్రింద విడదీయబడ్డది. ఆనాడు 29 రాష్ట్రాలు ఉంటే, నేడు జమ్మూకాశ్మీర్ ను కేంద్రపాలిత ప్రాంతం చేయడంతో 28 రాష్ట్రాలు అయ్యాయి. కేంద్రం మరియు రాష్ట్రాల మధ్య వ్యవహారాలు ఫెడరలిజమ్ లో ఒక భాగమై ఉంటుంది. అందుకని ప్రజాస్వామ్యం పరిణితి చెందాలి. ఆ దిశగా మన రాజకీయ నాయకులు మాట్లాడవల్సిన అవసరముంది. విమర్శించదలచుకున్న సభ్యులకు నేను ఒక్కటే విన్నవిస్తున్నాను. ఎన్నో త్యాగాలు, పోరాటాలతో ఏర్పడ్డ ఈ రాష్ట్రానికి సహాయం చేయండి, రాళ్లు వేయకండి. రాష్ట్రం పుట్టి పుట్టగానే 450 మెగా వాట్లు విద్యుత్ వచ్చే సీలేరు ప్రాజెక్టును ఈ బీ.జే.పీ. ప్రభుత్వం గుంజుకుంది.

ఈ రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య శ్రీ పథకం చాలా బ్రహ్మాండంగా ఉంది, దాని కోసం రూ.1336 కోట్లు కేటాయించుకున్నాం, 85 లక్షల కుటుంబాలు దీనిపై లబ్ధి పొందుతున్నాయి. అదే విధంగా వెల్ నెస్ సెంటర్లు కూడా ఈరోజు ఉద్యోగులకు, జర్నలిస్టులకు అనేక మందికి ఉపయోగపడుతున్నాయి. కార్పొరేషన్స్ ద్వారా కూడా అనేక మందికి వైద్యం అందిస్తున్నాము. ఇటువంటి అత్యుత్తమమైన పథకాలు కావాలని అనేక రాష్ట్రాలు కూడా కోరుకుంటున్నాయి. ఆరోగ్య శ్రీ గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మొదలుపెడితే అది మంచి పథకం అని మేము కొనసాగిస్తున్నాము. ఏదైనా పథకం నక్రమంగా

ఉంది అనిపిస్తే మేము దానికి కొనసాగిస్తాం, దానికి బలపరుస్తాం. ఆయుష్మాన్ భారత్ పెడితే రూ. 2.50 కోట్లు రావు, 26 లక్షల మందికి ఉపయోగపడదు, అవయువ మార్పిడిలు లేవు, అయినా ప్రతిరోజు ఆయుష్మాన్ భారతి పెట్టాలంటున్నారు. ఎవరి ఆయుష్ తీయడానికి ఆయుష్మాన్ భారతి కావాలి? రాష్ట్ర ప్రజల ఆయుష్ తీయడానికి ఈ ఆయుష్మాన్ భారత్ పథకం అవసరం లేదు.

మేము రైతు బంధు పథకం తీసుకువచ్చాము. దానిని ఇవాళ అనేక రాష్ట్రాలు పాటిస్తున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం కిసాన్ సమ్మాన్ ద్వారా ఇచ్చి ఇవ్వనట్లు రూ. 6000/- ఇస్తున్నది. ఒక ఎకరానికి ఒక పంటకి రూ. 5000/- చొప్పున సంవత్సరానికి రూ. 10,000/- ఇస్తున్నారు. మీర్చురైతు సమన్వయ సమితి అధ్యక్షునిగా ఉన్నప్పుడే రైతు బంధు మాత్రమే కాదు రైతు బీమాపై కూడా చర్చ జరగాలని ఆరోజు కలీంగర్ సభలో నిర్ణయించారు. దాదాపు రూ. 12,000/- కోట్ల కేవలం రైతాంగానికి ఇచ్చిన నాయకుడు, ప్రభుత్వం ఎక్కడా లేదు. అనేక మంది మొసలి కన్నీరు కారుస్తుంటారు.

ఒక జాతీయ ప్రాజెక్టు కోసం మేము కేంద్రానికి రెఫ్రెజెంట్ చేస్తే, మాకు ఫార్మాట్ లో రాలేదన్నారు. అనేక కారణాల వలన ఆ అర్జీపై స్పందించకపోతే దానికి బీ.జే.పీ., కాంగ్రెస్ వారు మమ్మల్ని తప్పుపడుతున్నారు, ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. అనవసరంగా నిందలు వేస్తే ప్రజలు కూడా దానిని ప్రోత్సహించరు. ఈ అయిదు సంవత్సరాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పన్నుల ద్వారా ఇప్పటివరకు రూ.2,72,926 కోట్లు ఇచ్చింది. ఈ అయిదు సంవత్సరాలలోనే అభివృద్ధి మరియు సంక్షేమంపై ఈ రాష్ట్రం దరిదాపుగా రూ.5,37,373 కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది. మేము ఖర్చు పెట్టింది అయిదు లక్షలపై ఉంటే, కేంద్రానికి రెండు లక్షలపై చిలుకు ఇచ్చాము. కానీ, మనకు కేంద్ర పథకాల ద్వారా రూ.31,802 కోట్లు వచ్చాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం మన తెలంగాణకు ఇచ్చిందా లేక తెలంగాణ రాష్ట్రం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇచ్చిందా అని ప్రశ్నించుకునే విధంగా నిధులు ఇచ్చారు. ఈ లెక్కల్లో ఏమాత్రం తప్పులున్నా ముక్కు నేలకు రాయడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము.

రూ.12,000 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి ఆసరా పించును ప్రవేశపెడితే, ఆసరా పేరు ఎలా పెట్టారని మిత్రులు శ్రీ పురాణం సతీష్ గారు అడుగుతున్నారు. అలా లెక్కలు తెలియకుండా అడగడంలో రాజకీయం తప్ప మరేమీ కనిపించడం లేదు. కాబట్టి, కేంద్రంలో ఉన్నారు ఏదైనా సహాయం చేయగలిగితే చేయండి తప్ప అలా ఊరికే రాళ్లు వేయడం మంచిది కాదు.

2014 రాగానే మిషన్ భగరథ చేపట్టారు శ్రీ కే.చంద్రశేఖర్ రావు గారు. ఇవాళ బంజారా హిల్స్, జుబిలీ హిల్స్ లో నివసిస్తున్నవారు ఏ నీరైతే త్రాగుతున్నారో, అదే నీరు మా ఊరిలో ఉన్న దళిత ప్రజలు త్రాగుతున్నారు. మిషన్ భగరథ ద్వారా వారికి అటువంటి నీటిని అందజేయడం జరుగుతోంది. ఆ మిషన్ భగరథకి రూ.46,000 కోట్లు పెట్టుకున్నాం. అనేక నాయకులు ఈ పథకాన్ని ప్రశంసించారు, అవార్డులు, రివార్డులు ఇచ్చారు, 15th ఫైనాన్స్ కమిషన్ లో కూడా ఈ ప్రాజెక్టుపై ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రజంటేషన్ ఇచ్చారు, ఇదొక అద్భుతమైన ప్రాజెక్టు అని ఎన్.కె.సింగ్ వంటి వారందరూ పొగిడారు, కానీ కనీసం మెయింటెనెన్స్ కి కూడా కేంద్రప్రభుత్వం డబ్బులు ఇవ్వలేదు. భారత దేశంలో మిషన్ భగరథ వంటి ప్రాజెక్ట్ ఎక్కడైనా ఉందా? ప్రతి ఇంటికీ, ప్రతి గూడానికీ నీరు వేరే రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా వస్తున్నాయా? ఇంతటి అద్భుతమైన ప్రాజెక్టుకు చిల్లిగవ్వ కూడా ఎవ్వరూ ఇవ్వని పరిస్థితి.

విద్యుత్ విషయంపై అనేక మంది విపరీతంగా మాట్లాడుతున్నారు. రైతులకు ఉచిత విద్యుత్ కోసం ఇప్పటివరకు రూ.20,000 కోట్లు ఖర్చుపెట్టామని మేము బడ్జెట్ లో స్పష్టంగా చెప్పాము. ఉదయ్ పథకంలో కూడా డిస్కంల ఋణాన్ని దరిదాపు రూ. 9,600 కోట్లు కట్టాము. సింగరేణికి సంబంధించి రూ. 5,772 కోట్ల బకాయిలకు ఇచ్చాము. దాదాపు రూ. 42,000 కోట్ల ఆర్థిక సహాయాన్ని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విద్యుత్ సంస్థలకు కేటాయించింది. ఆ విద్యుత్ మీద ఇవాళ బీ.జే.పీ., ఇతర పార్టీ వారు విచ్చల విడిగా, నిస్సిగ్గుగా, అభ్యంతరకరంగా మాట్లాడుతున్నారు. 2014లో మన రాష్ట్ర పరిస్థితి ఏమిటన్నది ఇక్కడన్న సభ్యులందరికీ తెలుసు. నాలుగు నుండి ఆరు గంటలు గృహ అవసరాలకు విద్యుత్ కోత విధించడం జరిగింది. పరిశ్రమలకు ఆ రోజుల్లో వారానికి రెండు రోజులు పవర్ హాలిడే ఇచ్చారు. వ్యవసాయానికి

సంబంధించి కేవలం నాలుగు నుండి ఆరు గంటలు చీకటిలో, దొంగకంటే ఇచ్చారు. అనేక మంది రైతులు ఆనాడు పాము కాటుతో, తేలు కాటుతో మరియు విద్యుత్ షాక్ కొట్టి చనిపోయారు.

2.00 కానీ, ఈనాడు ఆనాటి పరిస్థితికి పూర్తి భిన్నంగా ఉంది. **మ.** ఈనాడు ఏ ఇంట్లోనూ కరెంటు బల్బులు మాడిపోవడం లేదు, మొటార్లు కాలిపోవడం లేదు, ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు పేలడం లేదు. దేశంలోని 28 రాష్ట్రాల్లో ఏ రాష్ట్రంలో అయినా వ్యవసాయానికి నాణ్యమైన ఉచిత విద్యుత్ ని 24 గంటలపాటు అందిస్తున్నారేమో చూపించమని నేను సవాలు విసురుతున్నాను. ఈ విధమైన వ్యవస్థ కేవలం తెలంగాణలో మాత్రమే ఉంది. అప్పట్లో కరెంటు ఉంటే ఒక వార్త, నేడు కరెంటు లేకపోతే ఒక వార్త. నేటికీ ఒక్క యూనిట్ విద్యుత్ నైనా ఉత్పత్తి చేశారా అని కొందరు అసహ్యంగా అడుగుతున్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన జూన్ 2న 7778 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి ఉండగా, నేడు దాదాపు 16,207 మెగా వాట్ల విద్యుత్ ఉంది. ఈరోజు ఆదిలాబాద్-జైపూర్, భూపాలపల్లి విద్యుత్ కేంద్రాలను పూర్తి చేశాము. ప్రారంభించిన కేవలం 48 నెలల్లోనే కేటీపిఎస్ ను పూర్తి చేశాము. అధ్యక్షా, మీరు ఉన్న ప్రాంతంలో 4వేల యూనిట్ల సామర్థ్యం గల యాదాద్రి థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాన్ని ప్రారంభించుకున్నాము. మణుగూరులో రేణి, ఎల్లుండో మొత్తంగా ఒక యూనిట్ ని పూర్తి చేయబోతున్నాము.

75 మెగావాట్లుగా ఉన్న సోలార్ విద్యుత్ ని 3,750 మెగా వాట్లకు పెంచుకున్నాము. సోలార్ విద్యుత్ ఉత్పత్తిలో భారతదేశంలోనే మొదటి లేదా రెండో స్థానంలో మనం ఉన్నాము. ఇంత బ్రహ్మాండంగా పని చేస్తున్నాము. ఛత్తీస్ గఢ్ తో ఒప్పందం చేసుకుంటే కుంభకోణం చేశారని కొందరు మాట్లాడుతున్నారు. మిషన్ భగరథ, మిషన్ కాకతీయ, విద్యుత్ ప్రాజెక్టులు మొదలైనవి ప్రారంభిస్తే అవినీతి చేస్తున్నారని అంటారు. మీరు అభివృద్ధి పనులు చేయలేదు కాబట్టి ఎవ్వరూ చేయకూడదు. ఒకవేళ వేరే వారు చేస్తే దాంట్లో అవినీతి ఉందని మీరు చెబుతారు. పచ్చకాళ్ళేరు ఉన్న వాళ్ళకి లోకమంతా పచ్చగా కనబడినట్లు మన దగ్గర ఉన్న ప్రతిపక్షాలకు ఈరోజున అవినీతి కనబడుతోంది. వారు ఆరోజు అవినీతి చేసినందున మిగతావాళ్లు ఆవిధంగా చేస్తారని భావిస్తున్నారు. అదేవిధంగా

చేసినట్లైతే ఈరోజు ఇంత వృద్ధి రేటు, అభివృద్ధి ఉండేది కాదు. ఛత్తీస్ఘడ్తో జరిగిన ఒప్పందంలో అవినీతి, కుంభకోణం జరిగిందని అంటున్నారు. కుంభకోణాలు, లంబ కోణాలు ఇక్కడ జరగవు ఏందుకంటే ఇది కేసీఆర్ గారి ప్రభుత్వం, తెలంగాణ ప్రజల అవసరాలు తెలిసిన ప్రభుత్వం. ఛత్తీస్ఘడ్, తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి మధ్యన అంటే ఆ ప్రభుత్వానికి, ఈ ప్రభుత్వానికి మధ్య జరిగిన ఒప్పందం అని తెలియజేస్తున్నాను. కేసీఆర్ గారే నార్త్, సౌత్ కారిడార్లను ఓపెన్ చేశారు. ఛత్తీస్ఘడ్లో మీ బీజేపీ అధినేత రమణ సింగ్ గారే కదా ముఖ్యమంత్రిగా పని చేస్తోందని బీజేపీ నేతలను ప్రశ్నిస్తున్నాను. 3.90 రూపాయలకు ఒక్క యూనిట్ కరెంటుని తీసుకున్నాము. వీలింగ్ ఛార్జీలు 45 పైసలు. కానీ, రూ.5.60 పైసలకు ఒక్క యూనిట్ కు అగ్రిమెంట్ అయ్యారని ఒక కాంగ్రెస్ నాయకుడు మాట్లాడుతున్నారు. అదేవిధంగా ఛత్తీస్ఘడ్లోని అదానీలకు ఉపయోగపడే విధంగా కేసీఆర్ గారు ప్రవర్తించారని కూడా మాట్లాడుతున్నారు. మేము ఛత్తీస్ఘడ్ ప్రభుత్వంతో ఒప్పందం చేసుకున్నాము. ఛత్తీస్ఘడ్ ప్రభుత్వం ఎక్కడి నుంచి కోల్ తెచ్చుకోవాలన్న విషయమై మాకు సంబంధం లేదు. ఆవిషయంలో కూడా అబద్ధం చెబుతున్నారు.

మార్కెట్లో బొగ్గు రవాణాను కోల్ ఇండియా సబ్సిడీ సంస్థ అయినటువంటి సౌత్ ఈస్టర్న్ కోల్ ఫీల్డ్స్ చేపడుతోంది. వాళ్లతో మాకు సంబంధం లేకున్నప్పటికీ, అక్కడా కూడా అబద్ధాలు చెబుతూ ప్రజలను మోసగిస్తూ, అధికారులను భయభ్రాంతులకు గురి చేస్తూ కాలేజీస్టామని చెబుతున్నారు. ప్రజలు ఈ వాస్తవాలను తప్పకుండా తెలుసుకోవాల్సి ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం కుంభకోణాలను, లంబ కోణాలను సహించదు. మా ప్రభుత్వం ప్రజలందరికీ 24 గంటలపాటు నాణ్యమైన విద్యుత్ని అందిస్తోంది.

నీటిపారుదల రంగంలో రైతు బంధు, రైతు బీమా పథకాలను మీరు రైతు సమన్వయ సమితి అధ్యక్షుడిగా పని చేసిన సందర్భంలోనే కేసీఆర్ గారు తీసుకురావడం జరిగింది. ఇంతటి ఆర్థిక మాంద్యంలోనూ రైతుబంధు కార్యక్రమానికి 12,000 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించుకున్నాము. గతంలో ఇస్తున్న 4వేల రూపాయలను నేడు 5వేల రూపాయలకు పెంచుకుని, ప్రతి ఎకరాకు సంవత్సరానికి పదివేల రూపాయలు

రైతుబంధు ద్వారా ఇవ్వడం జరుగుతోంది. రైతు బీమాను ప్రవేశ పెడుతున్న సందర్భంలో, ఏవిధంగా నిధులు లభ్యమౌతాయో అని మేము భయపడుతున్న తరుణంలో, మా అందరికీ ధైర్యం చెబుతూ, బక్కచిక్కిన రైతు చనిపోతే ఐదు లక్షల రూపాయలు ఇస్తే నష్టం లేదని ఆనాడు కలీంగర్ నభలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. అక్కడి నుండి ఇక్కడికి వచ్చిన వెంటనే రైతు బీమాకు 710 కోట్ల రూపాయలను కట్టడం జరిగింది. 16,580 మంది రైతులు చనిపోగా, వారి దినాలు కూడా కాకముందే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధి అక్కడికి వెళ్లి, డబ్బులు ఇచ్చి వారిలో ఆత్మస్థైర్యం కల్పిస్తోంది కేసీఆర్ గారి ప్రభుత్వమే. రైతుల కోసం మొసలి కన్నీళ్లు కార్చడం కాదు. రైతు రుణమాఫీ గురించి ఈరోజు చాలా మంది చాలా మాట్లాడుతున్నారు. గతంలో 16వేల కోట్ల రుణమాఫీ చేస్తామని చెప్పి ఆవిధంగా చేసి చూపించాము. ఈ బడ్జెట్లో కూడా రుణమాఫీకై 6వేల కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్లో పెట్టుకున్నాము.

ఆనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ రైతులను, ప్రజలను వంచించడానికై ఒకేసారి రెండు లక్షల రూపాయలు రుణమాఫీ చేస్తామని అన్నారు. ప్రతి రోజూ వార్తాపత్రికలో మేనిఫెస్టోను వారు ప్రచురించినప్పటికీ ప్రజలువారిని నమ్మలేదు. లక్ష రూపాయల రుణమాఫీని విడతల వారీగా చేస్తామని చెప్పిన కేసీఆర్ గారి మాటను ప్రజలు నమ్మి, వారికే నిండుగా ఆశీర్వాదం ఇచ్చారు. రైతులకు కావాల్సిన 24 గంటల కరెంటు, పెట్టుబడి, మద్దతు ధరను అందిస్తున్నాము. ప్రొక్యూర్మెంట్ నీ సరైన సమయంలో తీసుకుంటున్నాము. ఫామ్ మెకనైజేషన్ సపోర్ట్ చేస్తున్నాము. ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధంగా మైక్రోఇరిగేషన్ అభివృద్ధి చేశాము. ఈమధ్య కాలంలో ప్రభుత్వాన్ని ఇబ్బంది పెట్టేందుకు గాను యూరియ తక్కువగా ఉందని అన్నారు. ఈనాటికీ 7.36 లక్షల టన్నుల యూరియాను ఇచ్చాము. రెండు, మూడు రోజుల్లో ముఖ్యమంత్రి గారు వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి ఆధ్వర్యంలో రెవ్యూ చేపట్టి ఖరీఫ్ కే కాకుండా, రబీకీ కూడా సరిపోయే విధంగా ఎరువులను తీసుకున్నాము. రైతుపై ప్రేమ ఉంటే ఈవిధంగా చేయాలే తప్ప మొసలి కన్నీరు కార్చడం సరికాదు.

రైతుల కోసం ఈ ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా కట్టుబడి ఉంది. రైతు బంధు కోసం 12వేల కోట్ల రూపాయలు, ఆరు వేల

కోట్ల రూపాయలతో రుణమాఫీ కూడా కచ్చితంగా చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. గతంలో 14వ ఆర్థిక సంఘం నిధులు ఇస్తే గ్రామాలకు డబ్బులు ఇచ్చేవారు కాదు. మొన్న ముఖ్యమంత్రి గారు 14వ ఆర్థిక సంఘం ఇస్తున్న దానికి ఈక్వల్గా తమ వంతు షేర్ కూడా ఇస్తామని తెలియజేశారు. వీటితోబాటు సరేగా, లోకల్ నిధులు ఉంటాయి. గ్రామపంచాయతీలకు 2,714 కోట్ల రూపాయల నిధులు ఇవ్వడం జరిగింది. సాగు నీటి రంగం గురించి చాలా మంది చాలా రకాలుగా మాట్లాడుతున్నారు. మిత్రులు నేడు సభలో లేరు. కానీ, వారికి కూడా ఈ విషయాలన్నీ తెలుసు.

నీటిపారుదల రంగంలో ఈ రాష్ట్రం సాధించిన ప్రగతి గురించి చెబుతాను. రాష్ట్రంలో మొత్తం 24 లక్షల మోటార్లు ఉంటే, వాటిలో డైరెక్టుగా 19 లక్షల మోటార్లకే కనెక్షన్లు ఉండేవి, మా ప్రభుత్వం రాగానే మిగిలిన 5 లక్షల మోటార్లకు కూడా కనెక్షన్లు ఇచ్చాము. 24 లక్షల మోటార్లకు నేడు ఉచితంగా విద్యుత్తుని అందించడంతోబాటు, పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను కూడా పూర్తి చేసుకున్నాము. ఐదు సంవత్సరాల క్రితం వరకు నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులు నిర్మించేందుకే 15-20 సంవత్సరాల సమయం తీసుకునే వారు. దానిని చూసి నత్తలు కూడా సిగ్గు పడేవి. మహబూబ్ నగర్ ప్రాంతం ఒక్కవేపు బీడువారి, అక్కడి ప్రజలు వలసలు పోతుంటే వాళ్లు మొసలి కన్నీళ్లు కార్చారు. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, నెట్టంపాడు, బీమా, కోయిల్ సాగర్, కల్వకుర్తి మొదలైన వాటిని పూర్తి చేసుకోవడం వాస్తవం కాదా? జూరాల పాత ఆయకట్టు తీసుకుంటే, దాదాపుగా 13.2 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు అందించాము. మా వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి ఆధ్వర్యంలో అనేక మంది కవులు, రచయితలు అక్కడికి వచ్చి జల కవితోత్సవం చేశారు. అందుకే ఈరోజు మహబూబ్ నగర్ ప్రజలు మొత్తం నీట్లను గెలిపించి వారి ఆనందాన్ని చాటుకున్నారు.

మిషన్ కాకతీయ ద్వారా 46వేల చెరువుల్లోని 80 శాతం చెరువులకు పూడిక తీత పనులు చేయడం జరిగింది. సైమెక్స్ పాలనలో తెలంగాణలో విధ్వంసమైన చెరువులను నేడు బాగు చేసుకున్నాము. ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ కాళేశ్వరాన్ని తమ్మిడిహట్టి దగ్గర కట్టాలని అన్నారు. యూపిఏ-1 ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడే ప్రాణహిత-చేవెళ్ల సుజల స్రవంతి

ప్రాజెక్టుని మొదలు పెట్టారు. ఆనాడే సిడబ్ల్యూసీ కూడా లేఖ రాసింది.

2.10 నిజంగా అక్కడ నీటి లభ్యత ఉన్నట్లైతే పది సంవత్సరాలు ము. మహారాష్ట్ర మరియు ఈనాటి తెలంగాణ ప్రాంతం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలోనే ఆనాడు ఉన్నాయి కదా, అప్పుడు ఎందుకు ప్రాజెక్టులను కట్టలేదు? గత 5 సంవత్సరాలుగా ఈ ప్రయత్నం మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారితో కలిసి 5,6 సార్లు కలిసి చర్చలు జరిపి వారిని ఒప్పించడం జరిగింది. మేడిగడ్డ దగ్గర నీటి లభ్యత ఎక్కువగా ఉంది. గోదావరి, ప్రాణహిత, మానేరు దగ్గర కూడా మరింత నీటి లభ్యత ఎక్కువగా ఉందని చెబితే, మీరేమో అక్కడ నీటి లభ్యత లేదనీ, దాని మీద అవగాహన లేక పాడిందే పాట అన్నట్లుగా మళ్ళీ మళ్ళీ అదే మాటను, నాటు పడవల్లో తిరుగుతూ, మోటు మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. తమ్మిడి హట్టి దగ్గర నీటి లభ్యత లేదని సిడబ్ల్యూసీ ధృవీకరించడం వలన ప్రాజెక్టును మేడిగడ్డ దగ్గర కట్టడం జరిగింది. ఒకరేమో నీళ్లు ఎందుకు ఇవ్వడం లేదనీ, మరొకరు మోటార్లు ఒక రోజు పాడైనప్పుడు నీటిని ఇవ్వకపోతే దాని విషయమై కూడా మాట్లాడుతున్నారు. మోటార్ల మీద కూడా వీరికి కనీస అవగాహన లేదు. ఎంత నీరు ఎక్కడ నుండి ఎక్కడ వరకు పోతుందనే విషయాల గురించి పూర్తి అవగాహన ఉన్న వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కె. చంద్ర శేఖర్ రావు గారు. వారికి ఇంత అవగాహన ఉంది కాబట్టి, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు పూర్తి కావడానికి వచ్చింది. అతి తొందరలోనే పాలమూరు, రంగారెడ్డి, సీతారామ ప్రాజెక్టు, దిండి మొదలగు ప్రాజెక్టులను కూడా పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. వీటి కోసం గత సంవత్సరం దాదాపు రూ.19,900 కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది. ఈ బడ్జెట్లో నీటి పారుదల రంగానికి దాదాపుగా రూ.8,476 కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది. కేటాయించిన నిధులు సరిపోవని బయట సంస్థల నుండి రుణాలను తీసుకొస్తున్నాం. తప్పకుండా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును మరియు పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను కూడా పూర్తి చేస్తాం. దేవాదుల ప్రాజెక్టును వరంగల్ జిల్లాకే అంకితం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. వచ్చే రెండు సంవత్సరాలల్లో కోటి ఎకరాల మాగాణికి నీరు అందించడమే కాదు, కోటి 25 లక్షల ఎకరాల మాగాణికి నీరు అందించాలనే

లక్ష్యాన్ని కెసిఆర్ గారి నాయకత్వంలో సాధిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. వారికి ధన్యవాదాలు.

ఎన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నా, ఎంత ఆర్థిక మాంద్యం ఉన్నా రైతు బంధు, రైతు బీమా, విద్యుత్ సబ్సిడీ మొదలగు సంక్షేమ పథకాలకు నిధులను కేటాయించడం జరిగింది. పేదలను మరిచిపోవడం జరగలేదు. రైతు రుణ మాఫీ పథకానికి సంబంధించి దాదాపు రూ. 6,000 కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది. నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులకు, బహుళార్థసాధక ప్రాజెక్టులకు కూడా బడ్జెట్లో నిధులను కేటాయించడం జరిగింది. ఎస్సీ, ఎస్టీ వర్గాలకు బడ్జెట్లో నిధులు తగ్గించారని ప్రతిపక్ష మిత్రులు అన్నారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ చట్టమే అమల్లో ఉంది. శాసన మండలి, శాసన సభ ఒక చట్టం చేసుకున్న తరువాత ఎన్ని నిధులను కేటాయించడం జరుగుతుందో అన్ని నిధులు తప్పకుండా ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లానుకు వెళతాయి. ఒకవేళ వారికి కేటాయించిన నిధులు ఖర్చు పెట్టకపోతే వాటిని వచ్చే సంవత్సరానికి క్యారీఫార్వార్డు చేయబడతాయనే విధంగా చట్టం చేసింది కూడా ఈ తెలంగాణ ప్రభుత్వం అని తెలియజేస్తున్నాను.

రైతుల సంక్షేమం, పేదల సంక్షేమం మరియు ప్రాజెక్టులను కట్టడంలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం అద్భుతంగా నిధులను కేటాయించిందని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు బడ్జెట్ ను రూపొందించడంలో చాలా ఖచ్చితంగా, సాహసోపేతంగా, ఉన్నది ఉన్నట్లుగా లెక్కలు చూపించారు. ఈ బడ్జెట్ ను పూర్తిగా ఉపయోగించుకోవడానికి, ప్రజావసరాలకు నిధులను వినియోగించడానికి బడ్జెట్ ను చాలా అద్భుతంగా రూపొందించినందుకు తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారిని, ఆర్థిక మంత్రిగారిని అభినందిస్తూ ఈ బడ్జెట్ ను వందకి వంద శాతం సపోర్టు చేస్తూ, ఈ మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చిన తమరికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. జై తెలంగాణ.

శ్రీ ఎన్. రామ చంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, బడ్జెట్ 2019 2020వ సంవత్సరానికి సంబంధించిన అంశాలపై మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమరికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. చాలా మంది సభ్యులు ఈ బడ్జెట్ గురించి చాలా విషయాలను వివరించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం బడ్జెట్ ను ఎంత గొప్పగా రూపొందించినా, ఎంత గొప్పదని భావించినా,

దానిలో ఉన్న లోపాలను, మాకున్న అనుమానాలను ప్రజలకు తెలియజేసే బాధ్యత ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యుడిగా నాపై ఉంది.

ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ ను ఆనాడు దాదాపు రూ. 1,82,000 కోట్లతో ఇదే సభలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఫుల్ బడ్జెట్ ను దాదాపు రూ. 1,46,000 కోట్లతో ఈనాడు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అంటే దాదాపు రూ. 36,000 కోట్లను తగ్గించడం జరిగింది. ఆనాడు నిరుద్యోగ భృతి క్రింద రూ. 3,000లు ఇస్తామన్నారు. బడ్జెట్లో ఎక్కడా కూడా దాని గురించి ప్రస్తావించలేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న నిరుద్యోగులందరూ కూడా నిరుద్యోగ భృతి వస్తుందని సంతోషించారు కానీ, నేటి బడ్జెట్ వారికి నిరాశను మిగిల్పింది.

గతంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పుడు ప్రతి నెల దాదాపు రూ. 6,247 కోట్లను ఖర్చు పెడుతుందని, ప్రస్తుత సంవత్సరం దాదాపు రూ. 11,305 కోట్లను ఖర్చు పెడుతున్నామని చాలా గొప్పగా ఈరోజు బడ్జెట్లో చెప్పడం జరిగింది. నెలకు రూ. 6000 కోట్లను వడ్డీలకు మరియు ఇతర ఖర్చులకు కేటాయిస్తే, సంక్షేమ పథకాలకు ఎక్కడ నుండి ఎంత తీసుకొస్తారో, ఎంత ఖర్చు పెడతారో అనే అనుమానం కలుగుతోంది.

అధ్యక్షా, విద్య, వైద్య రంగాలు ప్రధానమైన అంశాలు. విద్యా రంగానికి అవసరమైనంత బడ్జెట్ కేటాయించలేదని భావిస్తున్నాను. 2017వ సంవత్సరంలో విద్యా రంగానికి దాదాపు రూ. 12,294 కోట్లు కేటాయించగా, ప్రస్తుత సంవత్సరం రూ. 9,618 కోట్లను కేటాయించారు. విద్యా రంగానికి ఎంత బడ్జెట్ కేటాయించినా తక్కువ కాదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత, విద్యా రంగానికి బడ్జెట్ ను పెంచాలని మనందరం బాధ్యతగా భావించాము. ఇతర రాష్ట్రాల్లో విద్యా రంగానికి పెడుతున్న ఖర్చుతో పోలిస్తే మన రాష్ట్రంలో 7.5 శాతం మాత్రమే ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఇది చాలా తక్కువని నేను భావిస్తున్నాను.

2.20 | అంతేకాకుండా రాష్ట్రంలో అనేక విశ్వవిద్యాలయాల్లో **మ.** ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. వారి డిమాండ్స్ వారికున్నాయి. కొన్ని విశ్వవిద్యాలయాల వారు బడ్జెట్ కావాలని అడుగుతున్నారు. వారు అడిగిన డిమాండ్స్ ప్రకారం అంత మొత్తంలో ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఉస్మానియా, కాకతీయ విశ్వ విద్యాలయాలకు బడ్జెట్ కేటాయించకపోతే, తెలంగాణ

రాష్ట్రంలో విద్యా స్థాయిని పెంచే విషయంలో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనే అవకాశం ఉంటుంది.

ఆరోగ్య శ్రీ, ఆయుష్మాన్ భారత్ రెండు స్కీములు కూడా తెలంగాణ ప్రజలకు బాగా ఉపయోగపడే అవకాశం ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈనాడు తెలంగాణ రాష్ట్రతోపాటు చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్, చత్తీస్ఘడ్, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు ఆరోగ్య శ్రీ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందుతున్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఆరోగ్య శ్రీ పథకం తోపాటు, ఆయుష్మాన్ భారత్ కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెడితే బాగుంటుంది. రైతు బంధు పథకం ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందజేస్తున్న నగదు తోపాటుగా, కేంద్ర ప్రభుత్వం, కిసాన్ సమ్మాన్ పథకం ద్వారా ఐదు ఎకరాల భూమి ఉన్న వారికి ఆరు వేల రూపాయల నగదును అందజేస్తోంది. ఈ విధంగా రైతులు రెండు స్కీముల ద్వారా లబ్ధి పొందుతున్నారు.

అలాగే, ఆరోగ్య శ్రీ పథకం ద్వారా రావలసిన బకాయిలు కాలేదని అనేక నర్సింగ్ హోమ్స్, హాస్పిటల్స్ వారు ఇందిరా పార్కు వద్ద ధర్నా చేయడం జరిగింది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఆరోగ్య శ్రీ ఉన్నప్పుడు, ఆయుష్మాన్ భారత్ ను ఎందుకు ఇంప్లిమెంట్ చేయకూడదు? 18.06.2018వ సంవత్సరంలో చత్తీస్ఘడ్ రాష్ట్రంతో సహా 21 రాష్ట్రాల్లో దాదాపు 23,26,520 మందికి రూ.3 వేల కోట్ల వరకు లబ్ధి పొందడం జరిగింది. కేంద్రంలో ఉన్న ప్రభుత్వం అక్కడి ప్రజలకు.....

శ్రీ జి. జగదీశ్ రెడ్డి (విద్యుత్ శాఖ):- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలోనే ఆరోగ్య శ్రీ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. మిగతా రాష్ట్రాల్లో ఆరోగ్య శ్రీ పథకం ప్రవేశపెట్టలేదు. ఆయుష్మాన్ భారత్ ను ప్రవేశపెట్టడం వల్ల మన రాష్ట్రంలోని పేద ప్రజలకు జరిగే నష్టం గురించి సవివరంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు చెప్పడం జరిగింది. ఆరోగ్య శ్రీ పథకంలో కవర్ అయ్యే వ్యాధులు, ఆయుష్మాన్ భారత్ లో కవర్ కావడం లేదు. ఆరోగ్య శ్రీ పథకం ద్వారా వివిధ వ్యాధులకు సంబంధించిన చికిత్సకై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందిస్తున్న నిధుల కంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వం అందజేస్తున్న నిధులు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఆయుష్మాన్ భారత్ లో ఉన్నటువంటి రిస్క్ గ్రూప్స్ ని చూసినట్లైతే అల్టిమేట్ గా అది తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా లేదు. ఆరోగ్య శ్రీ పథకం అమలులో లేని రాష్ట్రాలు, ఆయుష్మాన్ భారత్ ను అమల్లోకి తీసుకుంటున్నాయి.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, హైదరాబాదులో ఉన్న వ్యక్తి దిల్లీకి వెళ్లినప్పుడు, అనారోగ్యానికి గురైతే, అక్కడ ఆయన ఆయుష్మాన్ భారత్ ను వాడుకోవచ్చు. కానీ, ఆరోగ్య శ్రీ పథకాన్ని దిల్లీలో వాడుకోవడానికి వీలు లేదు. ఎందుకంటే సాధారణంగా మొబిలిటీ ఉంటుంది, ఇక్కడి నుండి అక్కడికి మూవ్ మెంట్స్ ఉంటాయి. బైపాస్ సర్జరీస్, స్టెంట్స్ మొదలైనవి ఆయుష్మాన్ భారత్ లో ఉన్నాయి. ఆరోగ్య శ్రీ పథకంలో ఇవి లేవు. కాబట్టి, ఆరోగ్య శ్రీ కి లెటర్ రాయమని, ఫోన్లు చేయమని మా దగ్గరికి చాలా మంది వస్తుంటారు. మేము హాస్పిటల్ కు ఫోన్ చేస్తాము. వాళ్లు మాకు అమౌంట్ రిలీజ్ కాలేదని, ఈ వ్యాధి కవర్ కాలేదని అంటారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన పథకం ద్వారా ఆరోగ్య శ్రీ బండ్ చేసి, ఆయుష్మాన్ భారత్ ను ప్రవేశపెట్టమని నేను చెప్పడం లేదు. తెలంగాణ ప్రజలకు రెండు స్కీములు వర్తించే విధంగా చేయమని చెబుతున్నాను. Let them get the benefit. ఈ పాయింట్ ను మీరు బెన్ ఫిట్ గా తీసుకుంటే బాగుంటుంది. అప్పుడు, రోగి రెండు పథకాల్లో ఏదో ఒక దాని ద్వారా లబ్ధి పొందడం జరుగుతుంది. మనందరం ఆరోగ్యవంతమైన తెలంగాణ సమాజాన్ని కోరుకుంటున్నాము.

అలాగే, 2018-19వ సంవత్సరంలో ఆరోగ్య శాఖకు రూ.7,375 కోట్లు, 2019-20వ సంవత్సరంలో రూ.5,695 కోట్లు కేటాయించారు. గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే, ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.1,681 కోట్లకు తగ్గించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆరోగ్య పరిస్థితుల దృష్ట్యా డయాలసిస్, క్యాన్సర్ థీనర్స్ సెంటర్లు రావాలని క్వశ్చన్ అవర్ లో కూడా చాలా డిమాండ్లు వచ్చాయి. వీటి మీద డిమాండ్స్ పెరుగుతున్నందున, మిషనరీ కాస్ట్ పెరుగుతోంది. మిషనరీ కాస్ట్ మరియు డిమాండ్స్ పెరుగుతున్న సందర్భంలో ఆరోగ్య శాఖకు బడ్జెట్ తగ్గిస్తే, ఉన్న పబ్లిక్ డిమాండ్స్ ని ఎలా ఎదుర్కొంటారని, తమరి ద్వారా ప్రశ్నిస్తున్నాను. కోర్ సెక్టార్, ఆరోగ్య శాఖ మరియు విద్యా శాఖకు సంబంధించి గతంలో కేటాయించిన బడ్జెట్ కంటే, ఈ సంవత్సరం ఎందుకు తగ్గించారని ప్రశ్నిస్తున్నాను. రూపాయికి కిలో బియ్యం సబ్సిడీకి 2018-19వ సంవత్సరంలో రూ.1,718 కోట్లు కేటాయిస్తే, 2019-20వ ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.1,432 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

ఆసరా పింఛన్ల విషయంలో అర్హత వయస్సును 65 నుండి 57 సంవత్సరాలకు తగ్గించేశారు. దాదాపు ఏడు లక్షల మంది లబ్ధిదారులు పెరుగుతున్నారు. ఇంతమంది లబ్ధిదారులు పెరిగినప్పుడు బడ్జెట్ పెంచకుండా తగ్గించారు. How are you going to cope up with this issue? తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పుడు ధనిక రాష్ట్రంగా ఉండి, ఐదు సంవత్సరాల తరువాత ప్రస్తుత బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టే సమయానికి తెలంగాణ రాష్ట్రంపై అప్పుల భారం పెరిగింది. స్టేట్ ఎకనామిక్ హెల్త్ కండిషన్స్ ప్రకారం మనకు అప్పలోస్తాయి, మనం అభివృద్ధి చెందాలంటే మనకు తప్పకుండా అప్పులుండాలిందేనని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతుంటారు. అప్పు లేకుండా ఎవరూ ఇండస్ట్రీ పెట్టలేరు. అప్పు లేకుండా దేశాన్ని కూడా నడపలేము. కానీ, ప్రాక్టికల్గా అప్పులు ఏ విధంగా ఉండాలనే విషయాన్ని ఆలోచించాలి.

బడ్జెట్లో కొన్ని ముఖ్యమైన సెక్టార్ల గురించి ప్రాస్తావించడం మరచిపోయారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల పీఆర్సీ, ఐఆర్ గురించి బడ్జెట్లో ప్రస్తావనలేదు. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ముఖ్యంగా economic slow down గురించి చెప్పారు. ఆర్థిక మాంద్యం విషయంలో నెపాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద కొంతవరకు పెట్టే ప్రయత్నం చేశారు. కానీ, అధ్యక్షా, ఆర్థిక మాంద్యం అనేది ఒక్క భారతదేశంలోనే కాదు, యావత్ ప్రపంచంలో కూడా కనబడుతోంది. Dynamics of India goes slow down అని చెప్పిన ప్రపంచంలోని ప్రముఖమైన ఫైనాన్షియల్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్, ఆర్థిక మాంద్యాన్ని తట్టుకునే శక్తి కూడా భారతదేశానికి ఉందని చెప్పడం జరిగింది. ఈ ఎకనామిక్ రెసిషన్ అనేది కొత్తది కాదు. 1932 లో గ్రేట్ ఎకనామిక్ రెసిషన్ వచ్చింది. తరువాత 2008వ సంవత్సరంలో వచ్చింది. మళ్లీ 2011వ సంవత్సరంలో కూడా ఎకనామిక్ రెసిషన్ వచ్చింది. తిరిగి మళ్లీ దానిని ఈనాడు చూస్తున్నాము. ఈరోజు ఆటోమొబైల్ ఇండస్ట్రీ పరిస్థితి ఒక్క భారతదేశంలోనే కాకుండా, ప్రపంచంలో హ్యూస్టన్ ఆటోమొబైల్ ఇండస్ట్రీలున్నటువంటి జర్మనీలో కూడా ఆర్థిక మాంద్యం నడుస్తోంది. అది కూడా ఆటోమొబైల్ కార్ మేకర్స్ ఇండస్ట్రీకే అక్కడ దెబ్బతగిలింది. అధ్యక్షా, రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందితేనే దేశం కూడా అభివృద్ధి చెందుతుంది.

2.30 మ. కేంద్ర ప్రభుత్వం కొన్ని లక్షల కోట్ల రూపాయలతో అమలు చేస్తున్న పథకాలు దాదాపు తెలంగాణకు వర్తిస్తున్నాయి. వ్యవసాయానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం 2018-2020వ సంవత్సరం వరకు ఐరా (attracting and retaining youth in agriculture schemes) ద్వారా 2,824 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయనున్నది. ఈ పథకం కింద 16 కృషి విజ్ఞాన్ కేంద్రాలను తెలంగాణలో ఏర్పాటు చేశారు. మోడ్రనైజేషన్ ఆఫ్ ఇరిగేషన్, టూరిజం, మరియు రూపాయికి కిలో బియ్యం మొదలైన పథకాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వ వాటా కూడా ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలంగాణకు అన్యాయం చేస్తోంది అని అనడం చాలా పొరపాటు. తెలంగాణనే కాకుండా మిగతా 28 రాష్ట్రాలను కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం చూడాల్సిన అవసరమున్నది. కాంగ్రెస్ పార్టీ హయాంలో 32 శాతంగా ఉన్న ట్యాక్స్ను ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ గారు 42 శాతానికి చేశారు. అలాగే జి.యస్.టీ ద్వారా వచ్చే రాబడి ప్రతి సంవత్సరం, ప్రతినెల మారుతూ ఉంటుంది. దానికి వివిధ పెరామీటర్లు ఉంటాయి. తయారీ మొదలైన రంగాల్లో ప్రొడక్షన్లో మార్పు వచ్చినప్పుడల్లా జియస్టీ మారుతూ ఉంటుంది. తెలంగాణ ప్రజలు ఈ బడ్జెట్ ద్వారా ఏవైతో ఆశించారో, ముఖ్యంగా నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగాల కల్పన, కొత్త విశ్వవిద్యాలయాలు, ఉపాధ్యాయ నియామకాలు, ట్రాన్స్ఫర్లు, ప్రమోషన్లు మొదలైన అంశాలకు సంబంధించి ఈ బడ్జెట్లో సమాధానాలు లేవు. కాబట్టి ఈ బడ్జెట్ నిరాశాజనకమైన బడ్జెట్ అనీ, తెలంగాణ ప్రజలకు మీరు చేసిన వాగ్దానాలకు విరుద్ధంగా బడ్జెట్ రూప కల్పన ఉందని చెప్పి నేను భావిస్తూ, నాకు సభలో మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమరికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ పురాణం నరేష్ కుమార్:- అధ్యక్షా, 2019-2020 బడ్జెట్ పై ప్రసంగించేందుకు అవకాశం కల్పించినందుకు తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి తరుపున ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. చాలా సుదీర్ఘమైన ప్రసంగాల తరువాత చిట్ట చివరగా ఈ రోజు సభలో మాట్లాడేందుకు నాకు అవకాశం కల్పించారు. ఫెడరల్ స్ఫూర్తి కలిగిన భారతదేశంలో తప్పకుండా కేంద్రం యొక్క ప్రభావం రాష్ట్రాల పై ఉంటుంది. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ రామచంద్రరావు గారు కేంద్రాన్ని నిందించడం సరి కాదు అని

అనడం కర్తవ్యం కాదు. జియోస్టాటిక్ ఇన్ఫ్రాపర్ ఇంప్లిమెంటేషన్ వలన ఇన్ఫార్మల్ సెక్టార్ పూర్తిగా దెబ్బ తిన్నది. మాజీ ప్రధాని శ్రీ మన్మోహన్ సింగ్ గారు ఆటోమొబైల్ రంగాన్ని రివైవ చేయకపోతే పది లక్షల ఉద్యోగాలు పోయే ప్రమాదం ఉందని క్లియర్గా చెప్పారు. నిన్న గాక మొన్న చెన్నైలో ఆటోమొబైల్ డీలర్ ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ తప్పుడు విధానాలు మరియు ఆర్థిక క్రమశిక్షణ రాహిత్యంతోనే ఈ దుర్ఘటన దేశానికి పట్టింది తప్పితే వేరే కాదు. ఎంత సేపూ ఎన్డిఎ ప్రభుత్వానికి ఓట్లు, సీట్లు మరియు రాజకీయాలే తప్పితే, ఎన్ని రాష్ట్రాల్లో మన ప్రభుత్వాలు ఉన్నాయి, ఇంకా ఎన్ని రాష్ట్రాలను అస్థిరత్వానికి భారతీయ జనతా పార్టీ గురి చేయాలి, ఆయా రాష్ట్రాల్లో కూడా మనం పాగా వేయాలనే రాజకీయ దురుద్దేశాలకు వారు వెచ్చించే సమయాన్ని, శ్రమను, వారి ధ్యాసను ఒక ఇరవై ఐదు శాతం ఈ ఆర్థిక వ్యవస్థ పై వెచ్చిస్తే ఇంత దారుణమైన పరిస్థితి ఈ భారతదేశానికి పట్టేది కాదు. వారికి ఎంత సేపు రాజకీయాలు కావాలి. రాజకీయాలు ఎన్నికల సమయంలో ఉండాలి కానీ, అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కూడా రాజకీయాలనే పరమావధిగా పెట్టుకుంటే ఇటువంటి పరిస్థితులు వస్తాయి. గౌరవ సభ్యులు రామచంద్ర రావు గారు 1,82,000 కోట్ల రూపాయలు ఓట్ ఆన్ అకౌంట్లో బడ్జెట్లో పెడితే, దాన్ని 1,42,000 కోట్ల రూపాయలకు కుదించారని అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఓట్ ఆన్ అకౌంట్లో పెట్టిన బడ్జెట్ కంటే దాదాపు 51,297 కోట్ల రూపాయలను తగ్గించుకున్నారు. అంటే ఇప్పుడు వచ్చిన ఆర్థిక మాంద్యం కారణంతో తగ్గించుకోవాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది. అయినా కూడా టీఆర్ఎస్ పార్టీ ఎన్నికల సందర్భంగా ఇచ్చిన హామీల్లో భాగంగా, ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో పెట్టినట్లుగా సంక్షేమ రంగానికి ఏ మాత్రం లోటు రానివ్వలేదు. సంక్షేమ రంగానికి, అభివృద్ధికి ఎటువంటి లోటు రానివ్వకుండా సమాంతరంగా ముందుకు తీసుకుపోతున్న ప్రభుత్వం మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం.

సంక్షేమ రంగానికి వస్తే కళ్యాణ లక్ష్మి, షాది ముబారక్, ఆసరా పింఛన్లు, రైతు బంధు, రైతు బీమా వంటి పథకాలు రాష్ట్రంలో అమలు చేస్తున్నారు. ఈ రైతు బంధు అనే పథకం ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా ఉందా అధ్యక్షా. రైతుల పట్ల ఉన్న ప్రేమతోనే కేసీఆర్ గారికి ఆ ఆలోచన వచ్చింది. దేశానికి అన్నం

పెట్టే రైతు సంతోషంగా, సంబరంగా కుటుంబంతో జీవించాలనే ఆలోచన చేసి ఈ పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టారు. రైతు ఆత్మహత్య చేసుకోకుండా చల్లగా ఉండాలంటే రైతుకు పెట్టుబడి సహాయం చేయాలన్న ఆలోచన వచ్చింది కేవలం కేసీఆర్ గారికే అధ్యక్షా. రైతును ఆదుకోవాలని భారతదేశంలో ఏ ప్రభుత్వానికీ, ఏ పార్టీకి రాని ఆలోచన మన కేసీఆర్ గారికి రైతు బంధు, రైతు బీమా పథకాల ద్వారా వచ్చింది. గత సంవత్సరం ఎకరానికి రూ. 4,000 చొప్పున రెండు పంటలకు కలిపి రూ. 8,000 ఇస్తే, మొన్నటి ఎన్నికల్లో భాగంగా ఎకరానికి రూ. 5,000 చొప్పున రెండు పంటలకు కలిపి రూ. 10,000 ఇస్తామని హామీనివ్వడం జరిగింది. రైతు బంధు పథకం కింద దాదాపు 51 లక్షల మంది రైతులకు లబ్ధి చేకూరుస్తున్న ప్రభుత్వం మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం. ఇదే రైతు బంధు పథకాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకొని, కేంద్ర ప్రభుత్వం “ప్రధాన మంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్” అనే పథకాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. ప్రధాన మంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ పథకం కేవలం ఓట్లు, సీట్ల కోసం తీసుకొచ్చిన పథకమే కానీ, రైతుల మీద ప్రేమతో తెచ్చింది కాదు. పథకాన్నే ప్రకటించారు కానీ, దానిలో సవా లక్ష “నార్స్”, రూల్స్, పరిమితులు పెట్టారు. మన రైతు బంధు పథకం కింద 51 లక్షల మంది రైతులు ఎంపికైతే, ప్రధాన మంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ పథకం కింద కేవలం 21 లక్షల మంది రైతులు మాత్రమే ఎంపికయ్యారు. ఇంత తేడా ఎందుకు వచ్చింది. రైతులకు ఇన్ని రూల్స్, నార్స్ ఎందుకు పెట్టవలసి వచ్చిందో ఆలోచించాలి. ఈ 21 లక్షల మంది రైతులకు కూడా, ప్రధాన మంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ పథకం కింద కేవలం ఐదు ఎకరాల భూమి ఉన్న వారికి రూ. 6,000 అందిస్తున్నారు. 21 లక్షల ధరఖాస్తులు అప్లోడ్ అవుతే కేవలం సగం మంది రైతులకే మొదటి వాయిదా కింద రెండు వేల రూపాయలు ఇచ్చారు. ఇంకా రెండు వాయిదాల గురించి అతిగోత్రం లేదు అధ్యక్షా.

2.40 ఎందుకంటే, మేము జనరల్ బాడీ, మండల పరిషత్
మ. మీటింగ్స్ కి వెళ్లినప్పుడు “ప్రధాన మంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్” పథకం గురించి ఎవరూ మాట్లాడడం లేదు. అందరూ రైతు బంధు , రైతు బీమా పథకం గురించి మాత్రమే మాట్లాడుతున్నారు. ఎందుకంటే, అవి మంచి పథకాలు. వాటి గురించి ప్రచారం బాగా జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం ద్వారా రైతుల ఖాతాల్లోకి రెండు వేల రూపాయలు పడింది. కేవలం ఫస్ట్ ఇన్స్టాల్మెంట్ మాత్రమే పడింది. ఆ విధంగా పడినట్లుగా

కూడా ఎవరికీ తెలియదు. ఇంకా నాలుగు వేల రూపాయలు పడాలి. వాటి గురించి అతీగతీ లేదు. స్కీమ్స్ ఈ విధంగా ఉన్నాయి. టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం చేపట్టిన పథకాలన్నీ ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడా ఆమోదయోగ్యమైన పథకాలు. ఇతర రాష్ట్రాల వారు కూడా ఈ పథకాలను ఆదర్శంగా తీసుకొని, వాళ్ల ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలలో పెట్టుకున్నారు. మన రాష్ట్రం గురించి నీతి ఆయోగ్ కూడా ఒక మాట చెప్పింది. మన రాష్ట్రం జీఎస్ డిపీలో చాలా బాగుందని చెప్పింది. ఆసరా పెన్షన్స్ కి సంబంధించి అదనంగా రూ. 11843 కోట్లు వ్యయం అవుతున్నా, దానిని భారం అనుకోలేదు. ఆసరా పెన్షన్స్ కి సంబంధించి గతంలో ముప్పై తొమ్మిది లక్షల ఇరవై రెండు వేల ఏడు వందల ఇరవై ఆరు మందికిస్తే, ఈ సంవత్సరం ఆ సంఖ్య నలభై ఏడు లక్షల ఎనభై ఎనిమిది వేల డబ్బైకి చేరినా, ఈ ప్రభుత్వం దానిని భారం అనుకోవడం లేదు. ఆర్థిక మాంద్యంలో కూడా సంక్షేమ రంగంలో కోత పెట్టకుండా, సంక్షేమ ఫలాలు ప్రజలకు అందితే మానవ వనరులు అభివృద్ధి చెందుతాయని, మానవ వనరులు అభివృద్ధి చెందినప్పుడు మాత్రమే ఈ దేశం, రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందుతుందని భావించిన ముఖ్యమంత్రి గారు, పెన్షన్స్, కల్యాణ లక్ష్మి పథకాలలో ఎక్కడా కోత పెట్టకుండా, రాష్ట్రాన్ని సంక్షేమ దిశగా అదే విధంగా అభివృద్ధి దిశగా ముందుకు తీసుకుపోతున్నటువంటి ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రజలందరూ రెండవ సారి మ్యాగ్డేట్ ఇచ్చారు. గతంలో 63 సీట్లిచ్చి గెలిపిస్తే, ఈ సారి 88 సీట్లతో ఈ రాష్ట్రంలో టీఆర్ఎస్ పార్టీకి అధికారాన్ని అందించిన ప్రజానీకానికి ఈ సందర్భంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, జీవన్ రెడ్డి గారు ఆరు సార్లు అసెంబ్లీకి ఎన్నికైన వ్యక్తి. జీవన్ రెడ్డి గారు అనుభవజ్ఞులు. వారు గొర్రెల పంపిణీ పథకం గురించి మాట్లాడుతూ నదరు పథకం అమలు ఆలస్యం అవుతుందని అన్నారు. చేపల పంపిణీ, గొర్రెల పంపిణీ పథకం తీసుకొచ్చినప్పుడు వాళ్లు విమర్శించారు. గొల్లకురుమలు అదే విధంగా బెస్త ముదిరాజులు ఎప్పుడూ గొర్రెలు, చేపలు అమ్ముకొని బతుకుతున్నారు, వాళ్లు ఐఎఎస్లు, ఐపీఎస్లు, డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు కావాలి అని చెప్పి ఈ పథకం పెట్టినప్పుడు వారు విమర్శించారు. అదే పార్టీకి చెందిన వ్యక్తులు ఈ పథకం ఆలస్యం అవుతోందని, దీంట్లో లోటుపాట్లున్నాయని ఈ పథకం

గురించి మాట్లాడుతున్నారు. కేసీఆర్ గారు తీసుకొచ్చే పథకాలన్నీ, సుదీర్ఘ చర్చలు జరిపిన తరువాత, చర్చిపచర్చలు జరిపిన తరువాత, అందరి అభిప్రాయాలు తీసుకొన్న తరువాత మాత్రమే తీసుకొస్తారు. కేసీఆర్ గారు ఓవర్ సైట్ లో ఒక పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టలేదు. ఒక పథకానికి సంబంధించి ఆరు మాసాలు అధ్యయనం చేసిన తరువాత మీడియా ద్వారా ప్రజల ముందుకు తీసుకొస్తారు తప్ప తొందరపాటు చర్యలతో తీసుకురారని మనవిచేస్తున్నాను. రాత్రి అనుకొని పొద్దున ప్రకటించరు. ఏ పథకం తీసుకున్నా కూడా పక్కంబీగా ప్రజలకు మేలు జరిగే విధంగా, రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పరిచే విధంగా తీసుకొస్తారని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఆర్థిక మాంద్యానికి పూర్తి కారణం, వాళ్లు ఎన్ని చెప్పినా కూడా కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క ఆర్థిక క్రమశిక్షణా రాహిత్యమని అంటున్నాను. గతంలో పి.వి. నరసింహారావు గారు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఇంతకంటే పెద్ద ఆర్థికమాంద్యం వచ్చింది. ఇవ్వాలని లబ్ధిదారులకునే విధంగా ఆ రోజు చర్యలు తీసుకున్నారు కాబట్టి భారతదేశం ఈ స్థితిలో ఉంది. ఇవ్వాలి ఉన్నటువంటి కేంద్రప్రభుత్వ పెద్దలు అన్నీ పక్కనపడేసి కేవలం ఓట్లు, సీట్లు అని రాజకీయం చేస్తున్నారు కాబట్టి ఈ దేశానికి ఈ గతి పట్టిందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ పేదల బడ్జెట్, రైతుల బడ్జెట్, సంక్షేమ బడ్జెట్, అభివృద్ధికి బాటలు వేసే బడ్జెట్, ఆరు నెలలు కొంత ఇబ్బంది అయినా కూడా వచ్చే బడ్జెట్ లోపు రాష్ట్రం అభివృద్ధి పథం వైపు వెళ్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. విజన్ ఉన్న నాయకుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నార కాబట్టి కచ్చితంగా రాష్ట్రాన్ని, బంగారు తెలంగాణగా మార్చే దిశగా తీసుకెళ్తారని మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్రం అప్పుల ఊబిలోకి వెళ్లిందని చెప్పారు. అప్పులు చేయనిది ఎవరు? ఎవరైనా ఎఫ్ఆర్బీఎంకి లోబడి మాత్రమే అప్పు చేస్తారు. ఎఫ్ఆర్బీఎం పరిమితి పెంచడని తమిళనాడు, తెలంగాణ రాష్ట్రాలు అడిగాయి. దాని మీద ఊసు లేదు. పరిమితులకు లోబడి బంగారు తెలంగాణను నిర్మించుకునే దిశగా ఈ బడ్జెట్ ఉందని మనవిచేసుకుంటూ ఈ బడ్జెట్ కు వంద శాతం మద్దతు పలుకుతూ రాబోయే రోజులలో అన్ని కులాలు, మతాలు, వర్గాల వారు సుసంపన్నంగా రాష్ట్రంలో జీవనం కొనసాగిస్తారని, ఆ బడ్జెట్ ఆ రీతిలో ఉందని మనవిచేసుకుంటూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను. జై తెలంగాణ, జై కేసీఆర్.

2.50 ప్రీమతి ఆకుల లలిత:- అధ్యక్షా, మొట్టమొదటగా ము. పెద్దల సభకు ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికకాబడిన గౌరవ అధ్యక్షుల వారికి నా హృదయపూర్వక అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. 2019-20 బడ్జెట్కు సంబంధించి మాట్లాడి అరుదైన అవకాశాన్ని కల్పించిన మీకు మరియు ప్రభుత్వానికి నా నమస్సుమాంజలులు.

అధ్యక్షా, ఈ ప్రజా ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన 2019-20 సంవత్సరానికి సంబంధించిన బడ్జెట్ చాలా వాస్తవికతతో కూడుకున్న బడ్జెట్. దేశ వ్యాప్తంగా నెలకొన్న ఆర్థిక మాంద్యం జీడిపి వృద్ధి రేటుని పరిగణనలోకి తీసుకొని వాస్తవాలను ప్రతిబింబించే ఈ ప్రజానుకూలమైన బడ్జెట్ను రెవెన్యూ మిగులుతో ప్రజా సంక్షేమానికి కట్టుబడి ఉండి, వివిధ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు నిరంతరాయంగా కొనసాగింపుగా ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెట్ను నేను మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను.

రైతుల మోములో సంతోషాన్ని చూడడమే ధ్యేయంగా ఈ ప్రభుత్వం రూ.22 వేల కోట్లు వ్యవసాయ రంగానికి కేటాయించి, రైతు సంక్షేమానికి అన్ని విధాలా కట్టుబడిన ఈ ప్రభుత్వం యొక్క దృఢ సంకల్పాన్ని నేను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను.

రైతులు మరియు పేదల జీవితాలలో వెలుగులు నింపేందుకు, భారతదేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన రైతుబంధు పథకం అమలుకై ప్రస్తుత బడ్జెట్లో రూ.12 వేల కోట్లు కేటాయించినందుకు నా తరపున, రైతన్నల తరపున ఈ ప్రభుత్వానికి నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. రైతుబంధు స్కీమ్ ద్వారా రైతన్నలను ఆదుకోడానికి అట్లాగే రూ. 1137 కోట్లు రైతు బీమా ద్వారా రైతుల సంక్షేమానికి కట్టుబడ్డ ఈ ప్రభుత్వం యొక్క నిజాయితీని బలపరుస్తున్నాను. రైతు రుణమాఫీ పథకం అమలుకై ఈ ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్లో రూ.6 వేల కోట్లు కేటాయించి రైతులకు రుణవిముక్తి కల్పించిన ఈ ప్రభుత్వానికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను.

రైతులతోపాటు రాష్ట్రంలోని అనేక రంగాల ప్రజలను ఆదుకోడానికి ఈ తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీపై పేదలకు బియ్యం సరఫరా చేయడానికి రూ.2287 కోట్లు కేటాయించినందుకు, నిరంతర విద్యుత్ సరఫరాకు రూ.8000 కోట్లు కేటాయించినందుకు, ఆరోగ్యశ్రీ పథకానికి రూ.1336

కోట్లు కేటాయించి, ప్రజారోగ్యమే శ్రేయస్సని భావించిన ఈ ప్రభుత్వాన్ని, పాదీముబారఖ్, కల్యాణలక్ష్మి పథకాల అమలుకై రూ.1540 కోట్లు కేటాయించి పేదరింటి ఆడపిల్లలు తల్లిదండ్రులకు బరువు కాకూడదని భావించిన గొప్ప మనస్సున్న ఈ ప్రభుత్వాన్నీ, అట్లాగే వివిధ సంక్షేమ పథకాల అమలుకై రూ.53 వేల కోట్లు కేటాయించిన ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ఘనతను నేను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంగా మరొక ముఖ్యమైన విషయం సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. దేశంలోని మిగతా రాష్ట్రాలన్నీ తిరోగమనంలో పయనిస్తున్నా జాతీయంగా, అంతర్జాతీయంగా ఆర్థిక మాంద్యం సంక్షోభం దృష్ట్యా దూరదృష్టితో, ముందుచూపుతో ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న అద్భుతమైన పరిపాలనపరమైన, విధానపరమైన నిర్ణయాలు రాష్ట్రాన్ని, రాష్ట్ర ప్రజలను అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి బాటలోకి తీసుకెళ్తున్నాయన్న విషయంలో ఎలాంటి సంశయం లేదని నేను మనస్ఫూర్తిగా భావిస్తున్నాను. ఇంత తీవ్రమైన ఆర్థిక సంక్షోభంలో ఉన్న ఈ ప్రభుత్వానికి అత్యంత ప్రధానమైన వ్యవసాయం, సంక్షేమ రంగాలకు అత్యధిక నిధులు కేటాయించి తద్వారా రైతులు మరియు ఇతర పేదల జీవితాలలో వెలుగులు తేవాలని చిత్తశుద్ధి ఉన్న ఈ ప్రభుత్వాన్ని నేను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను.

దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున నివసిస్తున్న అనేక మంది పేద ప్రజలు, రెక్కాడితే గాని డొక్కాడని పేద బడుగు ప్రజలకు కడుపునిండా తిండి పెట్టాలనే ఏకైక ఉద్దేశ్యంతో ఆసరా పెన్నన్ల అర్హత వయసును 57 ఏళ్లకు కుదించి, గర్భిణీ స్త్రీల సంక్షేమానికి కేసీఆర్ కిట్స్ ప్రవేశపెట్టినందుకు, పేద కుటుంబాలలోని ప్రతి ఒక్కరికి ఆరు కిలోల బియ్యం అందజేసే పథకాన్ని దిగ్విజయంగా అమలు చేస్తున్న ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఈ సందర్భంగా నేను మరొక సారి అభినందిస్తున్నాను. తీవ్ర ఆర్థిక మాంద్యం దేశంలో అనేక వైపరీత్యాలకు దారితీస్తున్న పరిణామాలను ఈ తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు గమనిస్తూనే సరైన ఆర్థిక క్రమశిక్షణతో సరైన చర్యలు తీసుకుంటూ రాష్ట్రాన్ని ఆర్థికంగా బలోపేతం చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషిని నేను మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వం విధిస్తున్న వివిధ రకాల పన్నుల ద్వారా రాష్ట్రం నుండి గత అయిదేళ్లలో కేంద్రానికి అందిన మొత్తం నిధులు కేంద్ర ప్రభుత్వం ధృవీకరించిన గణాంకాల ప్రకారం రూ.2,72,926 కోట్లు. ఈ నిధులు అన్ని రాష్ట్రాలకు వచ్చిన విధంగానే కేంద్ర పథకాల అమలు కోసం మన రాష్ట్రానికి రూ.31,802 కోట్లు వచ్చాయి. వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి నిధులను మన రాష్ట్రానికి ఇవ్వాలని రాష్ట్ర పునర్విభజన చట్టంలో పేర్కొన్నారు. దీని ప్రకారం ఏడాదికి ఇచ్చే రూ.450 కోట్లను కూడా ఇవ్వడం లేదు.

అధ్యక్షా, అదే విధంగా విద్యుత్తు రంగానికి గతేడాది రూ.5338 కోట్లు కేటాయించగా ఈ సారి రూ.8289 కోట్లకు పెంచారు. అదే విధంగా నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల ద్వారా సాగునీరు అందించడానికయ్యే విద్యుత్ బిల్లుల భారం రైతులపై వేయకుండా విద్యుత్ సబ్సిడీలకు రూ.8000 కోట్లను ఈ బడ్జెట్ లో ప్రతిపాదించిన ప్రభుత్వాన్ని నేను మనసారా అభినందిస్తున్నాను.

జి.ఎస్.టి. ద్వారా ఏర్పడ్డ నష్టాన్ని పూడ్చడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎలాంటి ఆర్థిక సాయాన్ని అందించకున్నా, వివిధ కేంద్ర పన్నుల వాటా తగ్గినా, కాళేశ్వరం మరియు ప్రాణహిత చేవెళ్ల ప్రాజెక్టులకు జాతీయ హోదా కల్పించలేకున్నా, తనకున్న సొంత వనరులతో ప్రజలపై ఎలాంటి అదనపు భారం వేయకుండా వ్యవసాయ రంగానికి, త్రాగునీటి రంగానికి అధిక ప్రాధాన్యతనిస్తూ ఒక అద్భుతమైన విజన్ తో ముందుకెళ్తున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని నేను మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను.

2014 జూన్ లో నూతన రాష్ట్రంగా అవతరించిన తెలంగాణ రాష్ట్రం అయిదేళ్ల స్వల్ప వ్యవధిలో ఎన్నో అద్భుతమైన, వినూత్నమైన అభివృద్ధి పథకాలను, ప్రజా సంక్షేమ కార్యక్రమాలు యావత్ దేశాన్ని సంభ్రమాశ్చర్యాలకు గురిచేశాయి.

మిస్టర్ చైర్మన్ :- దయచేసి కంక్లూడ్ చేయండి.

శ్రీమతి ఆకుల లలిత (శాసన సభ నియోజకవర్గం):-

అన్ని రంగాలలో సమతుల్య అభివృద్ధి సాధించిన తెలంగాణ నేడు దేశంలోనే అగ్రగామి రాష్ట్రంగా సగృహంగా నిలిచింది. 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరంలో తెలంగాణ వృద్ధి రేటు రెండున్నర రెట్లకు పైగా పెరిగి 10.05 శాతంగా నమోదు కావడం జరిగింది. రాష్ట్రం

అభివృద్ధి పథంలో పయనిస్తోందనడానికి సూచిక ఇదే అని తెలియజేస్తున్నాను.

తెలంగాణ ప్రజల తలసరి ఆదాయం గడచిన ఏడు సంవత్సరాలలో 125 శాతం పెరిగింది. దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా మిషన్ కాకతీయ అనే ఒక అద్భుతమైన పథకంతో దాదాపు యాభై వేల కోట్ల రూపాయల వరకూ ఖర్చుపెట్టి, గడచిన అయిదేళ్లుగా పదిహేను లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లుందించిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికే దక్కింది. మేజర్ ఇరిగేషన్స్ ప్రాజెక్ట్స్ కాకుండా, మీడియం అండ్ మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్ట్స్ కూడా సమతుల్యమైన ప్రాధాన్యాన్ని ఇస్తూ వ్యవసాయ రంగాన్ని అగ్రగామిగా నిలబెట్టే క్రమంలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషి మరువలేనిది.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం వైద్య రంగంలో చేపట్టిన చర్యల వల్ల మాత్ర, శిశు మరణాల రేటు గణనీయంగా తగ్గి భారతదేశ చరిత్రలోనే అగ్రగామిగా ఉంది. వివిధ రకాల వైద్య పరీక్షల నిర్వహణకు ప్రత్యేక యూనిట్లు ఏర్పాటు చేయడం, ప్రజారోగ్య కార్యక్రమాల అమలుకు సాంకేతికను ఉపయోగించి ఆయుర్దాయం వృద్ధి రేటులో 21 పెద్ద రాష్ట్రాలలో తెలంగాణ రాష్ట్రం పురోగతి సాధించడం, కేసీఆర్ కిట్ల పథకం, అమ్మ ఒడి అమలుతో, సర్కారు దవాఖానాలోని ప్రసవాలు జరుగుతుండడంతో మాతాశిశు మరణాల రేటు గణనీయంగా తగ్గింది. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు దవాఖానాలలో దేశవ్యాప్తంగా 78.9 శాతం ప్రసవాలు జరుగుతుండగా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 91.5 శాతం ఉండడం ప్రశంసనీయం.

2019-20 వార్షిక బడ్జెట్ లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పట్టణాభివృద్ధి కోసం రూ.3284.03 కోట్లను కేటాయించి రాష్ట్రంలోని అన్ని చిన్నతరహా, పెద్ద తరహా పట్టణాలను అభివృద్ధి చేయాలని సంకల్పించారు. ఇల్లు లేని నిరుపేద కుటుంబాలకు నీడనివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్ల పథకాన్ని మా ప్రభుత్వం అమలుచేస్తున్నది. ఈ బడ్జెట్ లో ఈ పథకానికి సంబంధించి వెయ్యి కోట్లను కేటాయించింది. వీటితోబాటుగా ఆయా బ్యాంకులు హడ్కో నుండి రుణాలు తీసుకొని లక్షకు పైగా డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్లను నిర్మించి త్వరలోనే లబ్ధిదారులకు అందజేయాలన్న దృఢ సంకల్పంతో ఈ ప్రభుత్వం ఉంది.

అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం చేపడుతున్న ఎన్నో రకాల ప్రజా ఉపయోగకార్యక్రమాలైన విద్య, వైద్యం, వ్యవసాయం, ఉపాధి, తాగునీరు, సాగునీరు, పట్టణాభివృద్ధి, గ్రామీణాభివృద్ధి, బీసీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ, మైనారిటీస్, ఉమెన్, ఓల్డేజ్, ఒంటరి మహిళలు, ఫిజికల్ డిసేబుల్డ్ ఇలా ఎన్నో ప్రజా సంక్షేమ పథకాలను చేపట్టిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి గారికి, మన ప్రభుత్వానికి దక్కుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. అందుకే రెండవ సారి రాష్ట్ర ప్రజలు మా ప్రభుత్వాన్ని ఆశీర్వాదించి అధికారాన్నిచ్చారు. ఈ సందర్భంగా రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ నా యొక్క ధన్యవాదాలు

తెలుపుతూ ఈ బడ్జెట్ను మనస్ఫూర్తిగా మద్దతు పలుకుతూ మొత్తం సభకూడా ఏకగ్రీవంగా మద్దతు తెలుపుతుందని ఆశిస్తూ ఈ అవకాశాన్నిచ్చిన మీకు హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.CHAIRMAN:- The House is adjourned to meet again at 10.00 a.m. on Sunday i.e., on 15th September, 2019.

(The House then adjourned at 2.57 p.m. to meet again at 10.00 a.m. on 15th September, 2019)

**“PUBLISHED UNDER RULE 316 OF THE RULES OF PROCEDURE AND CONDUCT OF
BUSINESS IN THE TELANGANA LEGISLATIVE COUNCIL AND PRINTED
AT ASSEMBLY PRESS, PUBLIC GARDENS, HYDERABAD.”**